

๒๗๕.๑๕๕

๙๖/๒๗

๓ ๕

การศึกษาความต้องการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาศึกษาต่อ
และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

ปริญญาานิพนธ์

ของ

สัมภาษณ์ แก้วอาภรณ์

- ๘ ๓๓.๕. ๒๕๓๕

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

176796

การศึกษาความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาต่อ
และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

บทคัดย่อ

ของ

สัมพันธ์ แก้วอาภรณ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2530

บทคัดย่อ

การศึกษาความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ และจัดอันดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตน ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรมและด้านสุนทรียภาพ โดยศึกษาตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา จำนวน 676 คน เลือกรandom โดยการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามวัดความต้องการพัฒนาตน 6 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ ให้ผู้ตอบประมาณค่าคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตนในปัจจุบันที่เป็นจริงและตนในอนาคตหวัง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t-test Z-test และ F-test

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า

1. นิสิตนักศึกษาระดับศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความต้องการพัฒนาตนทั้ง 6 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตนักศึกษาดังกล่าวต้องการพัฒนาตนตามลำดับความสำคัญดังนี้ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรียภาพ
2. นิสิตนักศึกษายายแฉะหญิง มีความต้องการพัฒนาตนไม่แตกต่างกัน และไม่แตกต่างกันเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านความรู้และสติปัญญา ที่นิสิตนักศึกษายายแฉะมีความต้องการพัฒนาตนสูงกว่า นิสิตนักศึกษายาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นิสิตนักศึกษาระดับสถาบันการศึกษา มีความต้องการพัฒนาตนไม่แตกต่างกัน และไม่แตกต่างกันเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ที่นักศึกษาวินิจฉัยครูภูเก็ตไม่แตกต่างจากนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา แต่แตกต่างจากนักศึกษาระดับอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นิสิตนักศึกษาต่างชั้นปีที่ศึกษา มีความต้องการพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการพัฒนาตนเองสูงสุดและลดลงในชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ตามลำดับ จากการวิเคราะห์รายด้านพบว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการพัฒนาตนเองบุคลิกลักษณะทางกายสูงกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบอีกว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านความรู้และสติปัญญากับด้านวินัยและจริยธรรม สูงกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การจัดอันดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตนเอง พบว่านิสิตนักศึกษาทั้งหมดให้ความสำคัญในกันทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรีย์ภาพ ตามลำดับ จากการพิจารณาตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา พบว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 มีความต้องการพัฒนาตนเองมาตามลำดับ และเมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตนเองแต่ละด้าน ตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา พบว่า จัดลำดับได้คล้ายกัน และคล้ายกับการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตนเองนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ทั้งหมด

A STUDY OF SELF-DEVELOPMENT NEEDS AMONG STUDENTS, IN EDUCATION
AT INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION
IN THE SOUTH OF THAILAND

AN ABSTRACT
BY
SAMPASS KAEWARPORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
Songkhla Campus
February 1987

The Purpose of the study of self-development needs among students in education at institutions of higher education in the south of Thailand was to study, compare, and rank the needs in six areas physical characteristics, cognitive and intellectual aspects, professional skills, social poise and adjustment, discipline and ethics, and esthetics. The variables of the study were sex, institution, and year of academic standing. The sample, obtained through stratified random sampling, was 676 students from Srinakharinwirot University in Songkhla, Prince of Songkhla University at Pattani Campus, and five teachers colleges, namely, Puket, Suratthani, Nakornsriathammaraj, Songkhla, and Yala. For data collection, a self-development assessment questionnaire was employed consisting of 60 items, 10 items for each of the six areas, through which the respondent rated self-development aspects either real or expected. The data analysis was accomplished by means of t-test, Z-test, and F-test.

The findings may be summarized as follows .

1. The students at institutions of higher education in the south of Thailand exhibited self-development needs in all the six areas at .01 level of statistical significance, in this order of priority . professional skills, cognitive and intellectual aspects, social poise and adjustment, discipline and ethics, physical characteristics, and esthetics.

2. No difference was found between male and female students except in the cognitive and intellectual area, where the female students had greater self-development needs than their male counterparts, at .05 level of statistical significance.

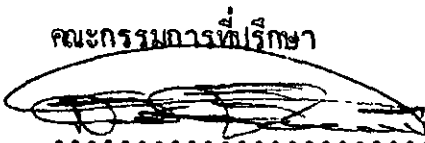
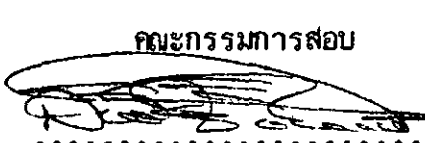
3. By institution, the students did not differ in self-development needs, with the exception of the area of physical characteristics, where the students of Puket Teachers College differed from those of the other institutions, Srinakharinwirot University in Songkhla excluded, at .05 level of statistical significance.

4. The students in different years of academic standing differed in self-development needs at .05 level of statistical significance, the needs being the greatest in the first year and progressively declining toward the fourth year. By area it was found that first-year

students had a greater need for self-development in physical characteristics than seniors, at .05 level of statistical significance. It was also found that in the cognitive and intellectual area and the area of discipline and ethics, first-year students had greater self-development needs than sophomores, juniors, and seniors respectively in incremental order, at .05 level of statistical significance.

5. The ranking order of self-development needs as made by all the students was respectively as follows: professional skills, cognitive and intellectual aspects, social poise and adjustment, discipline and ethics, physical characteristics, and esthetics. The students' self-development needs decreased as they advanced in years of academic standing. Similarities were found among the ranking orders of self-development needs in individual areas on the basis of the three variables of sex, institution, and year of academic standing. These ranking orders also bore resemblance to the way in which the total sample ranked self-development needs.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

	ประธาน		ประธาน
.....	กรรมการ	กรรมการ
.....	กรรมการ	กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บันลือ ถิ่นพิงงา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไข ขอบพระองค์ต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ให้ความรู้ แนวความคิดและวิชาการต่าง ๆ เป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา จนเกิดแนวความคิด และสามารถดำเนินการวิจัยลุล่วงได้ด้วยดี และกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนตลอดมา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วรธรณี ลิ้มอักษร อาจารย์สุชา ไอยราหงส์ อาจารย์กอบภาณุจน์ ศรประสิทธิ์ และอาจารย์สุเชษฐ์ มาเหรัมย์ ที่ช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับเอกสารสำหรับการศึกษาค้นคว้า ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ อาจารย์นิรัตน์ จรจิตร อาจารย์สิทธิพร หวังดี อาจารย์ไสว เรืองวิเศษ อาจารย์สมบูรณ์ ตะปينا อาจารย์สมบูรณ์ จันทวี อาจารย์ชารินทร์ คุณาเวชกิจ อาจารย์ประเสริฐ อุดดี และอาจารย์วิโรจน์ ปิยวัชรพันธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณ อาจารย์สุยงค์ สฟโชค และ อาจารย์มัทนา แก้วอารมณ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจตลอดมา และขอขอบคุณศิษย์ทุกคนที่ได้ช่วยในการจัดกระทำข้อมูล จนเป็นที่เรียบร้อย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ แจะทานที่มีส่วนได้ช่วยเหลือ ให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สัมภาษณ์ แก้วอารมณ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
สมมุติฐานของการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
เอกสารเกี่ยวกับ "คน" และมโนทัศน์แห่งตน	11
เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาตน	17
เอกสารเกี่ยวกับความต้องการ	22
เอกสารเกี่ยวกับความมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษา	30
เอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่สังคมต้องการ	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย	37
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	43

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	92
ความมุ่งหมายของการวิจัย	92
วิธีดำเนินการวิจัย	93
สมมุติฐานของการวิจัย	94
การวิเคราะห์ข้อมูล	94
สรุปผลการวิจัย	95
อภิปรายผล	96
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก. หนังสือขอความอนุเคราะห์	113
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามความต้องการพัฒนาตน	115
ภาคผนวก ค. ผลรวมของคะแนนและผลรวมของคะแนนยกกำลังสองของข้อมูล	123

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถาบัน เพศ และชั้นปีที่ศึกษา	40
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถาบัน เพศ และชั้นปีที่ศึกษา	41
3	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่รับคืนและสมบูรณ์ จำแนกตามสถาบัน	43
4	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้	49
5	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ เพศชาย	50
6	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ เพศหญิง	51
7	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา	52
8	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	53
9	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษาวิทยาลัยครูภูเก็ต	54
10	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษาวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี	55
11	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	56
12	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา	57
13	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษาวิทยาลัยครูยะลา	58
14	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้	59
15	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้	60

16	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้	61
17	วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้	62
18	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ จำแนกตามเพศ	63
19	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาคนด้านบุคลิกลักษณะทางกายของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ	64
20	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาคนด้านความรู้และสติปัญญาของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ	65
21	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาคนด้านทักษะทางอาชีพของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ	66
22	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาคนด้านสังคมและการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ	66
23	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาคนด้านวินัยและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ	67
24	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาคนด้านสุนทรียภาพของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ	67
25	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถาบันการศึกษา	68
26	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการพัฒนาคนด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถาบันการศึกษา	69

27	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาคณดานบุคลิกลักษณะทางกาย ของนิสิตนักศึกษาคำแนกตามสถาบันการศึกษา	70
28	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการพัฒนาคณดานความรู้และสติปัญญา ของนิสิตนักศึกษาคำแนกตามสถาบันการศึกษา	71
29	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการพัฒนาคณดานทักษะทางอาชีพ ของนิสิตนักศึกษาคำแนกตามสถาบันการศึกษา	72
30	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการพัฒนาคณดานสังคมและการปรับตัว ของนิสิตนักศึกษาคำแนกตามสถาบันการศึกษา	73
31	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการพัฒนาคณดานวินัยและจริยธรรม ของนิสิตนักศึกษาคำแนกตามสถาบันการศึกษา	74
32	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการพัฒนาคณดานสุนทรียภาพ ของนิสิตนักศึกษาคำแนกตามสถาบันการศึกษา	75
33	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการพัฒนาคณดานของนิสิตนักศึกษาคำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	76
34	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาคณดานของนิสิตนักศึกษาคำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	77
35	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการพัฒนาคณดานบุคลิกลักษณะทางกาย ของนิสิตนักศึกษาคำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	78
36	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาคณดานบุคลิกลักษณะทางกาย ของนิสิตนักศึกษาคำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	79
37	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้องการพัฒนาคณดานความรู้และสติปัญญา ของนิสิตนักศึกษาคำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	80

38	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้งการพัฒนาค้นความรู้และสติปัญญา ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	81
39	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้งการพัฒนาค้นทักษะทางอาชีพ ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	82
40	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้งการพัฒนาค้นสังคมและการปรับตัว ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	83
41	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้งการพัฒนาค้นวินัยและจริยธรรม ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	84
42	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้งการพัฒนาค้นวินัยและจริยธรรม ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	85
43	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความต้งการพัฒนาค้นสุนทรียภาพ ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	86
44	ผลการจัดอันดับความสำคัญของความต้งการพัฒนาค้นแต่ละด้านและรวมทุกด้าน ของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้	87
45	ผลการจัดอันดับความสำคัญของความต้งการพัฒนาค้นแต่ละด้านและรวมทุกด้าน ของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ จำแนกตามเพศ	88
46	ผลการจัดอันดับความสำคัญของความต้งการพัฒนาค้นแต่ละด้านและรวมทุกด้าน ของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ จำแนกตามสถาบันการศึกษา	89
47	ผลการจัดอันดับความสำคัญของความต้งการพัฒนาค้นแต่ละด้านและรวมทุกด้าน ของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	91

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของมนุษย์ในอันที่จะพัฒนาคุณภาพของบุคคลในสังคม ทั้งยังเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะอำนวยความสะดวกในการประกอบอาชีพ การเลื่อนฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นสุข การศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ในระดับประถมศึกษา มุ่งสร้างสมรรถภาพพื้นฐานในอันที่จะเป็นพลเมืองดีของชาติ ในระดับมัธยมศึกษา มุ่งเสริมสร้างสมรรถภาพด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ และในระดับอุดมศึกษา มุ่งเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้สูงยิ่งขึ้นสามารถประกอบอาชีพในระดับสูง รับผิดชอบที่จะเป็นผู้นำสังคมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติต่อไป (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2523 : 7-8)

การศึกษาเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งในส่วนบุคคลและสังคมโดยรวม (วิจิตร ศรีสอาน 2518 : 1) ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาในทุก ๆ ด้าน นักเศรษฐศาสตร์ นักการศึกษา ตลอดจนนักวางแผนพัฒนาต่างยอมรับว่า การพัฒนาประเทศจะสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ (ธำรง บัวศรี 2514 : 50) อาจกล่าวได้ว่า เมื่อมีการพัฒนาบุคคลในประเทศอย่างเหมาะสมและเพียงพอแล้ว บุคคลก็จะเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งในการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ จะทำให้มีผลิตภาพสูง และนำไปสู่ความเจริญของประเทศชาติ

การอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนพัฒนาศักยภาพของตนให้สูงสุดเท่าที่สามารถทำได้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพของตนไปพร้อมกัน เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถทำประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รังสรรค์ อนุพรพันธ์ 2518 : 43) สถาบันอุดมศึกษาไม่เพียงแต่เป็นแหล่งแสวงหาและรักษาความจริง เป็นผู้วิจารณ์สังคม เป็นศูนย์แห่งเสรีภาพหรือชุมชนแห่งความคิดเท่านั้น แต่ยังประสงค์ให้บัณฑิตนักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง

เพื่อให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ทำให้รู้จักความคิดเห็นของตนเอง ใช้วิจารณ์อย่างถี่ถ้วน ใช้ข้อเท็จจริงในการพัฒนาและรู้จักแสดงออกได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นข้อชี้ให้เห็นว่า การอุดมศึกษามีใช้เพียงเพื่อพัฒนาการทางปัญญาเท่านั้น การพัฒนานิสิตนักศึกษา ก็เป็นเป้าประสงค์หลักที่สำคัญเช่นกัน (พรชูลี อาชวอำรุง 2525 : 245 - 247)

ภารกิจของการอุดมศึกษาจะต้อง สอน วิจัย และบริการชุมชน ช่วยผดุงเสรีภาพและประชาธิปไตย ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมอุดมคติและประโยชน์ของส่วนรวม รวมทั้งใช้การอุดมศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและความเป็นอยู่ของคนให้ดีขึ้น การอุดมศึกษาต้องจัดโอกาสและสภาพแวดล้อมใหญ่ เรือนใหญ่ให้พัฒนาไปตามแนวทางของตนเองสอดคล้องกับความถนัดของตนเองและสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม อย่างมีเหตุผล มีระบบระเบียบ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2522 : 13 - 15) สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้ตั้งความมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา รวมทั้งการใช้วิธีการเปลี่ยนแปลงเพื่อช่วยให้เกิดพัฒนาการตามที่ได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ที่จะทำให้นิสิตนักศึกษาสามารถสร้างความเจริญสูงสุดในตัวเอง และมีพัฒนาการในแง่ที่จะรับผิดชอบต่อสังคม (ทองเรือน อมรวิบูล 2525 : 23) ถ้าพิจารณาวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ก็มุ่งที่จะพัฒนานิสิตนักศึกษาเช่นเดียวกัน กล่าวคือได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้หาประการดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 42)

1. มุ่งพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อความก้าวหน้าของมนุษยชาติ
2. ผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพชั้นสูง เพื่อการพัฒนาสังคม
3. เป็นศูนย์กลางการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
4. รักษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ
5. ช่วยพัฒนาบุคคลให้มีศีลธรรมจรรยา เพื่อให้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและช่วยเหลือสังคม

ที่เป็นสมาชิก

การศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงต้องมีการจัดประสบการณ์เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาอย่างเต็มที่ ให้มีความสมบูรณ์ในความรู้อาการและวิชาชีพชั้นสูง พร้อมด้วยการพัฒนาความเป็นคนที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะสร้างสรรค์สังคมให้มีความสุข จึงได้แบ่งหน้าที่โดยทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา

ออกเป็นสามส่วนคือ งานบริหาร งานบริการ และงานกิจการนิสิตนักศึกษา ในขอบข่ายของงาน กิจการนิสิตนักศึกษานั้นมีปรัชญาว่า

1. งานของสถาบันอุดมศึกษา คือการพัฒนาคนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม
2. งานกิจการนิสิตนักศึกษา เป็นงานที่มุ่งช่วยให้ นิสิตนักศึกษา มีความพร้อมในด้านการเรียน เปิดโอกาสให้ใช้ความสามารถได้เต็มที่
3. งานกิจการนิสิตนักศึกษา มุ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ นิสิตนักศึกษา ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นผู้มีความสุขพลานามัยดี มีอารมณ์หนักแน่นมั่นคงและสุขภาพจิตดี
4. งานกิจการนิสิตนักศึกษา มุ่งให้ นิสิตนักศึกษารู้จักใช้ สว่าง และอนุรักษ์ทรัพยากร ที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ และมุ่งเอื้ออำนวยให้ นิสิตนักศึกษา ได้มีชีวิตในรั้วสถาบันอย่างมีความสุข (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2525 : 31 - 36)

สถาบันอุดมศึกษามีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งมีได้ หมายความว่า จะเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เรารู้ในชั้นเรียนเท่านั้น สิ่งต่างๆ นอกชั้นเรียน การมี ปฏิกริยาโต้ตอบกับอาจารย์ การติดต่อหน่วยงานในมหาวิทยาลัย การติดต่อพบปะมิตรสหายรวมทั้ง สัมพันธภาพภายในกลุ่ม ค่านิยมที่ได้รับจากเพื่อน บรรยากาศในสถาบันที่ผ่อนปรนยืดหยุ่นได้หรือตายตัว ยืดหยุ่นไม่ได้ สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อความเชื่อมั่นและการไม่เห็นแก่ตัว ชีวิตในมหาวิทยาลัยจะค่อยๆ หลอหลอมบุคลิกภาพและมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาตนเองให้ถึงขั้นสูงสุดของนิสิตนักศึกษา (ธิดารัตน์ บุญนุช 2525 : 257 - 261) นั่นคือสภาวะแวดล้อมทุกๆ ด้านในสถาบันอุดมศึกษา ย่อมจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ใน สถาบันอุดมศึกษานั้นเอง

การเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษานั้น มุ่งที่จะสร้างความเป็นเอกลักษณ์ ของตนเอง โดยอาศัยแบบฉบับหรือลักษณะเฉพาะของตนเอง ความเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปตามเป้า ประสงค์เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการ และมโนทัศน์แห่งตนของนิสิตนักศึกษาเอง ซึ่งจะเป็น ตัวหลักกันให้เกิดแรงจูงใจที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนตามความต้องการ ธิดารัตน์ บุญนุช กล่าวว่า การพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษา เป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพและเป็นจุดมุ่งหมายในการจัด

การศึกษาระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยจะต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษา เพื่อจะได้จัดหลักสูตรและการสอน ตลอดจนสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาตนเองไปในทิศทางที่เขาเลือกเองอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด (ธิตารัตน์ บุญชู 2525 : 267)

ความต้องการเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต หากขาดเสียแล้วชีวิตจะไม่มีความสุข หรือตายไปเลย ความต้องการเป็นแรงขับ (Drive) แรงกระตุ้น (Urge) ความอยากได้ (Want) แรงจูงใจ (Motive) และความปรารถนา (Wish) ซึ่งความต้องการของแต่ละบุคคลนั้นแตกต่างกันไปตามกาลเวลาและสถานที่ บุคคลจะมีความต้องการไปตลอดชีวิตและเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ความต้องการบางอย่างมีมาตามธรรมชาติหรือติดตัวมาแต่กำเนิดแต่ความต้องการบางอย่างเกิดจากการเรียนรู้และความต้องการก็เป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา (บุญนาท กุ่มภัย 2522 : 2) มาสโลว์ กล่าวว่า ความต้องการที่จะให้เกิดความสมหวังในชีวิต (Self-actualization) เป็นความต้องการอันสูงสุด บุคคลจะพัฒนาชีวิตของตนให้ดีที่สุดตามที่ต้องการ ซึ่งขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของตนเอง (สมยศ นาวิการ และ ผุสดี รุมาคม 2520 : 332) ดังนั้น ความต้องการจึงเป็นพลังขับให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองทุก ๆ ด้าน เพื่อจะพัฒนาตนให้เป็นคนที่สมบูรณ์

แต่การที่นิสิตนักศึกษาจะพัฒนาตนไปในทิศทางใดนั้น ขึ้นอยู่กับการมองตน หรือความรู้สึก และการรับรู้เกี่ยวกับตน ซึ่ง นวลศิริ เปาโรหิตย์ กล่าวว่า "ตน" (Self) เป็นความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบขึ้นเป็นตนเอง เป็นส่วนที่ช่วยให้เข้าใจบุคคล และยังมีผลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลด้วย (นวลศิริ เปาโรหิตย์ ม.ป.ป. : 103) ฮอว์บาย ไคแยก "ตน" ออกเป็นสองอย่างคือ ตนในปัจจุบัน กับตนในอุดมคติ ตนในปัจจุบัน คือ ความรู้สึกหรือการรับรู้ตนเองว่าเป็นใคร มีความสามารถเพียงไร มีข้อดีข้อเสียอย่างไร มีความคับข้องใจหรือความวิตกกังวลอย่างไร ตนในอุดมคติคือ ความรู้สึกที่อยากจะเป็น ความปรารถนาที่จะให้ตนดีกว่าที่เป็นจริง (Horney. 1942 : 22 - 23) ถ้าตนในอุดมคติสูงเกินไปก็จะเป็นไปโดยลักษณะเพี้ยน อาจจะนำมาซึ่งปัญหาทางอารมณ์ มีความคับข้องใจ มีความกดดันทางจิตใจและก่อให้เกิดปมด้อย แลดูตนในอุดมคติต่ำเกินไปก็มองเห็นตนเป็นคนต่ำต้อย ไร้คุณค่า เป็นการ

ทำลายความรู้สึกนับถือตนเอง บุคคลที่มีบุคลิกภาพดีนั้นจะมีการยอมรับนับถือตนเอง มีความเข้าใจในตนเองอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง พร้อมทั้งมีคนในอุดมคติในระดับความทะเยอทะยานที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของตนเองในสิ่งที่เป็นไปได้ (จุไรรัตน์ เปรมาธิ์เรีเยร 2512 : 5)

"คน" ของแต่ละบุคคลนั้นเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม แม้ว่าพันธุกรรมจะเป็นสิ่งที่ติดตัวถ่ายทอดมาแต่กำเนิดของมนุษย์แต่ละคน แต่สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวนั้นมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นบุคคลก็สามารถเปลี่ยนแปลงตนได้ (พรรณทิพย์ เกษะนันท์ 2516 : 64 - 69) การเปลี่ยนแปลงของแต่ละคนนั้นจะเกิดขึ้นในตอนใดของชีวิตก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะเวลาที่บุคคลเริ่มต้นมีการพัฒนาตน (Strang. 1958 : 78) ออซูเบล ยังได้ชี้ให้เห็นว่าขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการพัฒนามโนทัศน์แห่งตนจะเกิดขึ้นในช่วงที่เด็กเจริญเติบโตจากวัยทารกสู่วัยเด็ก และในระหว่างที่อยู่ในวัยรุ่น ซึ่งโรงเรียนและเพื่อน ๆ จะสนองความตลงการใหม่ๆ ให้ ทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อตนเอง (Ausubel. 1958 : 284) ท้ายสุดก็จะส่งผลไปถึงการพัฒนาตนของบุคคล ในอันที่จะทำให้เป็นคนที่มีสมุรณ์ตามแนวทางของตนเอง

การอยู่ร่วมกันในสังคม จะมีความสุข ปลอดภัย รับผิดชอบอย่างยุติธรรมนั้นจะต้องมีกฎหมาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ ศีลธรรม จริยธรรม และอื่น ๆ เพื่อถือปฏิบัติร่วมกัน คนในสังคมจะต้องพัฒนาชีวิตของตนเองโดยการพัฒนาอาชีพ พัฒนาร่างกายและพัฒนาจิตใจ พระพุทธองค์ตรัสว่า "พันโต เสฐฐิโร มนุสเสสุ" แปลว่าในบรรดามนุษย์ทั้งหลายผู้ที่ฝึกตนดีแล้วย่อมเป็นผู้ประเสริฐสุด "มโนปุพพัง คมาธัมมา" แปลว่าสิ่งทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นประธาน มีใจประเสริฐสุด สิ่งทั้งหลายสำเร็จไคควายใจ จึงจำเป็นต้องพัฒนาจิตใจก่อนสิ่งอื่นใดเป็นสำคัญ (พจนต์ โสภาชี 2526 : ไม่มีเลขหน้า) เช่นเดียวกับการฝึกอบรมผู้นำบ้านของประเทศไทยที่เรียกว่า แซมาอีล อุนดง ก็มุ่งเน้นการฝึกอบรมด้านจิตใจที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ (ปาร์ค จิน พัน 2526 : 36 - 46)

การพัฒนานิสิตนักศึกษาเป็นเป้าหมายประสงค์หลักที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมุ่งพัฒนาบิสิตนักศึกษาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้เกิดความเจริญสูงสุดในตัวเองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และการจัดดำเนินการต่างๆ ย่อมมีอิทธิพลต่อการ

พัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาเป็นอย่างมาก แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการของนิสิตนักศึกษาด้วย เพราะความต้องการพัฒนาตน จะเป็นแรงขับให้เกิดพลังและทิศทางในการเปลี่ยนแปลงตนเอง ผู้วิจัยเห็นความสำคัญว่า จำเป็นต้องศึกษาความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมต่างๆ การจัดทำเนื้องานตลอดจนสิ่งแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคใต้ อันจะนำไปสู่การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามเป้าประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีศึกษา
3. เพื่อศึกษาอันับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตน ของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ครั้งนี้ จำกัดอยู่ในขอบเขตของตัวแปร ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาดังต่อไปนี้

1. ตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็นสองประเภท คือ
 - 1.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา จำแนกตาม

- 1) เพศ
- 2) สถาบันการศึกษา
- 3) ชั้นปีที่ศึกษา

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษา โดยแยกคุณลักษณะของความ ต้องการออกเป็น 6 ด้าน คือ

- 1) ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย
- 2) ด้านความรู้และสติปัญญา
- 3) ด้านทักษะทางอาชีพ
- 4) ด้านสังคมและการปรับตัว
- 5) ด้านวินัยและจริยธรรม
- 6) ด้านสุนทรียภาพ

ในที่นี้จะศึกษาในสองลักษณะ คือ ความคิด อุดมการณ์ หรือความรู้สึที่เกี่ยวกับตน ในปัจจุบันและคนในอดีต

2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นิสิตนักศึกษาที่กำลังเรียนใน คณะศึกษาศาสตร์และคณะครุศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2529 ใน สถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ อันประกอบด้วยมหาวิทยาลัย 2 สถาบัน และส่ววิทยาลัยทักษิณ 5 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนารินทรวิโรฒ สงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลาและ วิทยาลัยครูยะลา รวมเจ็ดสถาบัน จำนวน 6,920 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้คือ นิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 จากสถาบันอุดมศึกษาในภาคใต้ทั้งเจ็ดสถาบัน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง ตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) และวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 676 คน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาต่อศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ นี้ จะก่อประโยชน์ต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาศึกษาต่อศาสตร์และครุศาสตร์ในภูมิภาคนี้ และส่งผลต่อการพัฒนาสังคมไทยในอนาคต ซึ่งพอจะสรุปความสำคัญของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทางศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ได้ทราบความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาต่อศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจความต้องการของนิสิตนักศึกษาศึกษาต่อศาสตร์และครุศาสตร์ และจะได้วางแผนดำเนินการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาต่อศาสตร์และครุศาสตร์
2. ช่วยให้เห็นถึงองค์ประกอบในเรื่อง เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปี ที่ศึกษา ที่มีผลต่อความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาต่อศาสตร์และครุศาสตร์ จะได้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาศึกษาต่อศาสตร์และครุศาสตร์ พัฒนาการจัดหลักสูตร กิจกรรม การดำเนินงาน และสภาวะแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาต่อศาสตร์และครุศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาศึกษาต่อศาสตร์และครุศาสตร์ให้มีสมรรถภาพสูงสุดและมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจเกี่ยวกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาศึกษาต่อศาสตร์และครุศาสตร์ เพื่อศึกษาค้นคว้าต่อไป อันจะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการด้านนิสิตนักศึกษาศึกษาต่อศาสตร์และครุศาสตร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ตน (Self) หมายถึง ความคิด ความรู้สึก หรือการรับรู้ต่อคุณลักษณะทั้งหลายที่รวมตัวขึ้นมาเป็นเอกลักษณ์ ที่ตัวเองสามารถหยั่งรู้ เห็นคุณค่าและปรารถนาที่จะให้เป็นไปตามที่ต้องการ "ตน" มีสองชนิดคือ ตนในปัจจุบัน หมายถึงความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หรือที่เป็นจริง และตนในอนาคต หมายถึงความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในอนาคต ที่นึกคิดปรารถนา คาดหวัง หรือต้องการให้เป็น ในอนาคต

2. การพัฒนาตน หมายถึงกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับคนในทุก ๆ ด้าน
อันเป็นผลมาจากการได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้

3. ความต้องการพัฒนาตน หมายถึงความแตกต่างของตนในอุดมคติ กับตนในปัจจุบัน
ซึ่งจำแนกออกเป็นหกด้าน ดังนี้

3.1 ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย หมายถึงคุณลักษณะทางร่างกายโดยส่วนรวมของ
บุคคล รวมทั้งรูปร่างหน้าตา ท่าทาง ตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อร่างกายและการแสดงออกของ
ตนเอง

3.2 ด้านความรู้และสติปัญญา หมายถึงความสามารถทางสมอง ที่เกี่ยวกับ
ความจำ ความคิด ตลอดจนความสร้างสรรค์อันเป็นผลจากการใช้สมอง

3.3 ด้านทักษะทางอาชีพ หมายถึงความสามารถที่จะปฏิบัติในการประกอบอาชีพ
รวมทั้งความคิดความเข้าใจ การสอน การประเมิน และการพัฒนาทางอาชีพ

3.4 ด้านสังคมและการปรับตัว หมายถึงความสามารถที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคล
อื่นและปรับตัวเข้ากับบุคคลตลอดจนสังคมนั้นๆ อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

3.5 ด้านวินัยและจริยธรรม หมายถึง ความสามารถที่จะควบคุมตน ให้เป็นไป
ตามเป้าหมายที่ตนปรารถนา และสามารถปฏิบัติตามกรอบของศีลธรรม และแบบแผนอันดีงามของ
สังคม

3.6 ด้านสุนทรียภาพ หมายถึงความสามารถหรือความรู้สึกนึกคิด ที่เกี่ยวข้องกับ
ความดี ความงาม และสิ่งที่จะสร้างความสดชื่น เพลิดเพลินให้กับชีวิต

4. นิสิตนักศึกษา หมายถึงนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสายวิชาชีพครูของสหวิทยาลัยทักษิณ ในปี
การศึกษา 2529

5. ชั้นปีที่ศึกษา หมายถึงระดับชั้นที่นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับปริญญาตรี
ซึ่งมีชั้นปีที่ 1 - 4 สำหรับหลักสูตร 4 ปี และชั้นปีที่ 3 - 4 สำหรับหลักสูตรสองปีหลัง

6. สถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ หมายถึงสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและครุศาสตร์ ในภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยมหาวิทยาลัยสองสถาบัน และสหวิทยาลัยที่กั้นอีกห้าสถาบัน คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา

สมมุติฐานของการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาและครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีสมมุติฐานดังนี้

1. นิสิตนักศึกษารวมทั้งหมดและนิสิตนักศึกษาที่จำแนกตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา มีความต้องการพัฒนาตนในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน
2. นิสิตนักศึกษายายและหญิง มีความต้องการพัฒนาตน ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านสุนทรียภาพ และรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตนักศึกษาดังสถาบันการศึกษา มีความต้องการพัฒนาตน ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านสุนทรียภาพ และรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน
4. นิสิตนักศึกษาดังชั้นปีที่ศึกษา มีความต้องการพัฒนาตน ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านสุนทรียภาพ และรวมทุกด้านแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันอุดมศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อการสร้างสรรค์รรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ จะใช้ความเป็นเลิศทางวิชาการพัฒนาบุคคล ให้บริการทางวิชาการเพื่อประโยชน์ของสังคมและมนุษยชาติ (วิจิตร ศรีสอน 2518 : 13) ภารกิจในการพัฒนาบุคคลนั้นเห็นได้ชัดเจนในทุกสถาบัน มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล การวิจัย การบริหาร การจัดกิจกรรม ตลอดจนบรรยากาศและภาวะแวดล้อม ที่มุ่งพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่สุด สร้างบุรณภาพของ "ตน" และแสวงหาเอกลักษณ์ของตน ในอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม การที่นิสิตนักศึกษาจะพัฒนาตนได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้งหลายของสถาบัน และที่สำคัญคือ ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาเอง ดังนั้นเพื่อให้เกิดความกระชับในการศึกษาเรื่องความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษา ศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ครั้งนี้ จึงแบ่งการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 5 ตอน คือ ตอนแรกกล่าวถึงเรื่องตนและมโนทัศน์แห่งตน ตอนที่สองกล่าวถึงการพัฒนาตน ตอนที่สามกล่าวถึงความต้องการ ตอนที่สี่กล่าวถึงความมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษา และตอนที่ห้ากล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่สังคมต้องการ

เอกสารเกี่ยวกับ "ตน" (Self) และมโนทัศน์แห่งตน (Self-Concept)

ทฤษฎีฝ่ายปรากฏการณ์ (Phenomenological Theory) ส่วนมากถือว่า "ตน" เป็นโครงสร้างส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ ซึ่งหมายถึงภาพพจน์ที่เรามีต่อตนเองว่าเราคือใคร นอกจากนี้ยังหมายถึง กระบวนการปรับตัวที่แสดงออกเป็นพฤติกรรม การกระทำ การจัดการ การควบคุม และการประสานสัมพันธ์ระหว่างพลังต่าง ๆ ในตัวเร่อีกด้วย โรเจอร์สสรุปว่า คนเราแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบสิ่งแวดล้อมรอบตัวตามความรู้สึกความเข้าใจและการรับรู้ซึ่งต่างออกไปตามทัศนะของแต่ละคน การกระทำทุกอย่างของเราเป็นไปเพื่อรักษาภาพพจน์ของ "ตน" และเพื่อพัฒนา "ตน" ให้สมบูรณ์ (นิภา นิธยาน 2520 : 30)

ผสม จันทรเทพย์ ให้ความหมายว่า "ตน" หมายถึงทัศนคติและความรู้สึกต่อตนเองซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ (ผสม จันทรเทพย์ 2524 : 12 - 13)

1. ตน พัฒนาขึ้นมาจากการปะทะสังสรรค์ระหว่างอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผลของการสังสรรค์กับผู้อื่น โดยมีการประเมินคุณค่าของตนเองทุกครั้ง ดังนั้นตนจึงประกอบด้วยทัศนคติและค่านิยม
2. ตน อาจจะได้รับค่านิยมจากผู้อื่นมาและรับรู้ในสภาพที่บิดเบือนจากความจริง
3. ตน จะพยายามต่อสู้เพื่อให้เกิดความเขารองเขารอยภายในตน เช่น ไม่ยอมรับค่านิยมที่ขัดกับค่านิยมไทย
4. อินทรีย์จะแสดงพฤติกรรมไปตามตน เพื่อให้เกิดการเข้ากันได้ของตน
5. ตน อาจจะเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยวิถีภาวะและการเรียนรู้

นวลศิริ เปาโรหิตย์ แปลคำว่า "Self" ว่าหมายถึงอัตตา กล่าวคือการที่บุคคลมีความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับทุกสิ่งที่เป็นของตนเอง หรือประกอบกันขึ้นเป็นคนเอง อัตตานี้เป็นนามธรรมมิใช่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย และพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงของอัตตา ก็จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งจะ เป็นไปในทางดีหรือไม่ดีนั้นขึ้นอยู่กับความรู้ที่บุคคลมีความรู้สึกต่ออัตตา ขอบข่ายของอัตตานั้นกว้างมาก เพราะจะรวมเอาประสบการณ์ทุกอย่างที่เกิดขึ้นกับบุคคล ในทุกช่วงของชีวิตเข้ามาเสริมสร้างทั้งสิ้น อาจพูดได้อีกแง่หนึ่งว่า อัตตาคือการพัฒนาที่เกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อโลกภายในจิตใจของบุคคล โลกที่มีความละเอียดอ่อนที่ประกอบด้วยความรู้สึก ความหวาดระแวง ความอาลัย ไม่นั่นใจ ตลอดจนความหลังและมโนทัศน์ต่าง ๆ ที่รวมขึ้นเป็นลักษณะบุคคล บุคคลที่เขาเคยเป็น ที่เขาเป็นอยู่ และที่เขา กำลังจะเป็น ซึ่งเป็นผลรวมของส่วนย่อย ๆ ทุกส่วนที่ประกอบขึ้นในตัวบุคคล (นวลศิริ เปาโรหิตย์ ม.ป.ป. : 103)

ดอน ซี ดิงค์เมเยอร์ กล่าวว่า "ตน" เป็นโลกภายนอกของแต่ละคน ซึ่งเป็นผลมาจากการปะทะสังสรรค์กับคนอื่น การพัฒนา "ตน" ของบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากศาสนา สังคม และฐานะทางเศรษฐกิจที่เขาเกี่ยวข้องกับตน โดยเฉพาะบ้านเป็นแห่งแรกของประสบการณ์ ที่เป็นแหล่งจัดค่านิยมต่าง ๆ ขึ้นแรกให้แก่เด็ก (Dinkmeyer. 1965 : 183)

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า "ตน" (Self) หมายถึงการที่บุคคลมีความรู้สึกหรือรับรู้เกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างของตนเองในทุกด้าน ซึ่งอาจแบ่งระดับของการรับรู้ได้ 3 ระดับคือ

1. การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง (Perceptual Self) หมายถึงการที่บุคคลมีความคิดเช่นไรเกี่ยวกับตัวเอง ความรู้สึกที่เกี่ยวกับสภาพร่างกายของตนโดยทั่ว ๆ ไป

2. การรับรู้เกี่ยวกับมโนทัศน์ (Conceptual Self) หมายถึงความรู้สึกหรือการรับรู้เกี่ยวกับลักษณะของตนเองในเรื่องบุคลิกภาพ ความสามารถ ตลอดจนภูมิหลังและจุดมุ่งหมายในอนาคต

3. การรับรู้เกี่ยวกับทัศนคติ (Attitude Self) หมายถึงความรู้สึกหรือการรับรู้เกี่ยวกับทัศนคติต่าง ๆ และสถานภาพทางสังคมของตนตลอดจนถึงคุณค่าของตน หรือปรัชญาชีวิต (นวลศิริ เปาโรหิตย์ ม.ป.ป. : 103 - 104)

เมื่อกล่าวถึง "ตน" ก็มักจะมีการเข้าใจผิดว่าเป็นสิ่งเดียวกับ "มโนทัศน์แห่งตน" (Self-Concept) แท้จริงไม่ใช่สิ่งเดียวกัน กล่าวคือมโนทัศน์แห่งตนเป็นส่วนหนึ่งของตน เป็นส่วนสำคัญและเป็นคุณลักษณะประจำตัวของคน (อาไพ ศิริพิพัฒน์ 2515 : 93) มโนทัศน์แห่งตนเป็นความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง เป็นคุณลักษณะที่ตนคิดว่าเป็นตัวของตัวเองตลอดเวลา ทุกสถานที่ แต่ตนเป็นวิถีทางที่ตนเป็นตนของตนเอง รวมความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองบางส่วน พร้อมทั้งร่างกาย บุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ และนิสัยใจคอของบุคคลด้วย (พรรตทิพย์ เกษะนันท์ 2516 : 56)

ตามพจนานุกรมของกู๊ด ได้ให้ความหมายของมโนทัศน์แห่งตนไว้ว่า เป็นการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถ รูปร่างลักษณะ การกระทำกิจวัตรของตนเองในฐานะที่เป็นบุคคลหนึ่ง (Good. 1973 : 254) คาร์ล โรเจอร์ส ได้ให้ความหมายของมโนทัศน์แห่งตนในแง่ของการรับรู้เช่นเดียวกันว่า มโนทัศน์แห่งตนเป็นการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ซึ่งถูกจัดให้เป็นระบบมากหรือน้อย อันเป็นผลมาจากการสร้างตน การรับรู้นี้จะมีโครงสร้างเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ ความหมายของตน ความสัมพันธ์ระหว่างตนกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลอื่นในสังคมมีปฏิกิริยาต่อเขาอย่างไร (Rogers. 1951 : 497) และ วัชรินทร์ เจริญเวช ได้ให้ความหมายของมโนทัศน์แห่งตนว่า หมายถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อตนเอง รวมทั้งความรู้สึกและทัศนคติ ตลอดจนการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะ ความสามารถ การรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตนและผู้อื่น การรับรู้เกี่ยวกับคุณค่าของตนเอง (วัชรินทร์ เจริญเวช 2525 : 6)

รูธ ซี ไวลี่ ได้แบ่งมโนทัศน์แห่งตนออกเป็น 2 ชนิด คือ (Wylie, 1968 : 147)

1. มโนทัศน์แห่งตนที่เป็นจริง (Actual-Self Concept) คือทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนว่าตนเป็นคนเช่นไร เช่น "ฉันเป็นคนมีเหตุผล" "ฉันเป็นคนดี" เป็นต้น การรับรู้เกี่ยวกับตนชนิดนี้เรียกว่า "ตนตามอัตภาพ" (Actual Self) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1.1 มโนทัศน์แห่งตนตามสังคม (Social-Self Concept) คือทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองว่า คนอื่น ๆ ในสังคมรู้ว่าตนเป็นคนอย่างไร

1.2 มโนทัศน์แห่งตนตามตนเอง (Private-Self Concept) คือทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองว่าตนเป็นคนอย่างไร

2. มโนทัศน์แห่งตนตามอุดมคติ (Ideal-Self Concept) คือทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนว่า ตนอยากเป็นคนเช่นไร อยากเป็นตามอุดมคติอย่างไร เช่น "ฉันอยากเป็นคนที่สวยงามที่สุดในโลก" "ฉันปรารถนาจะมีความสุข" เป็นต้น หรือเรียกการรับรู้ชนิดนี้ว่า "ตนตามปณิธาน" (Ideal Self) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

2.1 มโนทัศน์แห่งตนตามอุดมคติตนเอง (Own-Ideal-Self Concept) คือทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนว่า ตนอยากเป็นตามอุดมคติอย่างไร

2.2 มโนทัศน์แห่งตนตามอุดมคติผู้อื่น (Concepts of Other's Ideal for you) คือทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนว่า อุดมคติของคนอื่น ๆ ในสังคมนั้นตั้งไว้กับตนอย่างไร

บุคคลจะแสดงพฤติกรรมเช่นไรขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นเช่นไร นั่นคือมโนทัศน์แห่งตนจะเป็นตัวการสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งมโนทัศน์แห่งตนนี้จะมีการพัฒนาในวัยต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยทารก วัยเด็กและวัยรุ่น อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้มีผลอย่างยิ่งต่อการพัฒนามโนทัศน์แห่งตน แหล่งสำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดมโนทัศน์แห่งตนคือครอบครัวและสิ่งแวดล้อม สำหรับในชั้นเรียนนี้บรรยากาศที่จะนำไปสู่การพัฒนามโนทัศน์แห่งตนที่ครูจะต้องคำนึงถึงคือ (พรณี ชูทัย 2524 : 1-9)

1. บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) กระตุ้นให้กำลังใจเพื่อให้เด็กประสบผลสำเร็จในการทำงาน พูดยุติให้เด็กรู้สึกว่าคุณเชื่อในความสามารถของเด็กที่จะทำงานนั้น ๆ แม้ว่าจะเป็นงานยากอย่าให้เด็กรู้สึกว่าคุณบังคับ

2. บรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) เป็นบรรยากาศที่จะช่วยให้เด็กมีการยอมรับนับถือตนเอง (Self-esteem) โดยให้มีโอกาสที่จะเลือกและตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความมั่นใจ

3. บรรยากาศที่มีการยอมรับนับถือ (Respect) การที่ครูเห็นคุณค่าในตัวเด็กเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนา โดยมองเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนได้ เพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและยอมรับนับถือตนเองด้วย

4. บรรยากาศที่มีไมตรี (Warmth) โดยการที่ครูมีความเข้าใจ เป็นมิตร ยอมรับตลอดจนช่วยเหลือ เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีทางจิตใจ เด็กจะรู้ว่าครูเอื้ออาทรกับการกระทำของตน จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกรักโรงเรียน

5. บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) โดยการให้วินัย แต่มิได้อยู่ภายใต้การควบคุมลงโทษ เอาใจใส่ดูแลการกระทำ ชี้แจงให้เข้าใจถึงความจำเป็นที่ต้องฝึกวินัย ครูต้องสุภาพหนักแน่น และไม่ให้สิทธิพิเศษกับเด็กบางคน

6. บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) โดยการแสดงความเห็นชอบ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของการกระทำ คนเราจะเรียนรู้ว่าตนเองมีความสามารถนั้นมีใช้จากความล้มเหลวแต่จากความสำเร็จ

จากผลการวิจัยในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคนและมโนทัศน์แห่งตนชี้ให้เห็นว่า คนและมโนทัศน์แห่งตนนั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจนดังผลสรุปต่อไปนี้

การยอมรับตนเองของวัยรุ่น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการคือ การเลี้ยงดูของผู้อุปการะ สภาพครอบครัว สถานภาพทางสังคม หน้าที่พิเศษและตำแหน่งที่ได้รับในโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามลำดับ (บังอร เสดนต์ 2512 : 67)

วัยรุ่นชายและหญิงในชนบทมีมโนทัศน์แห่งตนโดยทั่ว ๆ ไปไม่แตกต่างกัน (จรัล พรหมคำตัน 2514 : 45) แต่นักเรียนชั้นประถมปีที่ 7 หญิงมีมโนทัศน์แห่งตนสูงกว่านักเรียนชาย และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีมโนทัศน์แห่งตนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (สิทธิโชค วรานุสันติกุล 2514 : 71 , Purkey 1970 : 15)

การรับรู้ตนเอง ความคาดหวังต่อตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก (Jones and Grieneeks. 1970 : 201) มโนทัศน์แห่งตนของนักเรียนพยาบาลก็มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเช่นเดียวกัน (Komorets. 1972 : 6209- A) และนักศึกษาพยาบาลที่มีชั้นปีต่างกันก็มีมโนทัศน์แห่งตนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (เพียรดี เปี่ยมมงคล 2527 : บทคัดย่อ)

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นผู้นำทั้งชายและหญิง มีมโนทัศน์แห่งตนสูงกว่าผู้ตาม และผู้ที่มโนทัศน์แห่งตนสูงมีความวิตกกังวลน้อย (จุฬพล พูลภัทรชีวิน 2515 : 77) สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกันไม่ทำให้มโนทัศน์แห่งตนต่างกัน แต่สภาพการอบรมเลี้ยงดูและสถานภาพสมรสของบิดามารดาทำให้มโนทัศน์แห่งตนแตกต่างกัน (นันทิกา เข้มสรวล 2524 : 87) การปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวกลุ่มทำให้มีการเปลี่ยนแปลงมโนทัศน์แห่งตนไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม (ผลสม จันทรเทพย์ 2524 : บทคัดย่อ) แต่ผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มทำให้นักเรียนมีมโนทัศน์แห่งตนเพิ่มขึ้น และความวิตกกังวลลดลงอย่างมีนัยสำคัญ (วัชรินทร์ เจริญเวช 2525 : บทคัดย่อ)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า "ตน" หมายถึง ความคิด ความรู้สึก หรือการรับรู้เกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นของตัวเอง หรือประกอบขึ้นเป็นตนเอง ซึ่งเป็นโครงสร้างส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ ในอันที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนองสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ตนพัฒนาจากผลของประสบการณ์และมนุษย์จะพัฒนาตนให้สมบูรณ์ที่สุด ส่วนมโนทัศน์แห่งตนนั้น เป็นเรื่องของความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของตน มโนทัศน์แห่งตนจะเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล มีการพัฒนาในวัยต่าง ๆ โดยเฉพาะในวัยทารก วัยเด็ก และวัยรุ่น อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้จะมีผลอย่างยิ่งต่อการพัฒนามโนทัศน์แห่งตน ซึ่งเป็นข้อชี้ให้เห็นว่า คนเราสามารถเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนา

คนได้ จากการวิจัยก็ยืนยันให้เห็นว่า โหน้ศัณฑ์แห่งศนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือภาวะแวดล้อมก็มีอิทธิพลต่อมโนทัศน์แห่งศนเช่นกัน

เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาศน (Self-Development)

นักจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลแสดงออกเป็นผลมาจากความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับศน หรืออ้อมมโนทัศน์ในการทำความเข้าใจตนเอง โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจเลือกหรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้เหมาะสมกับตนเอง ถ้าบุคคลมีอ้อมมโนทัศน์ในทางบวกเป็นส่วนใหญ่ ก็จะนำไปสู่การยอมรับตนเองและมีการปรับตัวที่ดี ถ้าบุคคลมีอ้อมมโนทัศน์ในทางลบเป็นส่วนใหญ่ ก็มักจะไม่นยอมรับตนเอง ผลก็คือบุคคลนั้นจะมีการปรับตัวในศนส่วนตัวและสังคมที่ไม่ดี (มานิดา กริยาผล 2524 : 5)

การพัฒนาศน (Self-Development) หรือการพัฒนาความเจริญส่วนบุคคล (Personal Growth) หมายถึงการที่บุคคลได้พัฒนาตนเองในหลายทิศทาง เพื่อบรรลุศักยภาพของตน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เพิ่มพูนการรู้เท่าทันตนเอง ก่อให้เกิดการยอมรับตนเองและผู้อื่นมากขึ้น ความเจริญส่วนบุคคลเป็นภาวะที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต มนุษย์จะอาศัยกระบวนการรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ และการได้สัมผัสสิ่งแวดลอมรอบ ๆ ตัวเขา ซึ่งกล่าวถึงลักษณะของความเจริญส่วนบุคคลได้ 8 ประการ คือ (อุบล สาธิตกร 2527 : 21 - 23)

1. รับรู้ความจริงของตนเอง บุคคลจะรู้จักและเข้าใจธรรมชาติของตัวเองว่ามีความสามารถหรือศักยภาพของตนเอง รู้ว่าตนเองเป็นเช่นไร สามารถและไม่สามารถทำอะไรได้ ซึ่งจะทำให้เขาสามารถตั้งเป้าประสงค์ของตนเองได้อย่างถูกต้อง
2. มีความกล้าที่จะเปิดเผยตนเองอย่างแท้จริง บุคคลที่ยังมีความเจริญส่วนบุคคลก็จะมองเห็นตัวเองอย่างชัดเจน แสดงความรู้สึก ความคิดของตนเองออกมาได้อย่างเหมาะสม เขาจะใส่ใจกับความรู้สึกที่แท้จริงของตน ในขณะที่เดียวกันก็พยายามรวบรวมข้อมูลพิจารณาตรวจสอบตนเอง มีความสนใจและกล้าที่จะกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ ออกมาโดยปราศจากความกลัวหรือความรู้สึกผิด

3. มีความมั่นคงในจิตใจ บุคคลจะเผชิญกับประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยจิตใจที่มั่นคง มองเห็นความจริงในกระแสของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อาจจะเป็นทางบวกหรือลบก็ได้ สามารถรับรู้ทางอารมณ์ได้ทั้งทางบวกและทางลบ เช่น ความสนุกสนาน ความสุข ความร่าเริง ความเศร้า ความเจ็บปวดและความผิดหวัง เป็นต้น

4. มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน บุคคลที่มีความเจริญส่วนบุคคลจะระลึกอยู่เสมอว่า สิ่งที่เป็นจริงแท้คือการอยู่ในปัจจุบัน จะไม่ติดยึดหรือหมกมุ่นอยู่กับเหตุการณ์ในอดีตหรือนั่งเพ้อฝัน จินตนาการ หรือกังวลใจถึงแต่เหตุการณ์ในอนาคต บุคคลจะใช้ชีวิตอย่างเต็มที่ในขณะนั้น จะรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ ที่นี่ และ เดี๋ยวนี้ (Here-and-Now)

5. ความเป็นตัวของตัวเอง คือมีความรู้สึกเสรีในการเลือกและกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยปราศจากการหึงหึงหรือติดยึดกับบุคคลอื่น ๆ หรือสิ่งที่อยู่รอบตัวเขาตลอดเวลา ไม่จำกัดการกระทำของตัวเองให้อยู่ในวงแคบ ด้วยเกรงว่าจะเป็นการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ มารยาทของสังคมหรือค่านิยมต่าง ๆ หรือกลัวว่าจะเป็นการแสดงถึงความไม่รู้ หรือความโง่เขลาของตนออกไป มีพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างชัดเจนและอย่างเป็นธรรมชาติว่า นี่คือเขา เขาเป็นเขา ไม่ใช่บุคคลที่ถูกใครชักใยอยู่เบื้องหลัง

6. รับรู้สิ่งต่าง ๆ ตามความจริง คือจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวได้อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง จะอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงที่ได้จากประสาทสัมผัสของตนเอง ไม่บิดเบือนเพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังหรือความต้องการของตัวเอง แม้ว่าสิ่งที่กำลังเผชิญอยู่นั้น จะก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือความไม่สบายใจก็ตาม

7. มองชีวิตอย่างมีคุณค่า มีความหมาย บุคคลที่มีความเจริญส่วนบุคคลจะใช้ชีวิตของตนเองอย่างมีคุณค่าทุกวินาทีในโลกแห่งความเป็นจริง เขาจะรู้สึกสดชื่นในการมีชีวิตและมองชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย

8. ยอมรับและเข้าใจผู้อื่นอย่างแท้จริง บุคคลที่มีความเจริญส่วนบุคคลจะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างเป็นธรรมชาติ มีความจริงใจต่อผู้อื่น และมองผู้อื่นอย่างที่เขาคือ เป็น ยอมรับผู้อื่นอย่างไม่มีเงื่อนไข ปราศจากการบดเบือนในสิ่งที่ตนรับรู้เกี่ยวกับผู้อื่น

ธิดารัตน์ บุญชู กล่าวถึงเรื่องของการพัฒนาใจว่า "ตน" คือส่วนของการรู้ตัวในแต่ละบุคคลที่จะกระทำกรสิ่งใด ๆ การรู้ตัวนี้จะอยู่ระหว่างแรงผลักดันจากภายในและความเป็นจริงจากภายนอก ส่วนการพัฒนาตนเองนั้นเกี่ยวข้องกับวิธีการแก้ปัญหาประสิทธิภาพ และการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ การพัฒนาตนเองเป็นการคัดเลือก ผสมผสาน และหาเหตุผลอันนำไปสู่การสร้างบุคลิกภาพ การพัฒนาตนเองเป็นไปอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นกระส่วน (Patterns) ซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านความรู้ (Cognition) ด้านการติดต่อระหว่างบุคคล และด้านจริยธรรม และยังมองการพัฒนาตนเองในแง่ของวิธีการดำเนินชีวิต วิธีการที่คนเราเผชิญปัญหาและทัศนคติต่อชีวิต ซึ่งการพัฒนาตนเองมีความสำคัญมากรองจากสติปัญญา ในอันที่จะช่วยให้คนหาวิธีตอบสนองสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ (ธิดารัตน์ บุญชู 2525 : 258 - 259)

โลวินเจอร์ ได้เสนอขั้นตอนของการพัฒนาตนเอง ซึ่งใช้เป็นแบบกระส่วนของการเปลี่ยนแปลง (Patterns of Change) ไว้เป็น 7 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการปกป้องตนเอง (Self-Protective Stage) ผู้ที่อยู่ในขั้นนี้จะพยายามระมัดระวังตัวเอง มักจะหาประโยชน์และเอาเปรียบจากการติดต่อกับผู้อื่น จะปฏิบัติตามเกณฑ์เท่าที่โอกาสจะอำนวย ขาดเหตุผล ยึดถือความคิดที่ตายตัว มักจะคอยกล่าวหาผู้อื่นและสภาพแวดล้อม
2. ขั้นการยอมรับตามแผน (Conformist Stage) ผู้ที่อยู่ในขั้นนี้จะคล้อยตามสิ่งที่เห็นและสิ่งที่สังคมยอมรับ ยึดถือความคิดเห็นที่ตายตัวไม่เปลี่ยนแปลง และอาศัยความคิดเก่าที่เคยใช้แล้วมีคุณธรรม ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ประพฤติตัวดี ไม่สามารถแยกแยะอารมณ์ของตนเองได้ มองความแตกต่างระหว่างกลุ่มควยลักษณะภายนอก เช่น อายุ เชื้อชาติ สภาพการแต่งงาน สัญชาติ เป็นต้น ไม่ใส่ใจเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. ขั้นการรู้ตัว (Self-awareness stage) หรือขั้นการเชื่อมต่อการระหว่างการสำนึกตนและการยอมรับตามแผน (Conscientious-Conformist Transition) ขั้นนี้บุคคลเริ่มพัฒนาการรู้ตัวเองมากขึ้น และพัฒนาความสามารถที่จะคิดแบบที่มีช้อยกเว้นที่เปลี่ยนแปลงทดแทนกันได้ และมีการแก้สถานการณ์หลาย ๆ วิธี ผู้ที่อยู่ในขั้นนี้บางครั้งก็จะรู้สึกหวั่นวิตกหรือไม่สบายใจที่จะแยกตัวจากกลุ่มสังคม จะพัวพันกับการแก้ปัญหา การหาเหตุผลในการทำงาน การปรับตัวเป็นไปตามสถานการณ์และบทบาท และมีการเอาเปรียบถ้ามีโอกาส

4. **ขั้นการสำนึกตัว (Conscientious Stage)** ผู้ที่อยู่ในขั้นนี้ จะอาศัยมาตรฐานการประเมินตนเอง ไม่ยึดกฎข้อบังคับที่ตายตัว มีข้อยกเว้นและยอมรับสิ่งที่เป็นไปได้ การให้เหตุผลขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์เหตุการณ์ มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นชนิดต่างฝ่ายต่างมีความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน จะเชื่อว่าแต่ละบุคคลมีชีวิตที่ต่างก็มีโอกาสที่จะเลือกได้ มีความเคารพตนเอง มีความหวังในความสำเร็จอย่างสูงส่ง มีอุดมการณ์และเป้าหมายที่วางการณ์ไกล มีแนวโน้มที่จะมองสภาพการณ์ต่าง ๆ อย่างที่สังคมมองเห็น เข้าใจถึงเหตุผลและพัฒนาการทางจิตวิทยา สามารถแยกแยะอารมณ์และเข้าใจตนเองลึกซึ้ง

5. **ขั้นการเป็นตัวของตัวเอง (Individualistic Stage)** เป็นขั้นที่นำไปสู่การปกครองตนเอง เคารพความเป็นตัวของตัวเอง สามารถแยกแยะความรู้สึกภายในของตนจากความ เป็นจริงภายนอกได้ มองชีวิตในรูปของบุคคลหรือสิ่งที่ประกอบขึ้นเป็นบุคคลทั้งหมด ไม่ใช่มองเพียง คำนึงใดค่านึง มองตนเองและผู้อื่นในรูปที่เป็นไปได้ ไม่ใช่ด้วยอารมณ์ มีพฤติกรรมโต้ตอบอุดมการณ์ ที่เป็นนามธรรม มีความสามารถที่จะรวบรวมและผสมผสานแนวความคิดต่าง ๆ มีวิธีรับรู้ ซึ่งเริ่มจาก ข้อสงสัย ให้ความสำคัญกับการเป็นกัวของตัวเองมากและแทนที่ความสำคัญของสัมฤทธิ์ผลในการพัฒนา ตนเองในขั้นต้น ๆ มีการแสดงออกของความรู้สึกอย่างมีชีวิตชีวาและมีอารมณ์ขัน

6. **ขั้นการปกครองตนเอง (Autonomous Stage)** ผู้ที่อยู่ในขั้นนี้มีความสามารถที่จะ วิเคราะห์ระบบสังคมของกลุ่มของตนหรือกลุ่มอื่น รู้จักที่จะเลือกและยอมรับระบบของสังคมนั้น ที่สำคัญ ก็คือมีความสามารถที่จะรู้ว่า อะไรคือความขัดแย้งจากภายในตนเอง นอกจากนี้ยังเคารพความเป็นตัว ของตัวเองของผู้อื่นด้วย ในขณะเดียวกันก็เห็นความสำคัญของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

7. **ขั้นบูรณาการ (Integrated Stage)** เป็นขั้นสูงสุดของการพัฒนาตนเอง มีลักษณะ ของการพัฒนาในรูปของปกครองตนเองบวกกับลักษณะของการประนีประนอมข้อขัดแย้งจากภายในตนเอง อันเกิดจากความเป็นตัวของตัวเองมีมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะทั้งหมดที่ประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคล นั้นเอง

การพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษา เป็นทางนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพและเป็นจุดมุ่งหมาย ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นของการพัฒนาตนเองช่วยให้นักศึกษายิ่ง รวมถึงผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรและนิสิตนักศึกษา เข้าใจตัวนิสิตนักศึกษายิ่งขึ้น สามารถจัด

สภาพต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยให้อ่านนิตินักศึกษาที่จะพัฒนาตนเองได้ หน้าที่ของมหาวิทยาลัย คือ จะต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนิตินักศึกษาเพื่อจัดหลักสูตร การสอน กิจกรรม ตลอดจนสภาพแวดล้อม ให้นิตินักศึกษาได้พัฒนาตนเองในทิศทางที่ประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (ธิดารัตน์ บุญชู 2525 : 260 - 267)

"คน" เป็นระบบรวมแห่งบุคลิกภาพ จุดหมายปลายทางของพัฒนาการของพวกเราคือความสำเร็จในการสร้างตนเอง ซึ่งหมายถึงความสามารถในการผสมกลมกลืนเป็นอย่างดีระหว่างบุคลิกภาพด้านที่ขัดแย้งและไม่สอดคล้องกัน หรือมองความสมบูรณ์แห่งชีวิตที่เรียกว่า ความสำเร็จในการสร้างตนเอง ในแง่ของความไม่เห็นแก่ตัวต่อผู้อื่น ความร่วมมือ การเข้ากลุ่มพวก คุณสมบัติเหล่านี้ จะช่วยให้เราสามารถเอาชนะปมด้อย และสามารถทำให้ชีวิตสมบูรณ์ได้ในที่สุด (นิภา นิธยาน 2520 : 94 - 95)

๔๔ อีริค ฟรอมม์ มีความเห็นว่า คนต้องการพัฒนาไปสู่ความเป็นเอกัตบุคล แต่การพัฒนาไปสู่สภาพความเป็นเอกัตบุคลนั้น ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกว่าเหวและหวาดกลัว จึงหาทางออกโดยทิ้งอิสรภาพที่จะเป็นตัวเองเสีย แล้วยอมทำตามบิดามารดาและระเบียบของสังคมทุกอย่าง แต่เขาก็เชื่อว่าคนเราสามารถสร้างสรรค์สังคมใหม่ในลักษณะที่ดีได้คือทุกคนอยู่ร่วมกันฉันพี่น้อง ในเวลาเดียวกันแต่ละคนก็มีสิทธิ์ที่จะเป็นตัวของตัวเองได้ โดยมีโอกาสแสดงความสามารถทุก ๆ ด้านที่มีอยู่โดยธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ อย่างอิสระเสรีเช่นกัน ทั้งนี้เท่ากับเป็นการผสมผสานความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและการอยู่ร่วมกันในสังคมให้กลมกลืนกับความต้องการอิสระเสรีที่จะดำเนินชีวิต ในลักษณะที่เป็นตัวของตัวเองเต็มที่ (นิภา นิธยาน 2520 : 99)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาคนหมายถึง กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับคนในทุก ๆ ด้าน เพื่อบรรลุศักยภาพของตน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เพิ่มพูนการรู้เท่าทันตนเอง ก่อให้เกิดการยอมรับตนเองและผู้อื่น โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเจริญส่วนบุคคลขึ้น การพัฒนาตนเองมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่การปกป้องตนเอง การยอมรับตามแผน การรู้ตัว การสำนึกตัว การเป็นตัวของตัวเอง การปกครองตนเอง ถึงการบูรณาการ การพัฒนาตนเองเป็นทางนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพและเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการอุดมศึกษา เพื่อให้นิตินักศึกษาได้พัฒนาไปสู่

จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในการสร้างตนเอง สร้างความสมบูรณ์ให้กับชีวิต และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

เอกสารเกี่ยวกับความต้องการ

การที่คนจะพัฒนาตนให้เจริญเต็มทีนั้น จะต้องอาศัยพลังแห่งบุคลิกภาพ ซึ่งหมายถึงระบบการทำงานหรือการแสดงพลังหน้าที่ของบุคลิกภาพโดยส่วนรวม ประกอบด้วยโครงสร้างหลายส่วน เช่น ความต้องการ แรงขับและแรงจูงใจ รวมทั้งส่วนที่เป็นตัวควบคุม เป็นต้น เมื่อรวมการกระทำหน้าที่ของโครงสร้างเหล่านั้นก็จะก่อให้เกิดพลังแห่งบุคลิกภาพขึ้น สิ่งสำคัญอันเป็นหัวใจของพลังแห่งบุคลิกภาพคือลักษณะของการจูงใจ (Motivation) ซึ่งเป็นแรงขับให้เกิดพฤติกรรม ประมวลได้เป็น 3 หลักการ คือ แรงจูงใจในฐานะเป็นพลังลดความเครียด (Tension-Reduction) แรงจูงใจในฐานะเป็นพลังความสามารถ (Competence) และแรงจูงใจในฐานะเป็นพลังพัฒนาความเจริญงอกงาม (Force-for-Growth) โดยเฉพาะแรงจูงใจในฐานะเป็นพลังความเจริญงอกงามนั้น คือแรงจูงใจที่เป็นตัวพลังในการพัฒนา "คน" ให้เจริญงอกงามเต็มที่และสูงสุดถึงขั้นการเข้าใจตนเองและโลกอย่างดั่งแท้ ซึ่ง โรเจอร์ส โกลด์สไตน์ และมาสโลว์ เรียกว่า "Self Actualization" และนักจิตวิทยาทั้งสามท่านนี้เชื่อว่า พลังจูงใจขั้นพื้นฐานของบุคลิกภาพ คือความพยายามที่จะพัฒนาตนให้เจริญงอกงามตามสภาพความจริง พลังนี้จูงใจให้คนเราคำเนินชีวิตไปสู่ความเจริญงอกงามในด้านดี (นิภา นิธยาน 2520 : 83 - 91)

มาสโลว์ กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ว่า จะพัฒนาขึ้นเป็นลำดับอย่างเป็นกระบวนการ เริ่มจากความต้องการทางกายภาพ และจะพัฒนาขึ้นไป แต่บางครั้งแม้ความต้องการเบื้องต้นยังไม่ได้รับการสนองครบบริบูรณ์ มนุษย์อาจแสวงหาความต้องการขั้นต่อ ๆ ไปตามสภาพแวดล้อมและสังคม มาสโลว์แบ่งลำดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ระดับคือ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) คือความต้องการสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค การขับถ่าย ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety or Security Needs) คือต้องการได้รับความคุ้มครองจากภัยอันตรายต่าง ๆ เช่น ความอดอยาก อุบัติเหตุ อาชญากรรม ชาติหลักประกันความมั่นคง เป็นต้น

3. ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) คือต้องการมีส่วนร่วมสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ใ้กลุ่มยอมรับ อยากเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม ต้องการที่จะได้รับความรักจากเพื่อน แสดงความเป็นเจ้าของ เป็นต้น

4. ความต้องการมีชื่อเสียงและได้รับการยกย่อง (Self-Esteem of Egoistic Needs) คือความอยากเด่นในสังคม ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือ ยกย่องในความมีเกียรติ ชื่อเสียง รวมถึงตำแหน่งหน้าที่ทั้งหลาย

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) คือการแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ในช่วงของการมีชีวิตเป็นมนุษย์ รู้ความสามารถของตน สามารถทำในสิ่งที่ตนต้องการจะทำ หรือทำได้ตามความนึกคิด เป็นตัวของตัวเองอย่างสมบูรณ์ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นอย่างถ่องแท้ (Maslow. 1954 : 80-92, สมพงษ์ เกษมสิน 2517 : 225-226, และ สุเมธ เดียววิศเรศ 2527 : 16-18)

เด็กวัยรุ่นทุกคนมีจุดมุ่งหมายในชีวิต ต่างก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายของตนด้วยเหตุผลและวิธีการต่าง ๆ กัน แต่ทุกคนจะเดินไปค้นหาความดังอย่างแท้จริงด้วยตนเอง ความต้องการด้านการศึกษาของเด็กวัยรุ่นมี 10 ประการคือ (สุนทรินทร์ ธนโกไสย 2524 : 175-176)

1. ต้องการพัฒนาทักษะในการหารายได้
2. ต้องการพัฒนาสุขภาพ และต้องการมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์
3. ต้องการเข้าใจสิทธิและหน้าที่ในการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
4. ต้องการเข้าใจความสำคัญของครอบครัว ทั้งในด้านที่มีผลต่อตนเอง ต่อบุคคลแต่ละคน และต่อสังคม
5. ต้องการที่จะมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้จ่าย การใช้สินค้า และการใช้บริการอย่างฉลาด
6. ต้องการที่จะเข้าใจถึงอิทธิพลของวิทยาศาสตร์ที่มีต่อชีวิตมนุษย์

7. ต้องการมีความซาบซึ้งในวรรณคดี กวีนิพนธ์ และธรรมชาติ

8. ต้องการมีความสามารถในการใช้เวลาว่างได้อย่างดี และต้องการแบ่งเวลาว่างนั้น

อย่างฉลาด

9. ต้องการพัฒนาและปรับปรุงการยอมรับนับถือ การเคารพบุคคลอื่น

10. ต้องการที่จะเป็นคนที่ดีอย่างมีเหตุผลเพิ่มขึ้น

ความต้องการของมนุษย์ เกิดจากอิทธิพลของแรงผลักดันสองอย่างคือ แรงผลักดันภายนอก และแรงผลักดันภายใน ทำให้ต้องพยายามปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น ซึ่งความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐาน (Basic Human Needs) ที่สรุปจากนักจิตวิทยาหลาย ๆ คน ได้จำแนกไว้เป็น 4 หมวด ดังนี้ (นิภา นิธยาชน 2520 : 107-115)

ก. ความต้องการทางร่างกาย

1) ความต้องการที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้

2) ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงอันตราย

3) ความต้องการที่จะผ่อนคลายอารมณ์

4) ความต้องการที่จะหายพ้นจากความป่วยไข้หรือการได้รับบาดเจ็บ

5) ความต้องการที่จะเอาชนะข้อบกพร่องทางกาย

ข. ความต้องการส่วนบุคคล

6) ความต้องการที่จะเจริญเติบโต

7) ความต้องการที่จะได้เป็นคนปกติธรรมดา

8) ความต้องการที่จะมีและรักษาทรัพย์สินสมบัติของตน

9) ความต้องการที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ .

10) ความต้องการที่จะได้รับความรัก

11) ความต้องการที่จะรู้สึกอบอุ่นใจและปลอดภัย

12) ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการถูกตำหนิติเตียน

13) ความต้องการที่จะแสดงออก

- 14) ความต้องการที่จะแสวงหาสิ่งดีในตนในชีวิต
- 15) ความต้องการที่จะหาทางระบายความรุ่มลึกทางเพศ
- 16) ความต้องการที่จะเป็นอิสระเสรี

ค. ความต้องการทางสังคม

- 17) ความต้องการที่จะมีเพื่อนฝูง
- 18) ความต้องการที่จะเป็นที่นิยมชมชอบ
- 19) ความต้องการที่จะเป็นผู้นำ
- 20) ความต้องการที่จะทำตามผู้นำ
- 21) ความต้องการที่จะควบคุมผู้อื่น
- 22) ความต้องการที่จะปกป้องคุ้มครองผู้อื่น
- 23) ความต้องการที่จะเลียนแบบผู้อื่น
- 24) ความต้องการที่จะมีชื่อเสียง
- 25) ความต้องการที่จะได้รับคำยกย่องชมเชย
- 26) ความต้องการที่จะต่อต้านการบีบบังคับ
- 27) ความต้องการที่จะชดชวาทผู้อื่น

ง. ความต้องการทางสติปัญญา

- 28) ความต้องการที่จะคิด
- 29) ความต้องการที่จะแสวงหาข้อเท็จจริง
- 30) ความต้องการที่จะคิดหาคำอธิบาย
- 31) ความต้องการที่จะเชื่อมโยงและตีความข้อเท็จจริงต่าง ๆ
- 32) ความต้องการที่จะวางโครงการ
- 33) ความต้องการที่จะทำงานให้บรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้
- 34) ความต้องการที่จะเชื่อมั่นบางอย่างที่อยู่นอกตัว

สิ่งที่โลกกล่าวแล้วว่ามีมนุษย์มีแรงจูงใจที่จะพัฒนาตน สนองความต้องการตามลำดับถึงขั้นสูงสุด คือ เริ่มตั้งแต่ความต้องการทางสรีระ ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการความรัก ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง จนถึงความต้องการที่จะเข้าใจตนและโลกอย่างถ่องแท้ มาสโลว์ ได้ศึกษาบุคคลผู้มีลักษณะสมบูรณ์ถึงขั้นเข้าใจตนเองและโลกอย่างถ่องแท้ จำนวน 40 คน ตั้งแต่ผู้มีชื่อเสียงทางประวัติศาสตร์จนถึงบุคคลธรรมดา อาทิ ลินคอล์น (Lincoln) เจฟเฟอร์สัน (Jefferson) วิทแมน (Whitman) ไอน์สไตน์ (Einstein) รวมทั้งพรรคพวกเพื่อนฝูงของเขาเอง ได้สรุปคุณลักษณะของบุคคลที่เรียกว่า บุคคลผู้ประสบความสำเร็จแห่งชีวิต (Self-Actualized People) ไว้ 15 ประการดังต่อไปนี้ (นิภา นิธยาน 2520 : 170 - 172)

1. เข้าใจสภาพความจริงโดยถ่องแท้ มีความสามารถในการรับรู้เป็นอย่างดี สามารถตัดสินผู้อื่นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว
2. ยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งโลกที่ตนอยู่ตามสภาพความเป็นจริง มิใช่ตามความคิดฝันหรือหลอกตัวเอง
3. มีความเป็นธรรมชาติ ปราศจากการเสแสร้ง แสดงพฤติกรรมออกตามธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งอาจดูเหมือนขาดความสุภาพ
4. วิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาตรงจุดโดยไม่เข้าข้างตนเอง หรือเอาแต่ใจตนเอง
5. สามารถอยู่ได้โดยลำพังตัวเองอย่างมีความสุข ไม่เกาะเกี่ยวหรือพึ่งพาผู้อื่นมากนัก
6. มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีอิสระเสรีในตัวเองสามารถพึ่งตนเองและอยู่ได้อย่างสงบสุข
7. มองโลกและผู้อื่นรอบข้างในแง่ดีงามและสดชื่นอยู่เสมอ ไม่มองโลกในแง่เบื่อหน่าย
8. มีความรู้สึกกล้าถึงบางอย่างภายในใจเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือความมหัศจรรย์ของโลกที่อาจทำให้รู้สึกเหมือนอยู่นอกโลกปัจจุบันในบางขณะ
9. สามารถอยู่ร่วมกับเพื่อนมนุษย์ได้เป็นอย่างดี แต่ไม่รวมกระทำการที่ไม่ถูกต้อง มีบุคลิกลักษณะเป็นตัวอย่างแก่คนรุ่นหลัง พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้อื่น สนใจในสวัสดิภาพของเพื่อนมนุษย์อย่างแท้จริง

10. รู้จักเลือกเพื่อนและอุทิศตัวให้เพื่อน สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งและสนิทสนมกับเพื่อนสนิทหรือมิตรเฒ่าสองสามคน

11. ยึดถือค่านิยมแห่งความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง สามารถเรียนรู้จากคนที่มีมั่งมีและยากจน สามารถคบคนโดยไม่ถือชั้นวรรณะหรือตำแหน่ง

12. ยึดมั่นในหลักศีลธรรมจรรยาอย่างมั่นคงในการกระทำทุกอย่าง เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ถูกต้องและดีงาม

13. เป็นผู้มีอารมณ์ขันอย่างมีสติและมีความคิด ไม่ขบขันในสิ่งที่โหดร้าย ไม่มองเห็นข้อบกพร่องและความอ่อนแอของมนุษย์ด้วยอารมณ์ขัน

14. มีความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้แก่ชีวิต ซึ่งเป็นคุณสมบัติสากลข้อหนึ่งของบุคคลประเภทนี้

15. พร้อมที่จะเผชิญประสบการณ์ใหม่ ๆ ในชีวิต

ในการพัฒนาตนดังกล่าวนี้ ไม่จำเป็นต้องอาศัยความเฉลียวฉลาดหรือสติปัญญาที่สูงเลิศ สติปัญญาอาจมีส่วนช่วยการพัฒนาแต่ไม่ใช่เป็นปัจจัยสำคัญ อีกทั้งมิได้หมายความว่า คนประเภทนี้จะต้องเป็นคนที่สมบูรณ์แบบพร้อมด้วยความดีงามทุกประการ เพียงแต่เป็นคนที่สามารถพัฒนาตนเองเต็มทีตามความสามารถสูงสุดที่มีอยู่ และยังคงเป็นปุถุชนธรรมดาที่รู้จักโกรธ กลัว หรือระแวงสงสัย แต่ข้อสำคัญคือ สามารถระงับและขจัดอารมณ์เหล่านี้ได้เป็นอย่างดีที่สามารถเข้าใจตนเองและโลกอย่างถ่องแท้ จะช่วยให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขด้วยดี

เจมส์ เอ็ม ริชาร์ด ได้ศึกษาจุดมุ่งหมายในชีวิตของนักศึกษาปีที่ 1 พบว่าทั้งนักศึกษาชายและหญิง มีจุดมุ่งหมายในชีวิตพอจะสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้ (Richards. 1966 : 12 - 20)

1. ความต้องการมีชื่อเสียง เช่น การเป็นผู้นำในชุมชน
2. ต้องการความสุขส่วนตัว เช่น ความสุขและความพอใจในสิ่งแวดล้อม
3. ต้องการเป็นคนรอบรู้ เช่น การเป็นแบบอย่างที่ดี
4. ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมทางศาสนา
5. ต้องการที่สร้างเทคโนโลยีและวิชาการใหม่ ๆ

6. ต้องการเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงทางด้านศิลปกรรม

7. ต้องการบำเพ็ญคุณให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

อเล็กซานเดอร์ คับลิว แอสติน และ โรเบิร์ต ซี นิโคลส์ (Alexander W. Astin and Robert C, Nichols) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายในชีวิตกับการเลือกอาชีพ โดยวิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) หาความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายในชีวิตกับการให้คะแนนตนเอง (Self Rating) กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีสุดท้ายในมหาวิทยาลัยโดยใช้นิสิตหญิงและชายจำนวนอย่างละ 250 คน ปรากฏว่า ความสัมพันธ์มีอยู่ 7 องค์ประกอบ คือ (Astin. and Nichols, 1964 : 50 - 58)

1. นิสิตที่วางจุดมุ่งหมายในชีวิตต้องการอำนาจความเป็นผู้นำ จะให้คะแนนตัวเองว่าชอบการแข่งขันในวิชาการ
 2. นิสิตที่วางจุดมุ่งหมายในชีวิตต้องการประสบความสำเร็จทางศิลปะ จะให้คะแนนตนเองเป็นผู้ที่มีความนิยมทางศิลปะ
 3. นิสิตที่วางจุดมุ่งหมายในชีวิตต้องการความสุขส่วนตัว จะให้คะแนนตนเองเป็นประเภทอนุรักษ์นิยม
 4. นิสิตที่วางจุดมุ่งหมายในชีวิตต้องการเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ จะให้คะแนนตนเองว่าเป็นคนที่ต้องการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 5. นิสิตที่วางจุดมุ่งหมายในชีวิตด้านความต้องการชื่อเสียงและความหวัง จะให้คะแนนตนเองว่าเป็นคนที่จะใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มี หรือจากสิ่งที่มีรู้ได้อย่างแท้จริง
 6. นิสิตที่วางจุดมุ่งหมายในชีวิตต้องการประสบความสำเร็จทางวิทยาศาสตร์ จะให้คะแนนตนเองว่าเป็นผู้ที่ชอบทางด้านวิทยาศาสตร์
 7. นิสิตที่วางจุดมุ่งหมายในชีวิตต้องการเสียสละเพื่อส่วนรวมและช่วยเหลือผู้อื่นที่มีความลำบาก จะให้คะแนนตนเองทางด้านความรู้สึกรับผิดชอบชีวิต และวางอุทิศตนเกี่ยวกับตนเอง
- ชูศักดิ์ เอกเพชร ได้ศึกษาเรื่องความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษาเข้าใหม่ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2525 ผลการวิจัยปรากฏว่า ความคาดหวังของนักศึกษาใน

การศึกษาในสถาบันนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการแสวงหาความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หวังว่าหลังจากสำเร็จการศึกษาจะประกอบอาชีพตรงตามสาขาที่เรียนมาและนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและสังคม (ชูศักดิ์ เอกเพชร 2525 : บทคัดย่อ)

ลาร์รี่ อี อีเบอร์เลน ได้ศึกษาบุคลิกภาพด้านความต้องการ 15 ด้าน โดยศึกษาที่ครูเพศหญิง โรงเรียนประถมศึกษา รัฐอิลลินอยส์ อินเดียนา วิสคอนซิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการสูงทางด้านความต้องการเป็นอิสระ การเข้าใจตนเองและผู้อื่น การมีอำนาจเหนือผู้อื่น การคบเพื่อนต่างเพศ และมีความต้องการต่ำทางด้านความเป็นระเบียบ การขอความช่วยเหลือ การถ่อมตน การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและความอดทน (Eberlein. 1970 : 112 - 114)

เฮอร์แมน เริมมิช ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของเจ้าหน้าที่ชายและหญิงที่ทำงานเกี่ยวกับการแนะแนวกับบุคคลทั่วไป โดยใช้ผู้ทำงานแนะแนวในสถาบัน ที่วิทยาลัยซานดิเอโก รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการแนะแนวเพศชาย มีความต้องการในด้านการแสดงออก การเข้าใจตนเองและผู้อื่น การมีอำนาจเหนือผู้อื่น การคบเพื่อนต่างเพศ และมีความต้องการความเปลี่ยนแปลงมากกว่าบุคคลทั่วไปเพศเดียวกัน แต่น้อยกว่าทางด้านความเป็นระเบียบ การขอความช่วยเหลือ การถ่อมตน ความอดทน ความก้าวร้าว ส่วนผู้ที่ทำงานแนะแนวเพศหญิงมีความต้องการมากกว่าผู้ที่ทำงานแนะแนวเพศชาย ในด้านการเปลี่ยนแปลง แต่น้อยกว่าทางด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผล การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Roemmlach. 1967 : 24 - 26)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์ เป็นมูลเหตุสำคัญทำให้เกิดแรงจูงใจ โดยเฉพาะแรงจูงใจในฐานะเป็นพลังความจริงใจอกงามนั้น จะเป็นพลังในการพัฒนาตนให้เจริญอกงามอย่างเต็มที่ มนุษย์พยายามตอบสนองความต้องการขั้นต้น เพื่อเป็นฐานไปสู่การตอบสนองความต้องการในขั้นสูง แต่บางครั้งมนุษย์อาจต้องการสนองความต้องการในขั้นสูง ทั้งที่ความต้องการขั้นต้นยังไม่ได้รับการสนองอย่างสมบูรณ์ ความต้องการของมนุษย์มีมากมาย ต่างวัยก็มีความต้องการต่างกันออกไป ท้ายสุดมนุษย์ก็ต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต สามารถเข้าใจตนเองและโลกอย่างดั่งแต่

เอกสารเกี่ยวกับความมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษา

ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา จะต้องสอน วิจัย และบริการชุมชน หวังให้สถาบันอุดมศึกษา ช่วยผดุงเสรีภาพและประชาธิปไตย ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมอุดมคติและประโยชน์ของส่วนรวม รวมทั้งเพื่อปรับปรุงคุณภาพและความเป็นอยู่ของคนให้ดีขึ้น การอุดมศึกษาเป็นเรื่องของโอกาสและสภาพแวดล้อมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามแนวทางของตนเอง (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ 2526 : 13 - 25) ไม่เพียงแต่จะเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้เท่านั้น ค่านิยม การมองภาพพจน์ตนเอง มองโลกภายนอก และความเชื่อมั่น จะถูกเปลี่ยนแปลงโดยชีวิตในมหาวิทยาลัย ซึ่งจะหล่อหลอม บุคลิกภาพให้เกิดการพัฒนาตนเอง ไปถึงขั้นสูงสุดของนิสิตนักศึกษา (ธิดารัตน์ บุญนุช 2525 : 257 - 261) การอุดมศึกษาที่มุ่งการพัฒนามนุษย์ ให้ความสำคัญเป็นมนุษย์ที่แท้ คือ เป็นผู้ที่สมบูรณ์ ทางกายและวาจา สมบูรณ์ทางจิตใจ สมบูรณ์ทางปัญญา ผลผลิตของสถาบันอุดมศึกษาที่เรียกว่า บัณฑิต นั้น หมายถึงผู้ดำเนินชีวิตด้วยปัญญา ใช้จิตใจที่ฝึกอบรมมาเป็นอย่างดีแล้วนั้น พิจารณาปรากฏการณ์ต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกและชีวิตอย่างทะลุปรุโปร่ง (จิตรกร ตั้งเกษมสุข 2527 : 106 - 107)

หน้าที่หลักของการอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เน้นการปลูกฝังวิชาการ ซึ่งในการเพิ่มพูนวิชาความรู้วิชาการนี้ จะต้องเน้นคุณสมบัติหลายอย่าง คณะกรรมการการศึกษาระดับ ในสหรัฐอเมริกาได้ระบุไว้ดังนี้ (บันลือ ถิ่นทั้งงา 2523 : 13 - 18)

1. ความวิริยะ อุตสาหะในการทำงาน
2. ความอดทน รอความสำเร็จในสิ่งที่ต้องใช้เวลา
3. มีความเที่ยงตรงในการปฏิบัติงาน
4. ความมีเหตุผล
5. ความยอมรับความจริง
6. ความสามารถที่จะคิดด้วยตัวของตัวเอง
7. ความตระหนักในผลสัมฤทธิ์ ซึ่งแตกต่างกันระหว่างบุคคล
8. ความยอมรับในอำนาจหน้าที่อันจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

พรชูลี อาชวอรุณ ได้เสนอแนวความคิดในการพัฒนานิสิตนักศึกษาอย่างสมบูรณ์แบบทั้งตัวบุคคล อันรวมด้วยแง่มุม 7 ประการคือ (พรชูลี อาชวอรุณ 2525 : 70)

1. การบรรลุถึงควมมีประสิทธิภาพ
2. การควบคุมอารมณ์
3. การเป็นตัวของตัวเอง
4. การสร้างภาพพจน์เอกลักษณ์เฉพาะตน
5. การสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้อื่น
6. การวางวัตถุประสงค์ของตนอย่างชัดเจน
7. การพัฒนาบุรณการ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา คือ สอน วิจัย และบริการชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการผลิตบัณฑิตนั้น เพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาตามแนวทางของตนเอง และถึงขั้นสูงสุดที่นิสิตนักศึกษาต้องการ การอุดมศึกษาที่แท้จริงพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ ใฝ่กาย วาจา ปัญญา และจิตใจ สัมกับคำว่าบัณฑิต ซึ่งหมายถึงผู้ดำเนินชีวิตด้วยปัญญา

เอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่สังคมต้องการ

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่มีภารกิจในการผลิตครู จะต้องมีความหมายและกระบวนการเฉพาะในการสร้างความเป็นครูในตัวของนิสิตนักศึกษา ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ กล่าวว่า ครูคือบุคคลตัวอย่างเป็นแบบอย่างของแนวความคิดและการกระทำ บทบาทของครูจึงมีทั้งในทางความคิด ความรู้ ทัศนคติ และการกระทำ คนที่เป็นครูนั้นจะต้องมีความปรารถนาและต้องการที่จะเป็นครูอย่างแท้จริง (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ 2525 : 165) และสอดคล้องกับคำกล่าวของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการว่า ครู เป็นผู้นำทางปัญญา คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และระเบียบวินัยอันดีงาม (ชวน หลีกภัย 2527 : 6) สาโรช บัวศรี กล่าวถึงจรรยาบรรณครูว่า หมายถึงความดีหรือสิ่งที่ดีที่ครูจำเป็นต้องมีและต้องปฏิบัติในหน้าที่ของครู (สาโรช บัวศรี 2524 : 30-32) ดังนั้น ผู้ที่นำอาชีพครูต้องมีค่านิยม อุดมการณ์ ความรับผิดชอบ และมีคุณธรรมสูง (ทวีป อภิสัทธ์ 2523 :

บทนำ) กมล สุตประเสริฐ ให้ความคิดในทำนองเดียวกันว่า ครูที่ดีต้องมีอุดมการณ์ มีศรัทธา มีความเสียสละต่ออาชีพครูและการเป็นครูที่ดี (กมล สุตประเสริฐ 2523 : 9 – 12) และ ประวิทย์ ทองศรีนุ่น กล่าวว่า การสร้างอุดมการณ์ให้แก่ครูอาจารย์เป็นผู้ที่มีวิถุญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง ต้องเน้นถึงหน้าที่ ความรับผิดชอบ วินัย และจรรยาบรรณครู (ประวิทย์ ทองศรีนุ่น 2524 : 56 – 60)

ผลการวิจัยของ เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ เรื่องลักษณะของครูที่ดี โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 6 ประเภทคือ ครูและศึกษานิเทศก์ นักเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้ปกครอง และพระสรุปว่า ลักษณะของครูที่ดีต้องมีสมรรถภาพดังต่อไปนี้ (เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ 2520 : 366)

1. มีความรู้ดี มีการค้นคว้าหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ
 2. สอนดี สามารถใช้ภาษาได้ดี มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคน และสามารถประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ ไม่เพียงแต่พูดอย่างเดียว
 3. สุขภาพดี รู้จักป้องกันโรคติดต่อ งดเว้นสิ่งเสพติดทั้งปวง ไม่เสเพลและรู้จักรักษาอนามัยให้มั่นคง
 4. ประพฤติดี มีความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม มีเมตตา ชยัน อุดหนุน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง
 5. มีน้ำใจประชาธิปไตย มีเหตุผล กล้าพูดกล้าทำ กล้าเผชิญความจริง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กล่าวถึงอุดมการณ์ของครู สรุปประเด็นสำคัญได้ 6 ประการคือ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 35 – 39)

1. ศรัทธาในอาชีพครู อุทิศตนเพื่อศิษย์และการศึกษา
2. ดำรงและส่งเสริมเกียรติแห่งอาชีพครู
3. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
4. ยึดมั่นในคุณธรรม มีใจรักและเมตตาต่อศิษย์
5. มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย
6. ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

คุรุสภาได้ประกาศใช้บังคับกฎบัตรรายนามบรรณแห่งอาชีพครู ฉบับใหม่ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2526 เรียกว่า "ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พุทธศักราช 2526" ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (คุรุสภา 2526 : ไม่มีเลขหน้า)

1. เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
 2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
 3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้
 4. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ห้ามประพฤติการใด ๆ อันอาจทำให้เสื่อมเสีย เกียรติและชื่อเสียงของครู
 5. ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา
 6. ถวายทอดวิชาความรู้โดยไม่บิดเบือนและปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ
 7. ให้เกียรติแก่ผู้อื่นทางวิชาการ โดยไม่นำเอาผลงานทางวิชาการของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผลงานของตน และไม่เบียดบังใช้แรงงานหรือผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน
 8. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และประพฤติหน้าที่ของตนด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ
 9. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ ของผู้ร่วมงานและสถานศึกษา
 10. รักษาความสัมพันธ์ระหว่างครูและช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน
- หลักธรรมว่าด้วย กัลยาณมิตร ซึ่งเป็นคุณสมบัติของครู มีปรากฏในวิสุทธิมรรค 1 เป็นภาษาบาลี ซึ่งแปลความหมายออกเป็น 7 ประการคือ (พระราชวรมณี 2520 : 170)

1. ปิโย เป็นคนน่ารัก ชวนให้ศิษย์อยากเข้าไปปรึกษาหารือด้วย
2. ครู เป็นคนน่ารัก ประพฤติคนสมควรแก่ฐานะ ทำให้ศิษย์เกิดความอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งของศิษย์ได้
3. ภาวนีโย เป็นคนน่ายกย่อง ควรเอาอย่าง เป็นผู้ทรงคุณความรู้ และทรงภูมิปัญญาแท้จริง รู้จักปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ
4. วัตตา เป็นคนรู้จักพูด รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร เป็นที่ปรึกษาแก่ศิษย์ได้

5. วจนักขโม เป็นคนอดทนต่อการซักถามของศิษย์ ไม่เบื่อก่อนหาย ทนฟังได้เสมอ

6. โน จฏฐาเน นิโยชเย ไม่นำเรื่องเหลวไหล หรือชักจูงศิษย์ไปในทางเสื่อมเสีย

คุณสมบัติหรือคุณลักษณะดังกล่าวแล้วนี้ เป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังในตัวของผู้ที่เป็นครู หรือหวังให้สถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูทั้งหลาย ได้ผลิตครูออกไปอย่างมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ นิสิตนักศึกษาจะมีสมรรถภาพครูเพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตร เนื่องจากหลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา (สุมิตร คุณากร 2520 : 2) สำหรับโครงสร้างของหลักสูตร การฝึกหัดครู ประกอบด้วยกลุ่มวิชาต่าง ๆ แบ่งได้เป็น 4 กลุ่มคือ (เจริญผล สุวรรณโชติ 2520 : 2)

1. กลุ่มวิชาศิลปศาสตร์หรือวิชาสามัญ ได้แก่วิชาที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่เหมาะสมเพียงพอกับการนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพของตนในสังคม และพื้นฐานในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปในปัจจุบันและอนาคต ได้แก่ วิชาเกี่ยวกับ มานุษยวิทยา สังคมวิทยา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น

2. วิชาชีพพื้นฐาน แบ่งแยกออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

- 2.1 พื้นฐานทางการศึกษาของครู ได้แก่ วิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาการศึกษาโดยทั่วไป คือ หลักการศึกษา ปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา ประวัติการศึกษา และวิชาอื่น ๆ อันเป็นวิชาพื้นฐานของวิชาเฉพาะ หรือวิชาเอกวิชาโท ที่นักศึกษาจะเลือกเรียน

- 2.2 พื้นฐานเฉพาะ ได้แก่ วิชาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้วิธีสอนวิชาเฉพาะ ตามระดับของโรงเรียนที่นักศึกษาต้องการออกไปปฏิบัติ

2.3 วิชาชีพภาคปฏิบัติ ได้แก่ วิชาที่ฝึกให้นักศึกษามีทักษะในการปฏิบัติงาน โดยให้สอดคล้องกับทฤษฎีที่เรียน

3. วิชาเฉพาะ ได้แก่ วิชาเฉพาะสาขาที่นักศึกษาต้องการที่จะได้รับการฝึกฝนเพื่อออกไปปฏิบัติงานในแต่ละระดับการศึกษา เช่น วิชาสังคมในระดับประถมศึกษา หรือระดับมัธยมศึกษา

4. วิชาเลือกเสรี เป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนตามความถนัดและความต้องการของตน

วิชัย วงษ์ใหญ่ ได้เน้นเพิ่มเติมว่า หลักสูตรการผลิตครูที่จะให้ครูเป็นผู้มีวิชาความรู้และสอนดีเท่านั้น ยังไม่เป็นการเพียงพอ แต่ต้องฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เป็นครูอีก 5 ทักษะคือ

(วิชัย วงษ์ใหญ่ 2519 : 16)

1. ทักษะในการพัฒนาบุคลิกภาพ
2. ทักษะในการสื่อความหมายติดต่อผู้อื่น
3. ทักษะในการใช้วิจารณญาณตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ
4. ทักษะในการช่วยเหลือผู้อื่น
5. ทักษะในการวิเคราะห์คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า สังคมมีความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูไว้หลายประการ เช่น ความรู้ดี สอนดี ประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้นำทางปัญญา มีศรัทธา อุดมการณ์ ฯลฯ ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถาบันผลิตครูที่จะต้องปลูกฝังคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นกับตัวของนิสิตนักศึกษาโดยการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ อย่างรัดกุม และนำผลการวิจัยเกี่ยวกับครูที่สังคมต้องการมาเป็นแนวทางด้วย เพื่อให้สังคมได้ครูที่มีวิญญานของความเป็นครูอย่างแท้จริง

จากที่ได้อธิบายทั้งหมดนี้สรุปได้ว่า เป้าหมายสำคัญของการอุดมศึกษานั้นก็เพื่อการพัฒนา นิสิต นักศึกษาให้บรรลุถึงความเจริญขั้นสูงสุด กล่าวคือให้เป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ (Self-fulfillment) หรือถึงขั้นเข้าใจตนเองและโลกอย่างถ่องแท้ (Self-Actualization) การที่นิสิตนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาถึงขั้นนี้ได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ

ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาเอง ความต้องการพัฒนาตนนี้จะเป็นพลังขับเคลื่อนให้เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมทั้งหลายให้อยู่ในสภาวะที่เหมาะสมและบรรลุเป้าหมายในที่สุด การพัฒนาตนจะเกิดขึ้นได้เมื่อนิสิตนักศึกษาสามารถมองตนเองในปัจจุบันได้อย่างชัดเจน และมองความคาดหวังที่เกี่ยวกับตนเองในอนาคตได้อย่างชัดเจนด้วย ความคาดหวังเกี่ยวกับตนในอนาคตจากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จะเป็นพลังความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาให้สามารถปรับปรุงพฤติกรรมของตนไปในทิศทางที่ปรารถนา สังคม ภาวะแวดล้อมทั้งในและนอกสถาบันก็มีความคาดหวังต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ออกไปเป็นครูนั้น สังคมคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ มากมาย และคาดหวังให้นิสิตนักศึกษาคูเป็นไปตามแบบที่ต้องการ ซึ่งพอจะแยกเป็นด้านใหญ่ ๆ ได้ 6 ด้านด้วยกันคือ ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม และด้านสุนทรียภาพ ไม่ว่าสังคมจะคาดหวังมากน้อยเพียงใดก็ตาม หากนิสิตนักศึกษาไม่ต้องการพัฒนาตนในด้านนั้น ๆ แล้ว สถาบันการศึกษาก็ไม่สามารถเสริมสร้างบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาตามที่สังคมต้องการได้ ซึ่งจะเป็นปัญหาในการผลิตบัณฑิตทางศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ดังนั้น การศึกษาความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในครั้งนี้ จะเป็นมิติหนึ่งที่จะนำไปสู่ความเข้าใจในตัวนิสิตนักศึกษา และเพื่อการพัฒนาวิชาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามที่นิสิตนักศึกษาศึกษาพิจารณาเองในปัจจุบันและพิจารณาเองในอนาคต เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลต่อไป สำหรับวิธีดำเนินการวิจัยที่จะกล่าวในบทที่ 3 นี้ จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนแรกจะกล่าวถึงวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตอนที่สองจะกล่าวถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และตอนที่สามจะกล่าวถึงวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ครอบคลุมความมุ่งหมายและขอบเขตของการวิจัย โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดคุณลักษณะของความต้องการพัฒนาตน ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย รวมทั้งปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ จึงได้กำหนดคุณลักษณะและขอบเขตของความต้องการพัฒนาตนออกเป็น 6 ด้านคือ

- 1.1 ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย
- 1.2 ด้านความรู้และสติปัญญา
- 1.3 ด้านทักษะทางอาชีพ
- 1.4 ด้านสังคมและการปรับตัว
- 1.5 ด้านวินัยและจริยธรรม
- 1.6 ด้านสุนทรียภาพ

2. นำคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน มานำมาตีพิมพ์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความต้องการพัฒนา พร้อมทั้งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน

3. สร้างแบบสอบถามความต้องการพัฒนา ในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า โดยให้ผู้ตอบพิจารณาคุณลักษณะต่าง ๆ ของตนเองในปัจจุบันว่าอยู่ระดับใด พร้อมกับพิจารณาว่าคุณลักษณะนั้นตนเองมีความคาดหวัง หรือต้องการใหม่ หรือในอนาคตต้องการใหม่ในระดับใด โดยเลือกคุณลักษณะที่สำคัญด้านละ 10 ประการ แบบสอบถามมี 2 ตอนด้วยกัน คือ ตอนแรก เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ซึ่งเกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษา ได้แก่ เพศ สถาบัน และชั้นปีที่ศึกษา ตอนที่สองเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน ของการพัฒนา ดังตัวอย่างคำถาม

คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับตน	ระดับที่มีอยู่ในปัจจุบัน					ระดับที่ต้องการมีในอนาคต				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. ความขยันขันแข็งในการเรียน										
2. ความสามารถในการผูกสัมพันธ์										
3. การยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น										
ฯลฯ										

4. ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษา อคป. วิทยาลัยครูยะลา จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและกำหนดค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ซึ่งมีสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_1^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	คือ	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
S_1^2	คือ	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S_t^2	คือ	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือวัดทั้งหมด

(สวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2525 : 171 - 172)

5. ปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถามฉบับจริงที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยใน
ครั้งนี้

6. คุณภาพของเครื่องมือ พิจารณาจากผลการคำนวณหาความเชื่อมั่นจากการทดลองใช้
เครื่องมือ พบว่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดนี้เท่ากับ .95

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคใต้ ซึ่งกำลังเรียนภาคปกติในปีการศึกษา 2529 อันได้แก่ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทร์วิโรฒ สงขลา นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
นักศึกษาคณะครุศาสตร์ของวิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูยะลา รวม 7 สถาบัน จำนวน 6,920 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรนิสิตนักศึกษา จำแนกตาม สถาบัน เพศ และชั้นปีที่ศึกษา

สถาบัน	ชั้นปีที่ศึกษา		1	2	3	4	รวม	รวมทั้งสิ้น
	เพศ							
1. มศว.สงขลา	ช		23	25	114	154	316	993
	ญ		102	85	227	263	677	
2. มอ.ปัตตานี	ช		60	56	206	187	509	1,377
	ญ		158	137	287	286	868	
3. วค.ภูเก็ต	ช		51	30	77	107	265	640
	ญ		86	63	105	121	375	
4. วค.สุราษฎร์ธานี	ช		12	15	120	225	372	985
	ญ		91	93	184	245	613	
5. วค.นครศรีธรรมราช	ช		30	71	83	124	308	970
	ญ		84	110	180	288	662	
6. วค.สงขลา	ช		36	47	61	132	276	1,032
	ญ		83	134	230	309	756	
7. วค.ยะลา	ช		9	63	99	138	309	923
	ญ		36	92	208	278	614	
รวม	ช		221	307	760	1,067	2,355	6,920
	ญ		640	714	1,421	1,790	4,565	
รวมทั้งสิ้น			861	1,021	2,181	2,857	6,920	

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ จำนวน 7 สถาบัน ดังนี้ เลือกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตาม

ระดับชั้น (Stratified Random Sampling) แลวนำมาสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) อีกครั้งหนึ่ง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างมาจำนวนร้อยละ 10 ของประชากร ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตาม สถาบัน เพศ และชั้นปีที่ศึกษา

สถาบัน	ชั้นปีที่ศึกษา เพศ	1	2	3	4	รวม	รวมทั้งสิ้น
1. มศว.สงขลา	ช	2	3	11	15	31	99
	ญ	10	9	23	26	68	
2. มอ.ปัตตานี	ช	6	6	20	19	51	138
	ญ	16	14	29	28	87	
3. วค.ภูเก็ต	ช	5	3	8	11	27	64
	ญ	9	6	10	12	37	
4. วค.สุราษฎร์ธานี	ช	1	2	11	21	38	99
	ญ	9	9	17	25	61	
5. วค.นครศรีธรรมราช	ช	3	7	8	13	31	97
	ญ	8	11	18	29	66	
6. วค.สงขลา	ช	4	5	6	13	28	103
	ญ	8	13	23	31	75	
7. วค.ยะลา	ช	1	6	10	14	31	92
	ญ	3	9	21	28	61	
รวม	ช	22	32	75	108	237	692
	ญ	63	71	142	179	455	
รวมทั้งสิ้น		85	103	217	287	692	

งั้นเพื่อให้สภาพกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะการกระจายตามสัดส่วนของประชากรและสอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา จึงใช้การสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น (วันเพ็ญ ชูศิลป์ 2524 : 137 - 139) และถ้าประชากรเป็นจำนวนพันให้ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 - 15 ของประชากร (สุรศักดิ์ หลาบมาลา 2523 : 85) ในการวิจัยครั้งนี้จึงตัดสินใจเลือกกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว จึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการดังต่อไปนี้

3.1 ติดต่อขอความร่วมมือจากหัวหน้าสถานศึกษาของแต่ละสถาบัน โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลยื่นต่อหัวหน้าสถานศึกษา และผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง

3.2 นำแบบสอบถามที่ตอบแล้วกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์

ตาราง 3 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่รับคืนและสมบูรณ์ จำแนกตามสถาบัน

สถาบัน	จำนวนแบบสอบถาม			แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
	ที่แจกไป	รับคืนมา	รับคืนร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มศว.สงขลา	99	99	100	99	100
2. มอ.ปัตตานี	138	136	100	135	97.83
3. วท.ภูเก็ต	64	63	98.44	62	96.87
4. วท.สุราษฎร์ธานี	99	95	95.95	95	95.96
5. วท.นครศรีธรรมราช	97	93	95.88	91	93.81
6. วท.สงขลา	103	103	100	102	99.03
7. วท.ยะลา	92	92	100	92	100
รวม	692	683	98.69	676	97.69

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตามขั้นตอน และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาคะแนนความต้องการพัฒนาจากแบบสอบถาม โดยใช้ค่าระดับของคุณลักษณะที่มีอยู่ในปัจจุบัน สบออกจากค่าระดับของคุณลักษณะที่ต้องการมีในอุดมคติ (D หรือ X)

2. แจกแจงคะแนนความต้องการพัฒนาตน เป็นรายด้านและรวมทุกด้านตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา

3. หาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนาตน เป็นรายด้านและรวมทุกด้านตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา เพื่อจัดอันดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตน โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 X แทน คะแนนความต้องการพัฒนาตน
 n แทน จำนวนข้อมูล

$$S = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนความต้องการพัฒนาตน
 n แทน จำนวนข้อมูล

4. การทดสอบความมีนัยสำคัญของความต้องการพัฒนาตน เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน เพื่อสรุปความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้ทดสอบความแตกต่างของคะแนน
 \bar{D} แทน ค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
 $S_{\bar{D}}$ แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนน ซึ่งมีค่า $S_{\bar{D}}/\sqrt{n}$
 $df = n - 1$

(ชูศรี วงศ์ทัศนะ 2525 : 133)

5. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความถี่ของการพัฒนา เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ตามตัวแปร เพศ วิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ Z - test ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ Z แทน ค่าที่ใช้ทดสอบความแตกต่างของคะแนน

\bar{X}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

\bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่มที่ 2

(ลวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 94 - 95)

6. การเปรียบเทียบความแตกต่างของความถี่ของการพัฒนา รวมทุกด้าน และเป็นรายด้าน ตามตัวแปร สถาบันการศึกษา และชั้นปีศึกษา ใช้ F - test วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้ทดสอบความแปรปรวนของคะแนน

MS_B แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

df ระหว่างกลุ่ม = k - 1

df ภายในกลุ่ม = n - k

(ชูศรี วงศ์รัตนะ 2525 : 152)

7. ในกรณีการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนที่ยังสำคัญทางสถิติ ใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทีละคู่ด้วยวิธี Newman - Keuls โดยใช้สูตร

$$q \sqrt{\frac{MS_w}{\bar{n}}}$$

เมื่อ $\bar{n} = \frac{k}{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} + \dots + \frac{1}{n_k}}$

k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

n_1, n_2, \dots, n_k แทน จำนวนคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ถึงกลุ่มตัวอย่างที่ตามลำดับ

q แทน ค่าที่ได้จากตาราง Distribution of the Studentized Range Statistics

(ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 164)

8. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_1^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

s_1^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือวัดทั้งหมด

(ลวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 171 - 172)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อความสะดวกและเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนน
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ค่าการทดสอบความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
\bar{D}	แทน	ค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
S_D	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนแต่ละคู่
Z	แทน	ค่าการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย
F	แทน	ค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ
q	แทน	ค่า q ที่ใช้ในการพิจารณา q - Statistic
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมาย 5 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนา เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ของนิสิตนักศึกษา ทั้งหมด และแยกวิเคราะห์ตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาของนิสิตนักศึกษา รวมทุกด้านและเป็นรายด้าน ตามตัวแปรเพศ โดยใช้สถิติ $Z - test$

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาของนิสิตนักศึกษา รวมทุกด้านและเป็นรายด้าน ตามตัวแปรสถาบันการศึกษา โดยใช้สถิติ $F - test$ และใช้ Newman - Keuls Method ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาของนิสิตนักศึกษา รวมทุกด้านและเป็นรายด้าน ตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา โดยใช้สถิติ $F - test$ และใช้ Newman - Keuls Method ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตอนที่ 5 ผลการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาภาคใต้ โดยนำค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนา มาจัดอันดับรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน ตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1

ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบัน อุดมศึกษาภาคใต้ ตามบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคม และการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านสุนทรียภาพ และรวมทุกด้าน ดังได้แสดงผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย ในตาราง 4 - 17

ตาราง 4 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคใต้

(N = 676)

ความต้องการพัฒนาตน	\bar{X}		\bar{D}	$S_{\bar{D}}$	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	40.673	33.926	6.747	0.193	34.850**
ความรู้และสติปัญญา	43.519	32.635	10.884	0.239	45.542**
ทักษะทางอาชีพ	42.544	30.744	11.800	0.259	45.596**
สังคมและการปรับตัว	42.348	34.820	7.528	0.194	38.885**
วินัยและจริยธรรม	43.070	36.260	6.810	0.191	35.650**
สุนทรีย์ภาพ	43.565	38.181	5.384	0.179	30.132**
รวมทุกด้าน	255.719	206.566	49.153	1.012	48.557**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 675} = 2.576$

ตาราง 4 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะ
ด้านต่าง ๆ ของตน แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นิสิตนักศึกษามีความต้องการพัฒนาตน และมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ
ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม
ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรีย์ภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 5 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคใต้ เพศชาย

(N = 231)

ความต้องการพัฒนาตนด้าน	\bar{X}		\bar{D}	S_D	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	40.887	34.294	6.593	0.321	20.533**
ความรู้และสติปัญญา	43.316	33.199	10.117	0.410	24.658**
ทักษะทางอาชีพ	42.849	31.234	11.615	0.425	27.354**
สังคมและการปรับตัว	42.857	35.584	7.273	0.333	21.814**
วินัยและจริยธรรม	43.099	36.035	7.064	0.336	21.027**
สุนทรียภาพ	43.485	38.061	5.424	0.335	16.192**
รวมทุกด้าน	256.493	208.407	48.086	1.771	27.147**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 230} = 2.576$

ตาราง 5 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชายในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะ
ด้านต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นิสิตนักศึกษาชายมีความต้องการพัฒนาตน และมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ
ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม
ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรียภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 6 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคใต้ เพศหญิง

(N = 445)

ความต้องการพัฒนา	\bar{X}		\bar{D}	S_D	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	40.562	33.735	6.827	0.242	28.190**
ความรู้และสติปัญญา	43.625	32.342	11.283	0.292	38.611**
ทักษะทางอาชีพ	42.386	30.591	11.795	0.333	35.383**
สังคมและการปรับตัว	42.083	34.422	7.661	0.363	21.095**
วินัยและจริยธรรม	43.054	36.378	6.676	0.232	28.823**
สุนทรียภาพ	43.607	38.243	5.364	0.209	25.660**
รวมทุกด้าน	255.317	205.711	49.706	1.232	40.350**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 444} = 2.576$

ตาราง 6 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาหญิงในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะ
ด้านต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นิสิตนักศึกษาหญิง มีความต้องการพัฒนาและมีความต้องการพัฒนาในทุกด้าน คือ
ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย
ด้านวินัยและ จริยธรรม และด้านสุนทรียภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 7 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

(N = 99)

ความต้องการพัฒนาตน	\bar{X}		\bar{D}	$S_{\bar{D}}$	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	40.677	33.323	7.354	0.429	17.136**
ความรู้และสติปัญญา	43.899	32.111	11.788	0.560	21.057**
ทักษะทางอาชีพ	42.737	30.050	12.687	0.584	21.743**
สังคมและการปรับตัว	41.737	34.182	7.555	0.451	16.766**
วินัยและจริยธรรม	43.444	36.101	7.343	0.491	14.945**
สุนทรีย์ภาพ	42.778	37.556	5.222	0.579	9.021**
รวมทุกด้าน	255.272	203.323	51.949	2.397	21.674**

** หมายความว่าสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 98} = 2.617$

ตาราง 7 แสดงว่า นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มีความต้องการพัฒนาตน และมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านวินัยและจริยธรรม และด้านสุนทรีย์ภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 8 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ปัตตานี

(N = 135)

ความต้องการพัฒนาตน	\bar{X}		\bar{D}	S_D	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	40.526	33.882	6.644	0.465	14.276 **
ความรู้และสติปัญญา	43.733	33.526	10.207	0.560	18.239 **
ทักษะทางอาชีพ	43.482	31.956	11.526	0.622	18.521 **
สังคมและการปรับตัว	43.007	35.370	7.637	0.386	19.789 **
วินัยและจริยธรรม	43.230	36.378	6.852	0.421	16.284 **
สุนทรีย์ภาพ	43.437	37.674	5.763	0.496	11.626 **
รวมทุกด้าน	257.415	208.786	48.629	2.053	23.691 **

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 134} = 2.576$

ตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความคาดหวัง
ต่อคุณลักษณะด้านต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความต้องการพัฒนาตนและ
มีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคม
และการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรีย์ภาพ โดยเรียง
จากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 9 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษาวิทยาลัยครูภูเก็ต

(N = 62)

ความต้องการพัฒนาตนด้าน	\bar{X}		\bar{D}	$S_{\bar{D}}$	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	42.226	33.629	8.597	0.622	13.813 **
ความรู้และสติปัญญา	44.242	31.677	12.565	0.576	21.827 **
ทักษะทางอาชีพ	43.258	29.984	13.274	0.918	14.455 **
สังคมและการปรับตัว	42.935	34.226	8.709	0.592	14.705 **
วินัยและจริยธรรม	43.919	36.387	7.532	0.609	12.365 **
สุนทรียภาพ	44.468	38.258	6.210	0.605	10.257 **
รวมทุกด้าน	261.048	204.161	56.687	3.148	18.071 **

** หมายความว่าสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 61} = 2.66c$

ตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูภูเก็ต มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นักศึกษาวิทยาลัยครูภูเก็ต มีความต้องการพัฒนาตน และมีความต้องการพัฒนาตนในทุก ๆ ด้าน คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านวินัยและจริยธรรม และด้านสุนทรียภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 10 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษาวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

(N = 95)

ความต้องการพัฒนาตน	\bar{X}		\bar{D}	$S_{\bar{D}}$	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	41.558	35.221	6.337	0.494	12.816**
ความรู้และสติปัญญา	43.779	33.421	10.358	0.695	14.903**
ทักษะทางอาชีพ	42.663	31.053	11.610	0.830	13.963**
สังคมและการปรับตัว	43.179	36.011	7.168	0.595	12.044**
วินัยและจริยธรรม	43.116	36.642	6.474	0.512	14.589**
สุนทรียภาพ	44.768	36.621	5.147	0.504	10.214**
รวมทุกด้าน	259.063	211.969	47.094	2.636	16.592**

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 94} = 2.617$

ตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นักศึกษาวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี มีความต้องการพัฒนาตน และต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรียภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 11 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช

(N = 91)

ความต้องการพัฒนาตาม	\bar{X}		\bar{D}	$S_{\bar{D}}$	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	40.747	33.967	6.780	0.533	12.729**
ความรู้และสติปัญญา	43.989	33.253	10.736	0.666	16.127**
ทักษะทางอาชีพ	42.791	30.824	11.967	0.669	17.880**
สังคมและการปรับตัว	43.220	35.670	7.550	0.522	14.473**
วินัยและจริยธรรม	43.626	36.934	6.692	0.466	14.374**
สุนทรีย์ภาพ	44.484	39.912	4.572	0.415	13.436**
รวมทุกตาม	258.857	210.560	48.297	2.666	18.494**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 90} = 2.617$

ตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช มีความคาดหวังต่อกุณลักษณะตามต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช มีความต้องการพัฒนา และมีความต้องการพัฒนาในทุกตาม คือ ตามทักษะทางอาชีพ ตามความรู้และสติปัญญา ตามสังคมและการปรับตัว ตามบุคลิกลักษณะทางกาย ตามวินัยและจริยธรรม และตามสุนทรีย์ภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำ

ตามลำดับ

ตาราง 12 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา

(N = 102)

ความต้องการพัฒนาตน	\bar{X}		\bar{D}	S_D	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	39.451	33.637	5.814	0.410	14.189**
ความรู้และสติปัญญา	42.324	31.755	10.569	0.546	19.376**
ทักษะทางอาชีพ	41.677	30.755	10.922	0.579	18.864**
สังคมและการปรับตัว	41.235	33.882	7.353	0.470	15.639**
วินัยและจริยธรรม	42.490	36.422	6.068	0.420	14.436**
สุนทรียภาพ	42.765	37.794	4.971	0.413	12.036**
รวมทุกด้าน	249.942	204.245	45.697	2.300	19.866**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 101} = 2.617$

ตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา มีความต้องการพัฒนาตน และมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัย และจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรียภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 13 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนักศึกษาวิทยาลัยครูยะลา

(N = 92)

ความต้องการพัฒนาตนด้าน	\bar{X}		\bar{D}	S_D	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	40.207	33.783	6.424	0.628	10.228**
ความรู้และสติปัญญา	42.902	32.087	10.815	0.750	14.438**
ทักษะทางอาชีพ	41.076	29.815	11.261	0.746	15.094**
สังคมและการปรับตัว	41.152	34.065	7.087	0.530	13.361**
วินัยและจริยธรรม	41.902	34.935	6.967	0.555	12.563**
สุนทรีย์ภาพ	42.728	37.761	4.967	0.449	11.066**
รวมทุกด้าน	249.967	202.446	47.521	2.949	16.116**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 91} = 2.617$

ตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูยะลา มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นักศึกษาวิทยาลัยครูยะลา มีความต้องการพัฒนาตน และมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัย และจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรีย์ภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 14 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

(N = 83)

ความต้องการพัฒนาตนด้าน	\bar{X}		\bar{D}	S_D	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	39.807	31.759	8.048	0.641	12.548 **
ความรู้และสติปัญญา	43.446	30.602	12.844	0.665	19.316 **
ทักษะทางอาชีพ	41.819	28.494	13.325	0.877	15.201 **
สังคมและการปรับตัว	41.952	33.241	8.711	0.506	17.213 **
วินัยและจริยธรรม	43.036	34.410	8.626	0.600	14.380 **
สุนทรียภาพ	43.108	37.144	5.964	0.439	13.579 **
รวมทุกด้าน	253.168	195.650	57.518	2.949	19.504 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 82} = 2.617$

ตาราง 14 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการพัฒนาตน และมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรียภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 15 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

(N = 101)

ความต้องการพัฒนาตน	\bar{X}		\bar{D}	$S_{\bar{D}}$	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	40.356	33.208	7.148	0.560	12.762**
ความรู้และสติปัญญา	42.632	31.644	11.188	0.665	16.822**
ทักษะทางอาชีพ	41.188	29.307	11.881	0.780	15.236**
สังคมและการปรับตัว	41.446	34.089	7.357	0.563	12.879**
วินัยและจริยธรรม	42.198	34.940	7.258	0.490	14.816**
สุนทรีย์ภาพ	42.822	37.713	5.109	0.465	10.962**
รวมทุกด้าน	250.842	200.901	49.941	2.923	17.085**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 100} = 2.617$

ตาราง 15 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความต้องการพัฒนาตน และมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรีย์ภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 16 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

(N = 209)

ความต้องการพัฒนาตน	\bar{X}		\bar{D}	S_D	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	40.780	34.062	6.718	0.309	21.746 **
ความรู้และสติปัญญา	43.411	32.421	10.990	0.425	25.850 **
ทักษะทางอาชีพ	42.742	31.163	11.579	0.393	29.492 **
สังคมและการปรับตัว	42.536	35.000	7.536	0.341	22.097 **
วินัยและจริยธรรม	43.153	36.612	6.541	0.329	19.884 **
สุนทรียภาพ	43.742	38.297	5.445	0.291	18.700 **
รวมทุกด้าน	256.364	207.555	48.809	1.719	28.402 **

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 208} = 2.576$

ตาราง 16 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความต้องการพัฒนาตน และมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านวินัยและจริยธรรม และด้านสุนทรียภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตาราง 17 วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

(N = 283)

ความต้องการพัฒนาตน	\bar{X}		\bar{D}	S_D	t
	คาดหวัง	เป็นจริง			
บุคลิกลักษณะทางกาย	40.961	34.717	6.244	0.290	21.504**
ความรู้และสติปัญญา	43.866	33.742	10.124	0.357	28.325**
ทักษะทางอาชีพ	43.095	31.608	11.487	0.391	29.356**
สังคมและการปรับตัว	42.647	35.410	7.237	0.295	24.556**
วินัยและจริยธรรม	43.328	37.014	6.314	0.289	21.850**
สุนทรียภาพ	43.834	38.565	5.269	0.303	17.383**
รวมทุกด้าน	257.731	211.056	46.675	1.525	30.616**

**สัญลักษณ์สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t_{.01, 283} = 2.576$

ตาราง 17 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะด้านต่าง ๆ แตกต่างจากสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นั่นคือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความต้องการพัฒนาตน และมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรียภาพ โดยเรียงจากสูงไปต่ำตามลำดับ

ตอนที่ 2

ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาารวมทุกด้าน และเปรียบเทียบเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคม และการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม และด้านสุนทรียภาพ ตามตัวแปรเพศ ดังไว้แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าเป็นตารางประกอบคำอธิบายในตาราง 18 - 24

ตาราง 18 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S^2	n	Z
ชาย	48.087	724.819	231	- 0.751
หญิง	49.708	675.311	445	

ตาราง 18 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชายและหญิง มีความต้องการพัฒนาตนรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาด้านบุคลิกลักษณะทางกายของ นิสิตนักศึกษา
จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S^2	n	Z
ชาย	6.593	23.816	231	- 0.581
หญิง	6.827	26.098	445	

ตาราง 19 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชายและหญิง มีความต้องการพัฒนาด้านบุคลิกลักษณะ
ทางกาย ไรแตกต่างกัน

ตาราง 20 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนด้านความรู้และสติปัญญาของนิสิตนักศึกษา
จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S^2	n	Z
ชาย	10.117	38.886	231	- 2.315*
หญิง	11.283	38.001	445	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
1.960

ตาราง 20 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชายและหญิง มีความต้องการพัฒนาตนด้านความรู้และ
สติปัญญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย จะเห็นได้ว่า นิสิตนักศึกษาหญิงมีความต้องการพัฒนาตนด้านความรู้
และสติปัญญาสูงกว่านิสิตนักศึกษาชาย

ตาราง 21 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนด้านทักษะทางอาชีพของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S^2	n	Z
ชาย	11.615	41.648	231	- 0.335
หญิง	11.796	49.454	445	

ตาราง 21 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชายและหญิง มีความต้องการพัฒนาตนด้านทักษะทางอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนด้านสังคมและการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S^2	n	Z
ชาย	7.273	25.678	231	- 0.948
หญิง	7.661	25.117	445	

ตาราง 22 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชายและหญิง มีความต้องการพัฒนาตนด้านสังคมและการปรับตัว ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนด้านวินัยและ จริยธรรมของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S^2	n	Z
ชาย	7.065	26.078	231	0.952
หญิง	6.676	23.673	445	

ตาราง 23 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชายและหญิง มีความต้องการพัฒนาตนด้านวินัยและ จริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 24 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนด้านสุนทรียภาพของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S^2	n	Z
ชาย	5.424	25.924	231	0.153
หญิง	5.364	19.446	445	

ตาราง 24 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชายและหญิง มีความต้องการพัฒนาตนด้านสุนทรียภาพ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3

ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาารวมทุกด้าน และเปรียบเทียบเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม และด้านสุนทรียภาพ ตามตัวแปรสถาบันการศึกษา ดังได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบายในตาราง 25 - 32

ตาราง 25 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถาบันการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6	6387.888	1064.648	1.547
ภายในกลุ่ม	669	460558.112	668.428	
รวม	675	466946.0		

ตาราง 25 แสดงว่า นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา มีความต้องการพัฒนาารวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาตนตามบุคลิกลักษณะทางกายของ
นิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถาบันการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6	364.512	60.752	2.432*
ภายในกลุ่ม	669	16709.233	24.976	
รวม	675	17073.744		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F_{.05, (6,669)} = 2.10$

ตาราง 26 แสดงว่า นิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรี-
ธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา มีความต้องการพัฒนาตน ตามบุคลิกลักษณะทางกาย
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ Newman - Keuls Method ทดสอบความ
แตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ดังปรากฏในตาราง 27

ตาราง 27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้อการพัฒนาตนด้านบุคลิกลักษณะทางกายของนิสิตนักศึกษา
จำแนกตามสถาบันการศึกษา

สถาบัน การศึกษา	วค. สงขลา	วค. สุราษฎร์ฯ	วค. ยะลา	มอ. ปัตตานี	วค. นกร ๑	มศว. สงขลา	วค. ภูเก็ต		
								\bar{X}	
	5.814	6.337	6.424	6.644	6.780	7.354	8.597		
วค.สงขลา	5.814	-	.523	.610	.831	.967	1.534	2.783	**
วค.สุราษฎร์ฯ	6.337	-	.087	.308	.443	.017	2.260	2.260	*
วค.ยะลา	6.424		-	.221	.356	.927	2.173	2.173	*
มอ.ปัตตานี	6.644			-	.136	.709	1.953	1.953	*
วค.นกร ๑	6.780				-	.573	1.817	1.817	*
มศว.สงขลา	7.354					-	1.243	1.243	
วค.ภูเก็ต	8.597						-	-	

** หมายความว่าสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* หมายความว่าสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

		r	2	3	4	5	6	7
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q .05 (r, 669)		2.77	3.31	3.63	3.86	4.03	4.17
	q .05 (r, 669)		1.441	1.723	1.748	2.008	2.096	2.169
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q .01 (r, 669)		3.64	4.12	4.40	4.60	4.76	4.88
	q .01 (r, 669)		1.893	2.143	2.289	2.393	2.476	2.536

ตาราง 27 แสดงว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูภูเก็ต มีความต้อการพัฒนาตนด้านบุคลิกลักษณะ
ทางกายสูงกว่านักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่า
นักศึกษาวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูยะลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
และวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 2๒ วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาตนด้านความรู้และสติปัญญา
ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถาบันการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6	356.640	59.440	1.550
ภายในกลุ่ม	669	25666.360	38.365	
รวม	675	26023.0		

ตาราง 2๒ แสดงว่า นิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรี-
ธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา มีความต้องการพัฒนาตนด้านความรู้และสติปัญญา
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาตนด้านทักษะทางอาชีพของ
นิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถาบันการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6	334.147	55.691	1.234
ภายในกลุ่ม	669	30189.893	45.127	
รวม	675	30524.040		

ตาราง 29 แสดงว่า นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรี-
ธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา มีความต้องการพัฒนาตนด้านทักษะทางอาชีพ
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 30 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาต้นสังกัดและการปรับตัว
ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถาบันการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6	.121.601	20.267	0.780
ภายในกลุ่ม	669	16950.865	25.350	
รวม	675	17080.466		

ตาราง 30 แสดงว่า นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรี-
ธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา มีความต้องการพัฒนาต้นสังกัดและการปรับตัว
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาตนด้านวินัยและจริยธรรมของ
นิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถาบันการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6	131.097	21.850	0.887
ภายในกลุ่ม	669	16489.286	24.648	
รวม	675	17020.466		

ตาราง 31 แสดงว่า นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรี-
ธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา มีความต้องการพัฒนาตนด้านวินัยและจริยธรรม
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 32 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาตนด้านสุนทรีย์ภาพของนิสิตนักศึกษา
จำแนกตามสถาบันการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6	106.163	17.694	0.019
ภายในกลุ่ม	669	14449.837	21.599	
รวม	675	14556		

ตาราง 32 แสดงว่า นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรี-
ธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา มีความต้องการพัฒนาตนด้านสุนทรีย์ภาพ
ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4

ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษา รวมทุกด้านและเปรียบเทียบเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม และด้านสุนทรียภาพ ตามตัวแปร ชั้นปีที่ศึกษา ดังได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบายในตาราง 33 - 43

ตาราง 33 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	7633.197	2544.399	3.723*
ภายในกลุ่ม	672	459312.803	683.501	
รวม	675	466946		

* มนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F_{.05}(3, 672) = 2.61$

ตาราง 33 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความต้องการพัฒนาตนรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ Newman - Keuls Method ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ดังปรากฏในตาราง 34

ตาราง 34 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย บ่งถึงความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีศึกษา

ชั้นปีศึกษา	ชั้นปีศึกษา				
	\bar{X}	ชั้นปี 4	ชั้นปี 3	ชั้นปี 2	ชั้นปี 1
ชั้นปี 4	46.675	-	2.134	3.266	10.843**
ชั้นปี 3	48.009		-	1.132	8.710*
ชั้นปี 2	49.941			-	7.576*
ชั้นปี 1	57.518				-

**มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

r		2	3	4
$\sqrt{MS_w/\tilde{n}}$	q .05 (r, 672)	2.77	3.31	3.63
	q .05 (r, 672)	6.260	7.528	8.255
$\sqrt{MS_w/\tilde{n}}$	q .01 (r, 672)	3.64	4.12	4.40
	q .01 (r, 672)	8.278	9.370	10.007

ตาราง 34 แสดงว่า นิสิตนักศึกษา ชั้นปี 1 มีความต้องการพัฒนาตนเองทุกด้านสูงกว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปี 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 และสูงกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปี 3 และ ปี 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ตาราง 35 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาตนด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	228.643	76.215	3.040*
ภายในกลุ่ม	672	16845.101	25.067	
รวม	675	17073.744		

* วิกฤตการณ์ทางสถิติที่ระดับ .05 $F_{.05}(3, 672) = 2.61$

ตาราง 35 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความต้องการพัฒนาตนด้านบุคลิกลักษณะทางกาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ Newman - Keuls Method ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ดังปรากฏในตาราง 36

ตาราง 36 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของความต้องการพัฒนาตนด้านบุคลิกลักษณะทางกายของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีศึกษา

ชั้นปีศึกษา	ชั้นปี				
	\bar{X}	ชั้นปี 4	ชั้นปี 3	ชั้นปี 2	ชั้นปี 1
ชั้นปี 4	6.244	-	.474	.900	1.004*
ชั้นปี 3	6.718		-	.431	1.331
ชั้นปี 2	7.149			-	.900
ชั้นปี 1	8.048				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

r		2	3	4
$\sqrt{MS_w/n}$	q .05 (r, 672)	2.77	3.31	3.63
	q .05 (r, 672)	1.206	1.442	1.501

ตาราง 36 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปี 1 มีความต้องการพัฒนาตนด้านบุคลิกลักษณะทางกาย สูงกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปี 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 37 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาความรู้และสติปัญญา
ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	493.958	164.653	4.315*
ภายในกลุ่ม	672	25529.042	38.160	
รวม	675	26023		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F_{.05} (3, 672) = 2.61$

ตาราง 37 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคใต้ มีความต้องการพัฒนาความรู้และสติปัญญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

เพื่อไต่ถามความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ Newman - Keuls Method ทดสอบความ
แตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ดังปรากฏในตาราง 38

ตาราง 3C เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของความต้องการพัฒนาตนด้านความรู้และสติปัญญาของนิสิตนักศึกษา
จำแนกตามชั้นปีศึกษา

ชั้นปีศึกษา	\bar{X}	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1
		10.124	10.990	11.188	12.842
ชั้นปีที่ 4	10.124	-	.867	1.064	2.720**
ชั้นปีที่ 3	10.990		-	.198	1.053*
ชั้นปีที่ 2	11.188			-	1.655*
ชั้นปีที่ 1	12.843				-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

r		2	3	4
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q .05 (r, 672)	2.77	3.31	3.63
	q .05 (r, 672)	1.439	1.779	1.951
$\sqrt{MS_{w/n}}$	q .01 (r, 672)	3.64	4.12	4.40
	q .01 (r, 672)	1.956	2.214	2.364

ตาราง 3B แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการพัฒนาตนด้านความรู้และ
สติปัญญา สูงกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่านิสิตนักศึกษา
ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 39 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาตนด้านทักษะทางอาชีพของ
นิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	231.595	77.198	1.705
ภายในกลุ่ม	672	30292.445	45.210	
รวม	675	30524.040		

ตาราง 39 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคใต้ มีความต้องการพัฒนาตนด้านทักษะทางอาชีพไม่แตกต่างกัน

ตาราง 40 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาตนด้านสังคมและการปรับตัว
ของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	143.119	47.706	1.904
ภายในกลุ่ม	672	16937.347	25.055	
รวม	675	17080.466		

ตาราง 40 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคใต้ มีความต้องการพัฒนาตนด้านสังคมและการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 41 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาตนด้านวินัยและจริยธรรมของ
นิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	370.740	126.247	5.200*
ภายในกลุ่ม	672	16241.644	24.278	
รวม	675	16620.383		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F_{.05} (3, 672) = 2.61$

ตาราง 41 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคใต้ มีความต้องการพัฒนาตนด้านวินัยและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ Newman - Keuls Method ทดสอบความ
แตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ดังปรากฏในตาราง 42

ตาราง 42 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของความต้องการพัฒนาตนด้านวินัยและ จริยธรรมของนิสิตนักศึกษา
จำแนกตามชั้นปีศึกษา

ชั้นปีศึกษา	\bar{X}	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1
		6.315	6.541	7.257	8.627
ชั้นปีที่ 4	6.315	-	.226	.943	2.312**
ชั้นปีที่ 3	6.541		-	.717	2.086**
ชั้นปีที่ 2	7.257			-	1.369*
ชั้นปีที่ 1	8.627				-

** มนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

		r	2	3	4
$\sqrt{MS_w/n}$	q .05 (r, 672)		2.77	3.31	3.64
	q .05 (r, 672)		1.137	1.149	1.559
$\sqrt{MS_w/n}$	q .01 (r, 672)		3.64	4.12	4.40
	q .01 (r, 672)		1.560	1.766	1.866

ตาราง 42 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการพัฒนาตนด้านวินัยและ จริยธรรม
สูงกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่านิสิตนักศึกษา
ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 43 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความต้องการพัฒนาตนด้านสุนทรียภาพของนิสิต
นักศึกษา จำแนกตามชั้นปีศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	40.099	13.366	0.619
ภายในกลุ่ม	672	14515.901	21.601	
รวม	675	14556		

ตาราง 43 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในสถาบัน
อุดมศึกษาภาคใต้ มีความต้องการพัฒนาตนด้านสุนทรียภาพไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5

ผลการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาภาษาต่างประเทศและครูภาษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา จัดอันดับความสำคัญโดยใช้ค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาตน ดังได้เสนอผลการวิจัยอันดับความสำคัญเป็นตารางประกอบคำอธิบายในตาราง 44 - 47

ตาราง 44 ผลการจัดอันดับความสำคัญ ของความต้องการพัฒนาตนแต่ละด้านและรวมทุกด้านของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

ความต้องการพัฒนาตนด้าน	\bar{X}	S	R
ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย	6.747	5.029	5
ด้านความรู้และสติปัญญา	10.885	6.209	2
ด้านทักษะทางอาชีพ	11.800	6.725	1
ด้านสังคมและการปรับตัว	7.528	5.030	3
ด้านวินัยและจริยธรรม	6.809	4.962	4
ด้านสุนทรียภาพ	5.385	4.644	6
รวมทุกด้าน	49.154	26.302	(N = 676)

ตาราง 44 แสดงว่า นิสิตนักศึกษามีความต้องการพัฒนาตน และต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน ซึ่งสามารถจัดเรียงลำดับความต้องการพัฒนาตนจากสูงสุดถึงต่ำสุดได้ดังนี้ ความต้องการพัฒนาตนด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรียภาพ

ตาราง 45 ผลการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตนเองและรวมทุกด้านของ
นิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ จำแนกตามเพศ

ความต้องการพัฒนาตนเอง	ชาย (N = 231)			หญิง (N = 445)		
	\bar{X}	S	R	\bar{X}	S	R
บุคลิกลักษณะทางกาย	6.593	4.880	5	6.527	5.109	4
ความรู้และสติปัญญา	10.117	6.236	2	11.283	6.165	2
ทักษะทางอาชีพ	11.615	6.454	1	11.796	7.032	1
สังคมและการปรับตัว	7.273	5.067	3	7.661	5.012	3
วินัยและจริยธรรม	7.065	5.107	4	6.676	4.886	5
สุนทรียภาพ	5.424	5.092	6	5.364	4.410	6
รวมทุกด้าน	48.087	26.923	2	49.708	25.937	1

ตาราง 45 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชายและหญิงมีความต้องการพัฒนาตนเองใกล้เคียงกัน โดยหญิงสูงกว่าชายเล็กน้อย และเมื่อพิจารณาอันดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตนเองและรวมทุกด้านของชายและหญิงคล้ายคลึงกัน คือ ต้องการพัฒนาด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว และด้านสุนทรียภาพ เป็นอันดับที่ 1 2 3 และ 6 ตามลำดับ และที่ต่างกันคือ ชายต้องการพัฒนาด้านวินัยและจริยธรรมเป็นอันดับที่ 4 แต่หญิงต้องการพัฒนาด้านบุคลิกลักษณะทางกายเป็นอันดับที่ 4 ซึ่งสลับที่กัน

ตาราง 46 ผลการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตนเองและด้านและรวมทุกด้านของนิสิต นักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ จำแนกตามสถานประกอบการศึกษา

สถานประกอบการศึกษา	ความต้องการพัฒนาตนเอง	บุคลิกลักษณะทางกาย	ความรู้และสติปัญญา	ทักษะทางอาชีพ	สังคมและการปรับตัว	วินัยและจริยธรรม	สุนทรียภาพ	รวมทุกด้าน
มศว. สงขลา (N = 99)	X	7.354	11.788	12.687	7.555	7.343	5.222	51.949
	S	4.270	5.570	5.806	4.484	4.889	5.760	23.849
	R	4	2	1	3	5	6	2
มอ. ปัตตานี (N = 135)	X	6.644	10.207	11.526	7.637	6.852	5.763	48.629
	S	5.408	6.503	7.231	5.210	5.618	4.483	28.639
	R	5	2	1	3	4	6	4
วค. ภูเก็ต (N = 62)	X	2.597	12.565	13.274	8.709	7.532	6.210	56.887
	S	4.901	4.532	5.643	4.664	4.797	4.767	24.787
	R	4	2	1	3	5	6	1
วค. สุราษฎร์ธานี (N = 95)	X	6.337	10.358	11.610	7.168	6.474	5.147	47.094
	S	4.819	6.774	8.093	5.801	4.993	4.912	27.665
	R	5	2	1	3	4	6	6
วค. นครศรีธรรมราช (N = 91)	X	6.780	10.736	11.967	7.550	6.692	4.572	48.297
	S	5.081	6.351	6.385	4.976	4.442	3.956	25.426
	R	4	2	1	3	5	6	3
วค. สงขลา (N = 102)	X	5.814	10.569	10.922	7.353	6.068	4.971	45.697
	S	4.138	5.509	5.847	4.748	4.246	4.171	23.231
	R	5	2	1	3	4	6	7
วค. ยะลา (N = 92)	X	6.424	10.815	11.261	7.087	6.967	4.967	47.521
	S	6.024	7.185	7.156	5.088	5.319	4.306	28.283
	R	5	2	1	3	4	6	5
รวมทุกสถาบัน (N = 676)	X	6.747	10.884	11.800	7.528	6.810	5.384	49.153
	S	5.029	6.209	6.725	5.030	4.962	4.644	26.302
	R	5	2	1	3	4	6	

ตาราง 46 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาวิทยาลัยครูเกิด มีความต้องการพัฒนาตนสูงสุด และ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา นักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี และวิทยาลัยครู สงขลา รองลงมาตามลำดับ ส่วนลำดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตนแต่ละด้านของแต่ละสถาบัน นั้นก็มีความคล้ายคลึงกัน คือ ต้องการด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและ การปรับตัว และด้านสุนทรียภาพ เป็นอันดับที่ 1 2 3 และ 6 ตามลำดับ ยกเว้นด้านบุคลิกลักษณะ ทางกายกับด้าน วินัยและจริยธรรมสลับอันดับที่กันบ้าง

ตาราง 47 ผลการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตนแต่ละด้านและรวมทุกด้าน
ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ จำแนกตามชั้นปีศึกษา

ชั้นปีศึกษา	ความต้องการพัฒนาตน		บุคลิกลักษณะทางกาย	ความรู้และสติปัญญา	ทักษะทางอาชีพ	สังคมและการปรับตัว	วินัยและจริยธรรม	สุนทรียภาพ	รวมทุกด้าน
	\bar{X}	S							
ชั้นปีที่ 1 (N = 83)	\bar{X}	6.048	12.844	13.325	8.711	8.626	5.964	57.518	
	S	5.843	6.058	7.986	4.610	5.465	4.001	26.667	
	R	5	2	1	3	4	6	1	
ชั้นปีที่ 2 (N = 101)	\bar{X}	7.146	11.188	11.881	7.357	7.256	5.109	49.941	
	S	5.629	6.684	7.836	5.663	4.923	4.675	29.377	
	R	5	2	1	3	4	6	2	
ชั้นปีที่ 3 (N = 209)	\bar{X}	6.718	10.990	11.579	7.536	6.541	5.445	48.609	
	S	4.466	6.146	5.676	4.930	4.756	4.209	24.847	
	R	4	2	1	3	5	6	3	
ชั้นปีที่ 4 (N = 283)	\bar{X}	6.244	10.124	11.487	7.237	6.314	5.269	46.675	
	S	4.865	6.013	6.583	4.956	4.862	5.099	25.646	
	R	5	2	1	3	4	6	4	
รวมทุกชั้นปี (N = 676)	\bar{X}	6.747	10.884	11.800	7.528	6.810	5.354	49.153	
	S	5.029	6.209	6.724	5.030	4.962	4.644	26.302	
	R	5	2	1	3	4	6		

ตาราง 47 แสดงว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการพัฒนาตนสูงสุด และปีที่ 2 3 4 ต้องการรองลงมาตามลำดับ ส่วนลำดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตนแต่ละด้านของแต่ละชั้นปีนั้น ก็มีความคล้ายคลึงกัน คือ ต้องการด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรียภาพ ตามลำดับ แต่เฉพาะนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ต้องการด้านบุคลิกลักษณะทางกายเป็นอันดับที่ 4 และด้านวินัยและจริยธรรมเป็นอันดับที่ 5

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าความต้องการพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ เพื่อจะได้ทราบความต้องการของนิสิตนักศึกษาสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาต่อไป เพราะการศึกษาเป็นภารกิจทางสังคมที่เกี่ยวกับพัฒนาการทั้งในด้านส่วนบุคคลและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไม่เพียงแต่มุ่งสร้างสรรค์จริยธรรม ความก้าวหน้าทางวิชาการเท่านั้น ยังจะต้องพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อย่างน้อยจะต้องช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เกิดความเจริญสูงสุดในตัวเอง และมี ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมด้วย แต่การที่นิสิตนักศึกษาจะพัฒนาตนไปในทิศทางใด มากน้อย เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความต้องการของเขาเอง การรู้และเข้าใจความต้องการพัฒนาคนของ นิสิตนักศึกษา จะช่วยให้สถาบันการศึกษาดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาได้ อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความต้องการพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษา ศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรม อันเป็นการพัฒนาการอุดมศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบัน อุดมศึกษาภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ใน สถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา
3. เพื่อศึกษาอันดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาคน ของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์ และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 - 4 ของสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ อันได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา โดยการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นสอดคล้องกับตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษาและชั้นปีที่ศึกษา สุ่มมาร้อยละ 10 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 676 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามวัดความต้องการพัฒนาคน จำนวน 1 ชุด ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามความต้องการพัฒนาคน โดยให้ผู้ตอบพิจารณาคุณลักษณะที่เกี่ยวกับตนในปัจจุบันที่เป็นจริงว่ามีอยู่ในระดับใด พร้อมกับพิจารณาว่าในอนาคตที่คาดหวังต้องการมีในระดับใด กำหนดคุณลักษณะที่เกี่ยวกับคนไว้ 6 ด้าน ไขข้อคำถามด้านละ 10 ข้อ ได้แก่ ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม และด้านสุนทรียภาพ สำหรับแต่ละข้อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบโดยประมาณค่าของคุณลักษณะต่าง ๆ เป็น 5 ระดับ
3. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษา ออฟ. วิทยาลัยครูยะลา จำนวน 50 คน แล้วคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .95
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจก และจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง จากกลุ่มตัวอย่าง 7 สถาบัน ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ จำนวน 692 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นร้อยละ 10 ของประชากร 6,920 คน การรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่นำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 676 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.69 ของแบบสอบถามที่แจกไป

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ทั้งหมด และนิสิตนักศึกษาตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา มีความต้องการพัฒนาตนในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน
2. นิสิตนักศึกษาชายและหญิง มีความต้องการพัฒนาตน ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านสุนทรีย์ภาพ และรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตนักศึกษาต่างสถาบันการศึกษา มีความต้องการพัฒนาตน ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านสุนทรีย์ภาพ และรวมทุกด้าน แตกต่างกัน
4. นิสิตนักศึกษาต่างชั้นปีที่ศึกษา มีความต้องการพัฒนาตน ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านสุนทรีย์ภาพ และรวมทุกด้าน แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์เป็นส่วน ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตน เป็นรายด้านและรวมทุกด้านของนิสิตนักศึกษาทั้งหมด และแยกวิเคราะห์ตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา โดยใช้ $t - test$
2. เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตน รวมทุกด้านและเป็นรายด้านของนิสิตนักศึกษาตามตัวแปร เพศ โดยใช้ $Z - test$
3. เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตน รวมทุกด้านและเป็นรายด้านของนิสิตนักศึกษาตามตัวแปร สถาบันการศึกษา โดยใช้ $F - test$ และใช้ Newman-Keuls Method ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

4. เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตน รวมทุกด้านและเป็นรายด้านของนิสิตนักศึกษา ตามตัวแปร ชั้นปีการศึกษา โดยใช้ F-test และใช้ Newman-Keuls Method ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

5. จัดอันดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตน ของนิสิตนักศึกษาเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา และชั้นปีการศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาความต้องการพัฒนาตน ของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์ และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นิสิตนักศึกษามีความต้องการพัฒนาตน และต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน กล่าวคือ ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม และด้านสุนทรียภาพ

2. นิสิตนักศึกษาชายและหญิง มีความต้องการพัฒนาตน ไม่แตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน เกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านความรู้และสติปัญญาที่นิสิตนักศึกษาหญิงมีความต้องการพัฒนาสูงกว่า นิสิตนักศึกษาชาย

3. นิสิตนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา มีความต้องการพัฒนาตนไม่แตกต่างกัน และไม่แตกต่างกัน เกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านบุคลิกลักษณะทางกายซึ่งนักศึกษาวิทยาลัยครูภูเก็ตมีความต้องการพัฒนาตน ด้านนี้สูงกว่านักศึกษา วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูยะลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ตามลำดับ

4. นิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความต้องการพัฒนาตนรวมทุกด้านแตกต่างกัน โดยนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการพัฒนาตนสูงกว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ตามลำดับ และพบว่า ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องการสูงกว่าชั้นปีที่ 4 ด้านความรู้และสติปัญญา และด้านวินัยและจริยธรรม นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องการสูงกว่าชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ตามลำดับ

5. นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความต้องการพัฒนาตนในด้านต่าง ๆ ตามลำดับ คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัย และจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกายและด้านสุนทรียภาพ เมื่อแยกพิจารณาตัวแปรต่าง ๆ สามารถจัดลำดับของความต้องการพัฒนาตน จากสูงไปต่ำตามลำดับ ดังนี้ ตัวแปรเพศ หญิง ชาย ตัวแปรสถาบันการศึกษา วิทยาลัยครูภูเก็ต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี และวิทยาลัยครูสงขลา และตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สำหรับการจัดอันดับความสำคัญของแต่ละด้านตามตัวแปรต่าง ๆ นั้น สามารถจัดลำดับได้หลาย ๆ กับการจัดลำดับรวมทั้งหมด สลับกันบ้างเฉพาะอันดับ 4 และ 5 เท่านั้น

อภิปรายผล

1. จากการที่ศึกษาความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ปีการศึกษา 2529 นั้น ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาทั้งหมด ทุกเพศ ทุกสถาบันการศึกษา และทุกชั้นปีที่ศึกษา มีความต้องการพัฒนาตนรวมทุกด้าน และมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรียภาพ ตามลำดับ

แสดงว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความต้องการพัฒนาตนรวมทุกด้านและ
 ต้องการพัฒนาคนทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ความต้องการพัฒนาตนนี้จะเป็นแรงจูงใจ
 ให้เกิดความเจริญงอกงามเต็มที่และสูงสุดถึงขั้นเข้าใจตนเองและโลกอย่างถ่องแท้ ช่วยให้อำนาจ
 ชีวิตไปสู่ความเจริญงอกงามในค่านิยม (นิภา นิธยานน 2520 : 83 - 91) นิสิตนักศึกษา
 ประารถนที่จะให้ตนดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Horney. 1942 : 22 - 23) การมีความ
 ทะเยอทะยานที่จะให้ตนพัฒนาไปนั้นเป็นสิ่งดี (จุไรรัตน์ เปรมขันธ์ 2512 : 5) สถาบัน
 อุดมศึกษาก็มุ่งที่จะให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาไปในทิศทางที่เขาเลือกเองอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด
 (จิตรรัตน์ บุญชู 2525 : 267) และโดยธรรมชาติของมนุษย์ก็ต้องการพัฒนาชีวิตของตนให้ดีที่สุด
 ตามขีดความสามารถของตนเอง (สมยศ นาวิการ และ ผุสดี รุมาคม 2520 : 332) ดังนั้น
 การที่นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความต้องการพัฒนาตนในทุกๆ ด้าน เกิดจากการที่
 นิสิตนักศึกษาได้คาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะของตนด้านต่างๆ สูงกว่าสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน ใน
 กรณีความต้องการพัฒนาตนค่าอาจเกิดจากการที่นิสิตนักศึกษามองว่าสภาพที่ตนเป็นจริงนั้น เกือบเต็มตาม
 ความคาดหวังในอุดมคติก็ได้

เมื่อพิจารณาลำดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาตน พบว่านิสิตนักศึกษาต้องการพัฒนาตน
 ด้านทักษะทางอาชีพ ความรู้และสติปัญญา ด้านสังคมและการปรับตัว ด้านวินัยและจริยธรรม ด้าน
 บุคลิกลักษณะทางกาย และด้านสุนทรียภาพ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของมาสโลว์
 ที่กล่าวว่า แม้มบางกรณีความต้องการเบื้องต้นยังไม่ได้รับการตอบสนองครบบริบูรณ์ มนุษย์อาจแสวงหา
 ความต้องการขั้นต่อไป ตามสภาพแวดล้อมของสังคม (สุเมธ เตียวอิตเรศ 2527 : 16 - 18)
 การศึกษาระดับอุดมศึกษา มุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิด เพื่อความก้าวหน้า
 ทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงเพื่อพัฒนาประเทศ และมุ่ง
 พัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถ
 ดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2523 : 8)
 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตนักศึกษามีความต้องการพัฒนาตนทุกด้านดังกล่าวแล้ว หาก
 นิสิตนักศึกษามีโอกาสและสามารถพัฒนาตนในด้านต่างๆ อย่างจริงจังแล้ว ก็จะสามารถเป็นบุคคลที่มี

ความเจริญสูงสุดและมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ความต้องการพัฒนาคนนี้จะ เป็นแรงจูงใจให้
นิสิตนักศึกษาได้มีการพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง

2. จากการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษาชายและหญิง ผลการวิจัย
พบว่า นิสิตนักศึกษาชายและหญิงมีความต้องการพัฒนาคนไม่แตกต่างกัน และไม่แตกต่างกันเกือบ
ทุกด้าน ยกเว้นด้านความรู้และสติปัญญา ที่นิสิตนักศึกษาหญิงมีความต้องการพัฒนาคนสูงกว่าชาย
แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาทั้งชายและหญิงต่างก็มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้ถึง
ขั้นสมบูรณ์ คือต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (สมพงษ์ เกษมสิน 2517 : 225 - 226)
นิสิตนักศึกษาทั้งชายและหญิงต้องการพัฒนาคนด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้าน
สังคมและการปรับตัว เป็นสามอันดับแรกตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อเป็นพื้นฐานอันสำคัญที่จะนำไปสู่การ
ประกอบอาชีพและการรับใช้สังคมในอนาคต หญิงมองเห็นความสำคัญด้านบุคลิกลักษณะทางกาย
มากกว่าด้านวินัยและจริยธรรม แต่ชายให้ความสำคัญสลับกัน อาจเป็นเพราะว่าหญิงของสภาพที่เป็น
เป็นจริง ด้านบุคลิกลักษณะทางกายต่ำกว่าด้านวินัยและจริยธรรม หรืออาจเป็นเพราะโดยทั่วไป
สังคมให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพทางกายของผู้หญิงมาก สำหรับด้านสุนทรียภาพนั้นทั้งนิสิตนักศึกษา
ชายและหญิงต้องการพัฒนาเป็นอันดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะว่าคุณลักษณะในด้านนี้มีอยู่ในตัวของ
นิสิตนักศึกษาทั้งชายและหญิงสูงพอสมควรแล้ว และเขาต้องการพัฒนาเพิ่มเติมอีกเล็กน้อยก็จะถึงขั้น
สมบูรณ์ตามที่คาดหวังไว้

จากการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาคนด้านต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาชายกับหญิง พบว่า
ไม่แตกต่างกันเกือบทุกด้าน แสดงว่าต่างก็มีความต้องการพัฒนาคนเหมือนกัน ยกเว้นด้านความรู้
และสติปัญญา หญิงมีความต้องการพัฒนาสูงกว่าชาย เพราะหญิงมีความคาดหวังเกี่ยวกับความรู้
และสติปัญญาสูงกว่าชายเล็กน้อย และมองสภาพที่เป็นจริงว่ามีต่ำกว่าชายเล็กน้อย จึงทำให้เกิด
ความแตกต่างขึ้น อาจสืบเนื่องมาจากนิสิตนักศึกษาหญิงมีความวิตกกังวล เคร่งเครียด และ
คาดหวังด้านความรู้และสติปัญญาสูงกว่าชาย

การที่นิสิตนักศึกษาทั้งชายและหญิงมีความต้องการพัฒนาคนในด้านทักษะทางอาชีพและ
ด้านความรู้และสติปัญญาเป็นอันดับ 1 และ 2 นั้น แสดงว่านิสิตนักศึกษาต้องการพัฒนาทางด้าน
วิชาการเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวความคิดของบันสีอิ ถิ่นพังกา ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังวิชาการ

ให้แก่นิสิตนักศึกษาเป็นสำคัญ (บันลือ ถิ่นพั่งงา 2523 : 13 - 18) และมุ่งพัฒนานิสิตนักศึกษา
 อย่างสมบูรณ์แบบทั้งตัวบุคคล (พรชูลี อาชวอรุ่ง 2523 : 70) เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้
 เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งกาย วาจา ปัญญา และจิตใจ สอดกับคำว่าบัณฑิต ซึ่งหมายถึงผู้บำเพ็ญ
 ชีวิตด้วยปัญญา

3. จากการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษา ตามตัวแปรสถาบัน
 การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาต่างสถาบันการศึกษามีความต้องการพัฒนาตนไม่แตกต่างกัน
 และไม่แตกต่างกันเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านบุคลิกลักษณะทางกาย ซึ่งนักศึกษาวิทยาลัยครูเกิด
 มีความต้องการสูงกว่านักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูยะลา
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ตามลำดับ แต่
 ไม่แตกต่างจากนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

แสดงว่านิสิตนักศึกษาทุกสถาบันการศึกษาในภาคใต้ มีความต้องการพัฒนาตนและต้องการ
 พัฒนาตนในทุกด้าน เหมือนกันทุกสถาบัน เพราะการเข้าสู่สถาบันการศึกษานั้นก็เพื่อต้องการพัฒนา
 ตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถที่จะไปประกอบอาชีพ และสร้างความสำเร็จให้กับชีวิตของตนเอง
 นิสิตนักศึกษาทุกสถาบัน ต้องการพัฒนาตนด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา ด้านสังคม
 และการปรับตัว เป็นอันดับที่ 1 2 3 ตามลำดับ และต้องการพัฒนาตนด้านสุนทรียภาพเป็นอันดับ
 สุดท้ายทุกสถาบัน สำหรับด้านบุคลิกลักษณะทางกายกับด้านวินัยและจริยธรรมนั้น ให้ความสำคัญใน
 อันดับที่ 4 และ 5 ไม่เหมือนกันในบางสถาบัน คือนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 สงขลา วิทยาลัยครูภูเก็ต และวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ให้ความสำคัญด้านบุคลิกลักษณะ
 ทางกายเป็นอันดับที่ 4 แต่นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยครู
 สุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูสงขลา และวิทยาลัยครูยะลา ให้ความสำคัญด้านวินัยและจริยธรรม
 เป็นอันดับที่ 4 แม้ว่าการจัดอันดับความสำคัญนี้จะสลับที่กันอยู่บ้างก็ตาม แต่มันได้แตกต่างไปจาก
 ส่วนรวมมากนัก ทั้งนี้อาจเกิดจากสภาพที่เป็นจริงของนิสิตนักศึกษาในแต่ละสถาบันไม่เหมือนกัน
 อยู่บางนั่นเอง

เมื่อมีการศึกษาเป็นรายด้านก็พบว่า มีเพียงด้านเดียวที่แตกต่างกัน คือ ด้านบุคลิกลักษณะ
 ทางกาย นักศึกษาวิทยาลัยครูเกิดมีความต้องการพัฒนาตนไม่แตกต่างจากนิสิตมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ สงขลา แต่แตกต่างจากสถาบันอื่นทุกสถาบัน อาจเป็นเพราะว่าวิทยาลัยครูภูเก็ต อยู่ในเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว นักศึกษาได้มีโอกาสรับรู้ และสัมผัสกับบุคลิกลักษณะทางกาย หลาย ๆ แบบ จึงมองสภาพที่เป็นจริงของตนเองต่ำไป ทำให้เกิดความต้องการพัฒนาตนในด้านนี้ สูงกว่าสถาบันอื่น ๆ สำหรับบ้านอื่นนั้นนิสิตนักศึกษามีความต้องการพัฒนาตนเหมือน ๆ กันทุกสถาบัน การศึกษา

การที่นิสิตนักศึกษาทุกสถาบันมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้านนั้น เป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะ สถาบันการศึกษาทั้งหลายต้องเกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนต่าง ๆ ทั้งส่วนบุคคลและสังคมโดยรวม (วิจิตร ศรีสุวาน 2518 : 1) สถาบันการศึกษาจะต้องมุ่งส่งเสริมนิสิตนักศึกษาพัฒนาศักยภาพ ให้สูงสุด (รังสรรค์ ณะพรพันธ์ 2518 : 43) และเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีความเป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ (พรชูลี อาชวอรุณ 2525 : 247) การที่นิสิตนักศึกษาทุก ๆ สถาบันมองว่าตนเอง ยังจะต้องพัฒนา และต้องการพัฒนาตนในทุกด้านนั้น จะเป็นแรงจูงใจ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ตนเองของนิสิตนักศึกษา เพื่อจะได้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้รับผิดชอบต่อความ เจริญของสังคมไทยในอนาคตด้วย

4. จากการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษา ตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีความต้องการพัฒนาตนแตกต่างกัน นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการพัฒนาตนสูงกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ตามลำดับ เมื่อศึกษา เป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลิกลักษณะทางกาย นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องการพัฒนาตนสูงกว่านิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ด้านความรู้และสติปัญญา กับด้านวินัยและจริยธรรม นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มี ความต้องการพัฒนาตนสูงกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ตามลำดับ ส่วนด้าน อื่น ๆ นั้นไม่แตกต่างกัน

แสดงว่านิสิตนักศึกษาทุกชั้นปีมีความต้องการพัฒนาตนในทุกด้าน เมื่อเข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 มีความต้องการพัฒนาตนสูง และเมื่อเรียนในชั้นสูงขึ้นไป ความต้องการพัฒนาตนก็ลดลงตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้มีได้หมายความว่าเมื่อเรียนสูงขึ้นจะไม่ต้องการพัฒนาตน แต่เนื่องจากแต่ละสถาบันการศึกษา ได้พัฒนาสิ่งต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาให้สูงขึ้น การศึกษาในแต่ละชั้นปีช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาขึ้นไปเป็น

ลำดับ แต่ผลการพัฒนายังไม่สมบูรณ์เต็มตามความคาดหวังของนิสิตนักศึกษา สุมิตร คุณากร กล่าวว่า นิสิตนักศึกษามุ่งเน้นพัฒนาครูเพียงโรนั้น ขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่เป็นโครงการและแนวทางในการให้ การศึกษา (สุมิตร คุณากร 2520 : 2) ก็พอจะชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรที่ใช้ในการผลิตครู ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้นั้นมีประสิทธิภาพพอสมควร หากมีการเพิ่มความเข้มข้นในการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ใหม่มากกว่าที่เป็นอยู่ ก็จะช่วยตอบสนองความต้องการพัฒนาตนของนิสิต นักศึกษาได้ดีกว่าอย่างแน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเน้นในเรื่องของทักษะทางอาชีพ ความรู้และ สติปัญญา ตลอดจนงานสังคมและการปรับตัว ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ ที่ กล่าวว่า การผลิตครูให้เป็นผู้มีวิชาความรู้และสอนดีนั้นยังไม่เป็นการเพียงพอ ต้องฝึกทักษะที่จำเป็น สำหรับครูด้วย (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2519 : 16)

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้านพบว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการ พัฒนาตนด้านบุคลิกลักษณะทางกายสูงกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ด้านความรู้และสติปัญญา กับด้านวินัย และจริยธรรม นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการพัฒนาตนสูงกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 3 และ 4 ตามลำดับ สภาพที่เป็นเช่นนี้ยืนยันได้เช่นเดียวกับที่กล่าวแล้ว คือการให้การศึกษานี้ในแต่ละชั้นปี ช่วย ให้นิสิตนักศึกษาได้มีการพัฒนาขึ้นไปเป็นลำดับ และเมื่อพิจารณาลำดับความสำคัญของความต้องการ พัฒนาตนพบว่าด้านสำคัญที่นิสิตนักศึกษาต้องการพัฒนา คือ ด้านทักษะทางอาชีพ ด้านความรู้และสติปัญญา กับด้านสังคมและการปรับตัว ซึ่งควรเน้นให้เห็นความสำคัญ ส่วนด้านวินัยและจริยธรรม ด้านบุคลิก ลักษณะทางกาย และด้านสุนทรียภาพ ต้องเน้นในอันดับรองลงมา

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการศึกษาความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ก. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความต้องการ พัฒนาตนและต้องการพัฒนาตนในทุกด้านนั้น แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษามีแรงจูงใจภายในที่สำคัญยิ่ง

ที่จะเป็นแรงขับใ้ปรับปรุงพฤติกรรม เพื่อพัฒนาไปสู่ความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่ ดังนั้น การจัดสภาวะแวดล้อมและบรรยากาศที่จะนำไปสู่การพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ สถาบันการศึกษาควรจะได้มีการพิจารณา วางแผน และจัดเตรียมสิ่งเหล่านี้ไว้เป็นอย่างดี ให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษา การจัดประสบการณ์และกิจกรรมทั้งหลายในสถาบันก็เช่นเดียวกัน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีการวางแผน และกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ โดยมุ่งสู่การพัฒนาคนนิสิตนักศึกษาเป็นสำคัญ

2. จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาต้องการพัฒนาคนในด้านทักษะทางอาชีพเป็นอันดับ 1 ทุกเพศ ทุกสถาบันการศึกษา และทุกชั้นปีที่ศึกษา แสดงว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใด มีความต้องการพัฒนาทักษะทางอาชีพเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใดหรือในแต่ละสถาบันน่าจะได้รับความร่วมมือกันพัฒนาทักษะทางอาชีพให้แก่ นิสิตนักศึกษา อาจจัดตั้งเป็นศูนย์พัฒนาทักษะทางอาชีพครูขึ้น จัดบริการทั้งภายในสถาบันและระหว่างสถาบัน จัดให้มีการแข่งขันทักษะทางอาชีพครูขึ้นเป็นกิจกรรมเสริม ปรับปรุงกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับตลอดจนระบบการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ ให้นิสิตนักศึกษาได้มีการฝึกทักษะทางอาชีพครูในระดับเข้มข้นและจริงจัง จนกระทั่งมีความมั่นใจในทักษะของตนสูง พร้อมทั้งจะออกไปประกอบอาชีพอย่างมั่นใจ

3. ด้านความรู้และสติปัญญา นิสิตนักศึกษาได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับสองที่ต้องการพัฒนา ดังนั้น ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใด ควรจะได้ปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษารวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชาการ ปรับปรุงหอสมุดให้มีเอกสาร ตำรา ตลอดจนผลการวิจัยที่ทันสมัย เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้อย่างจริงจัง จัดและปรับปรุงสภาวะแวดล้อมในสถาบันให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการ จัดให้มีการสัมมนาอาจารย์ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ควรจัดให้มีกิจกรรมทางวิชาการเป็นประจำ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา จัดสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาที่ดีที่สุด พัฒนาหน่วยงานในสถาบันให้เอื้ออำนวยและให้ความสะดวกในการศึกษาหาความรู้ของนิสิตนักศึกษา จัดให้มีการร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบัน ที่จะก่อให้เกิดความรู้วิชาการใหม่ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของนิสิตนักศึกษาในทางวิชาการ

4. ด้านสังคมและการปรับตัวนั้น นิสิตนักศึกษาได้ให้ความสำคัญที่ตรงการพัฒนาเป็นอันดับสาม แม้ว่าแต่ละสถาบันจัดให้นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมหลาย ๆ แบบแล้วก็ตาม แต่ยังไม่ถึงระดับความคาดหวังที่นิสิตนักศึกษาต้องการ อาจจะต้องมีการฝึกสมรรถภาพพื้นฐานบางประการเพิ่มเติมให้แก่ นิสิตนักศึกษาบ้าง เช่น การเข้าสังคม มารยาททางสังคม การเสริมสร้างบุคลิกลักษณะเพื่อการสมาคม การพูดคุยเพื่อการสมาคม การวางตัวให้เป็นที่นิยมชมชอบของผู้อื่น ความเป็นผู้นำและผู้ตาม เป็นต้น สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ สถาบันการศึกษาไม่ควรจะละเลยที่จะฝึก เพื่อให้ นิสิตนักศึกษามีสมรรถภาพในการเข้าสังคมและปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี

5. ด้านวินัยและจริยธรรมนั้น นิสิตนักศึกษาได้ให้ความสำคัญที่ตรงการพัฒนาเป็นอันดับสี่ สถาบันอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษา ได้มีการพัฒนาด้านวินัยและจริยธรรมอย่างจริงจัง จัดให้มีศูนย์พัฒนาด้านวินัยและจริยธรรมขึ้น สำหรับฝึกผู้ที่มีความต้องการพัฒนา โดยเฉพาะ หรืออาจจัดตั้งเป็นชมรมก็ได้ และจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านวินัยและจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ในการเรียนการสอนตามปกตินี้ อาจารย์ควรจะต้องรับผิดชอบที่จะพัฒนาด้านนี้ด้วย นอกจากนี้แล้ว สถาบันการศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมทั่วไปให้มีระเบียบวินัย สรรหาบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้านวินัยและจริยธรรม พร้อมทั้งอาศัยความร่วมมือของอาจารย์และบุคลากรในสถาบันช่วยกันทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นิสิตนักศึกษาดูด้วย

6. ด้านบุคลิกลักษณะทางกายนั้น นิสิตนักศึกษาได้ให้ความสำคัญที่ตรงการพัฒนาเป็นอันดับห้า สถาบันอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษา ได้มีการพัฒนาในด้านนี้เช่นกัน โดยการหาแบบอย่างที่ดี มีบุคลากรคอยให้ความช่วยเหลือแนะนำ จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพขึ้น อาจจัดตั้งเป็นศูนย์พัฒนาบุคลิกภาพโดยเฉพาะก็ยิ่งดี การส่งเสริมให้มีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพสามารถช่วยพัฒนาด้านนี้อีกส่วนหนึ่งเช่นกัน สำหรับนิสิตนักศึกษาใหม่นั้นควรได้รับความช่วยเหลืออย่างมาก อาจจะโดยการให้เป็น นิสิตนักศึกษาประจำพร้อมทั้งกำหนดแผนการฝึกเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ โดยเฉพาะหรืออาจใช้ระบบที่ฝึกน่องก็ได้ ก็จะช่วยให้ นิสิตนักศึกษามีพัฒนาบุคลิกลักษณะทางกายได้เป็นอย่างดี

7. คำนวณทรัพยากรนั้น นิสิตนักศึกษาได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายที่ต้องการพัฒนา นิสิตนักศึกษามีความกังวลใจที่จะสร้างความสดชื่นให้กับชีวิต สภาวะแวดล้อมในสถาบันย่อมมีอิทธิพลต่อการฟื้นฟูทรัพยากรของนิสิตนักศึกษา ดังนั้นสถาบันการศึกษาควรจะได้มีการปรับปรุงพัฒนาบริเวณ อาคาร สถานที่ และบรรยากาศในสถาบันให้เป็นระบบระเบียบสวยงาม และสดชื่นตลอดเวลา มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีสถานที่สำหรับการพบปะสังสรรค์ระหว่างนิสิตนักศึกษา ตลอดจนการจัดให้มีกิจกรรมที่จะเสริมสร้างสุนทรีย์ภาพ

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษาความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษา ในตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น อาชีพผู้ปกครอง ฐานะของผู้ปกครอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณะวิชา เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบองค์ประกอบอื่น ๆ ว่ามีผลต่อความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาหรือไม่
2. ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษา เพื่อจะได้เข้าใจขั้นตอนของการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาที่ชัดเจน จะได้นำไปใช้เพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษาโดยตรงต่อไป
3. ควรวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่มีผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อนิสิตนักศึกษาต่อไป
4. ควรวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา ที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนา นิสิตนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถาบัน
5. ควรวิจัยเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการ หรือยุทธศาสตร์ในการฝึกทักษะทางวิชาชีพครู ในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุกประเสริฐ ครู 200 วัฒนาพานิช 2523, 126 หน้า
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน "สพจ. อุบลราชธานีสร้างคติสอนใจในการปฏิบัติงาน" ข่าวการประถมศึกษา 3(134) : 4 เมษายน 2526
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชเลขาธิการรัฐมนตรี รายงานการวิจัยเรื่องระบบอุดมศึกษาไทย สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี 2522, 326 หน้า
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน "สรุปผลการประชุมปฏิบัติการเรื่องจรรยาบรรณ" วารสารการศึกษาแห่งชาติ 15(4) : 35 - 39 เมษายน - พฤษภาคม 2524
- คุรุสภา ประกาศคุรุสภา เรื่องระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพและวินัยตามระเบียบประเพณีของคุรุ พุทธศักราช 2526 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2526
- จรัส พรหมคำตัน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนและความเข้าใจในการอ่านของเด็กวัยรุ่นในชนบท วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 68 หน้า อัดสำเนา
- จิตรกร ตั้งเกษมสุข "วิทยาลัยครูกับการเป็นสถาบันอุดมศึกษา" วารสารครุศาสตร์ 3(12) : 106 - 112 มกราคม - มีนาคม 2527
- จุมพล พูลภัทรชีวัน มโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวล ความเกรงใจและลักษณะความเป็นผู้นำ ของนักเรียนที่เป็นผู้นำและนักเรียนที่เป็นผู้ตามในระดับชั้น ม.ศ.3 ปีการศึกษา 2514
- ปริญญาวิพนธ์ ศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 112 หน้า อัดสำเนา
- จูไรรัตน์ เปรมมิษฐ์ การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยรุ่นใน สถานสงเคราะห์ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 75 หน้า อัดสำเนา
- เจริญผล สุวรรณโชติ "การเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตครู" วิทยาสาร 1(6) : 1 - 9 กันยายน 2520
- เจลีเยว บุรีภักดิ์ และคนอื่นๆ ลักษณะของครูที่ดี โรงพิมพ์ตำรวจ 2520, 425 หน้า
- ชวน หลีกภัย "วันครู" ไทยรัฐ 16 มกราคม 2527, หน้า 6

ชูศักดิ์ เอกเพชร การศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษาเข้าใหม่ วิทยาลัยครู

สุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2525 ศูนย์วิจัย วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี 2525, 130 หน้า

ชูศรี วงศ์รัตน์ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล 2525, 252 หน้า

ทองเรียน อมรัชกุล การบริหารกิจการนิสิต : ทัศนวิสัยและแนวปฏิบัติ โรงพิมพ์จงเจริญการพิมพ์

2525, 153 หน้า

ทวีป อภิลักษณ์ "อุดมการณ์กับคุณธรรมและความรับผิดชอบ" คุรุปริทัศน์ 5(8) บทนำ

สิงหาคม 2523

ธิดารัตน์ บุญชู "พัฒนาการทางบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษา" นิสิตนักศึกษา : หลักการ ปัญหา

และแนวปฏิบัติ หน้า 257 - 267 โอเคียนสโตร์ 2525

ธำรง บัวศรี "แนวโน้มในการจัดการศึกษาของประเทศไทย" เอกสารการสัมมนาครูใหญ่

หน้า 50 โครงการวัดผลการศึกษา ภาคการศึกษา 1 2514

นวลศิริ เปาโรหิตย์ "อัตตา" สุขภาพจิตและการปรับอารมณ์ หน้า 102 - 127

ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ม.ป.ป.

นันทิกา แยมสรवल การศึกษาสภาพครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับมโนภาพแห่งตน และพฤติกรรม

ตอบสนองระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 108 หน้า อัดสำเนา

นิกา นิธยาชน การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต พิมพ์ครั้งที่ 2

โรงพิมพ์สารศึกษการพิมพ์ 2520, 275 หน้า

บงอร เสตนนท์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง "ตน" อย่างที่คิดว่าตนเป็น กับ "ตน" อย่างที่

คิดว่าอยากจะเป็น ของนักเรียนวัยรุ่นอายุ 13 - 16 ปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียน

พระโขนง จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2512 ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2512, 99 หน้า อัดสำเนา

บันลือ ดินพังกา "ความเป็นเลิศทางวิชาการ" วิโรฒ 1(1) : 13 - 18 กันยายน -

พฤศจิกายน 2523

- บุญนาค คุ้มภัย การศึกษาเปรียบเทียบความคองการทางสังคมของวัยรุ่นในวิทยาลัยครู
วิทยาลัยอาชีวศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดนครราชสีมา ปรินญาณินพนธ์
 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 117 หน้า
- ประวิทย์ ทองศรีนุ่น "หน้าตาประชาบาล" คุรุปริทัศน์ 6(4) : 56 - 60 เมษายน 2524
- ปราศ จิน พัน หลักและวิธีการพัฒนาแบบผสมผสานของเกาหลีที่ทำมาแล้วจนประสบความสำเร็จ"
วิธีการพัฒนาแนวใหม่ ประสบการณ์ของเกาหลีและไทย เอกสารสรุปผลของการสัมมนา
 หน้า 36 - 46 ศูนย์ประสานการพัฒนาสังคม โรงพิมพ์นิลนารากการพิมพ์ 2526, 206 หน้า
- ผสม จันทร์เทพย์ ผลของกิจกรรมการแนะแนวกลุ่มที่มีต่อมโนภาพแห่งตนและฐานะช่องสังคมมิติ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
 วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 109 หน้า
- แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต 2523, 35 หน้า
- พยนต์ โอภาสี แนวทางการพัฒนาจิตใจ คำบรรยายในการสัมมนาศึกษาดิจการเขตและศึกษาดิจการ
 จังหวัดหัวราชอาณาจักร 22 พฤศจิกายน 2526 ณ โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน จ.ภูเก็ต
 อัดสำเนา
- พรชูลี อาชวอรุ่ง บรรณาธิการ นิลิตนศึกษา : หลักการ ปัญหา และแนวปฏิบัติ โอเดียนสโตร์
 2525, 318 หน้า
- พรอดิพย์ เกษะนันท์ "การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของวัยรุ่น" วารสารคุรุศาสตร์
 5 : 64 - 69 สิงหาคม - กันยายน 2516
- พรธณี ชูทัย "ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง" วารสารวิชาการวิทยาลัยครูเทพสตรี 4 : 1 - 9
 มีนาคม - พฤษภาคม 2524
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525,
 178 หน้า
- หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย 2522, 314 หน้า อัดสำเนา

- เพียรดี เปี่ยมมงคล การศึกษาโมฆาพแห่งตนความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามธิบดี ปรินญาณิพนธ์
 ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 75 หน้า อัดสำเนา
- มานิดา กริยาผล ผลของกลุ่มสัมพันธ์ ที่มีต่ออัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่มีความพิการทางกาย
โรงเรียนศรีสังวาลย์ วิทยานิพนธ์ ศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 145 หน้า
 รังสรรค์ ณะพรพันธ์ "การปฏิรูปอุดมศึกษา : ปัญหาความเสมอภาค" ศูนย์ศึกษา 21(14) :
 42 - 43 พฤษภาคม - กรกฎาคม 2518
- ล้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์
ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 287 หน้า
- วรมณี, พระราช พจนานุกรมพุทธศาสตร์ โรงพิมพ์การศาสนา 2520, 374 หน้า
- วันทนี ชูศิลป์ ระเบียบวิธีการวิจัย พิมพ์โลก สองแควการพิมพ์ 2524, 330 หน้า
- วิษรินทร์ เจริญเวช ผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มที่มีต่ออัตมโนทัศน์และความวิตกกังวลในการ
เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2525, 84 หน้า อัดสำเนา
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา "งานสวัสดิการและบริการนิสิตนักศึกษา" นิสิตนักศึกษา : หลักการ
ปัญหา และแนวปฏิบัติ หน้า 33 - 35 โอเคเอ็นส์โตร์ 2525
- วิชัย วงษ์ใหญ่ "การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน" ศึกษาศาสตร์ 1(1) : 14 - 20 มิถุนายน -
ธันวาคม 2519
- วิจิตร ศรีอำาน หลักการอุดมศึกษา วัฒนาพานิช 2518, 87 หน้า
- สมพงษ์ เกษมสิน การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 4 ไทยวัฒนาพานิช 2517, 308 หน้า
- สมยศ นาวิการ และ ผู้สื ุภาคม องค์การ : ทฤษฎีและพฤติกรรม โรงพิมพ์พิเศษ
 2520, 665 หน้า
- สาโรช บัวตรี "แนวความคิดเรื่องจรรยาครู" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 15(4)
 30 - 32 เมษายน - พฤษภาคม 2524

สิทธิโชค วรานุสันติกุล การศึกษาบทบาทเกี่ยวกับตน ความแตกต่างระหว่างตนและความเข้าใจ
ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2514, 85 หน้า วัตถุประสงค์

สุเมธ เคียวอิตเรต พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา โรงพิมพ์รุ่งวัฒนาการพิมพ์ 2527, 183 หน้า
สุนทรินทร์ ธนโกสโย จิตวิทยาพัฒนาการ พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์จุใจไทย 2524, 248 หน้า
สุรศักดิ์ หลาบมาลา วิจัยการศึกษา โรงพิมพ์อักษรสาส์น 2523, 118 หน้า
เสริมศักดิ์ วัลลภาภรณ์ และคนอื่นๆ สุขภาพจิตเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ พิมพ์โลก 2518, 195 หน้า

อุบล สาทิศกร ผลของการเข้ากลุ่มจัดสัมพันธ คือความเจริญส่วนบุคคล วิทยานิพนธ์ ค.ม.
ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527, 74 หน้า

อ่ำไพ สิริพัฒน์ "ความนึกคิดเกี่ยวกับตน" วารสารครูศาสตร์ 5-6 : 93-101 สิงหาคม-
พฤศจิกายน 2515

Astin, Alexander W. and Robert C. Nicols. "Life Goals and Vocational
Choice," Journal of Applied Psychology. 48 (January 1964) : 50-58

Ausubel, David P. Theory and Problem of Child Development. New York,
Grune & Stratton, 1958. 650 p.

Dinkmeyer, Don C. Child Development : The Emerging Self. New Delhi,
Prentice-Hall of India Private Limited, 1965. 434 p.

Eberlein, E. Larry. "The EPPS Need Structure of In-service Elementary
School Teachers," The Journal of Educational Research. 64 . 112-114,
November, 1970.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York, McGraw-Hill Book
Company, Inc., 1973. 625 p.

Horney, Karen. Self-Analysis. London, E.C., Broadway House, 1942.
309 p.

Jones, John G. and Laurabeth Crieeneeks. "Measures of Self-Perception
as Predictors of Scholastic Achievement," The Journal of Educational
Research. 63(5) : 201 January, 1970.

- Komoreta, Nori I. "Self Concept Measure as Related to Achievement in Nursing Education," Dissertation Abstracts International. 32(12) : 6809-A, June 1972.
- Maslow, Abraham Harold. Motivation and Personality. New York, Harper & Row, 1954. 411 p.
- Purkey, William W. Self Concept and School Achievement. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice Hall, Inc., 1970. 86 p.
- Richard, James M. "Life Goals of American College Freshmen," Journal of Counseling Psychology. 13 12-20 January 1966.
- Roemmich, Herman. "The Need Structure of Public Health Education," The Journal of Educational Research. 61 : 24-26 September, 1967.
- Rogers, Carl R. Client-Centered Therapy. Boston, Houghton Mifflin, 1951. 560 p.
- Strang, Ruth May. Group Work in Education. New York, Harper & Brother, 1958. 322 p.
- Wylie, Ruth C. Handbook of Personality . Theory and Research. Chicago, Rand McNally and Company, 1968. 232 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ครุฑ

ที่ ๙๖ 0315.4/

วิทยาลัยครูยะลา

สหวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

กันยายน 2529

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นายสันภาษณ์ แก้วอากรณ ซึ่งเป็นอาจารย์ของวิทยาลัยครูยะลา กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความต้องการพัฒนาคนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้"

โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนิสิตนักศึกษาในสถาบันของท่าน

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวบรรลุเป้าหมาย และเป็นประโยชน์ต่อไป จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาต และให้การสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตนักศึกษาในสถาบันของท่านด้วย จักเป็นพระคุณอย่างสูง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุประดิษฐ์ ลิบริตนสกุล

(นายสุประดิษฐ์ ลิบริตนสกุล)

อธิการวิทยาลัยครูยะลา

สำนักงานอธิการ

โทร. 212443

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์
ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเรื่อง "ความต้องการพัฒนาตนของนิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้" ของ นายสัมภาษณ์ แก้วอาภรณ์ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
2. ขอความร่วมมือจากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่แท้จริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษา อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาทางวิชาการต่อไป
3. คำตอบของท่านจะได้รับการรักษาไว้เป็นความลับ จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น
4. แบบสอบถามทั้งหมดมีอยู่ 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาคุณลักษณะของตนในปัจจุบัน และคุณลักษณะของตนในอุดมคติ
5. แบบสอบถามแต่ละตอนจะมีคำชี้แจงในการตอบ โปรดอ่านให้เข้าใจก่อนแล้วจึงตอบ
6. เมื่อตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว กรุณานำส่งคืนผู้แจกแบบสอบถามด้วย และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ในความร่วมมือครั้งนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ระดับชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปีที่ 1

ชั้นปีที่ 2

ชั้นปีที่ 3

ชั้นปีที่ 4

3. สถานับัการศึษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วิทยาลัยครูภูเก็ต

วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช

วิทยาลัยครูสงขลา

วิทยาลัยครูยะลา

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของตนในปัจจุบันและคุณลักษณะของตนในอดีต

คำชี้แจง

1. ข้อคำถามแต่ละข้อเป็นคุณลักษณะสำคัญที่เกี่ยวกับตน ให้ท่านพิจารณาคุณลักษณะเหล่านี้ใน 2 กรณี คือ กรณีแรกพิจารณาว่าในปัจจุบันท่านมีคุณลักษณะเหล่านี้อยู่ในระดับใดและอีกกรณีให้พิจารณาว่าในอดีตของท่านต้องการมีคุณลักษณะเหล่านี้ในระดับใด

2. ระดับที่มี หรือ ระดับที่ต้องการมี ที่กล่าวไว้ในข้อ 1 นั้น มีความหมายดังนี้

1 หมายถึง มีน้อยที่สุด หรือ ไม่ต้องการเลย

2 หมายถึง มีน้อย หรือ ต้องการน้อย

3 หมายถึง มีปานกลาง หรือ ต้องการปานกลาง

4 หมายถึง มีมาก หรือ ต้องการมาก

5 หมายถึง มีมากที่สุด หรือ ต้องการมากที่สุด

3. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับที่มีในปัจจุบัน และ ระดับที่ต้องการมีในอดีตของท่าน ตามรายการคุณลักษณะที่เกี่ยวกับตน ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

คุณลักษณะที่เกี่ยวกับตน	ระดับที่มีอยู่ในปัจจุบัน					ระดับที่ต้องการมีในอดีต				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. ความขยันขันแข็งในการเรียน		✓							✓	
2. ความสามารถในการผูกสัมพันธ์กับเพื่อน				✓					✓	
ฯลฯ										

จากตัวอย่างข้อที่ 1 หมายความว่า ปัจจุบันผู้ตอบรู้สึกว่าคุณเองมีความขยันขันแข็งในการเรียนน้อย และในอดีตคุณนั้นต้องการมีความขยันขันแข็งมาก

คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับตน	ระดับที่มีอยู่ในปัจจุบัน					ระดับที่ต้องการมีในอนาคต				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
48. การยอมรับในอำนาจหน้าที่อันจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน										
49. ความยุติธรรม ไม่ลำเอียง หรืออคติต่อผู้อื่น										
50. การยอมรับบุคคลในฐานะเป็นมนุษย์ เช่นเดียวกับตัวเรา										
ฉ. <u>ด้านสุนทรียภาพ</u>										
51. การมองโลกในแง่ดี										
52. การมีอารมณ์ขัน										
53. ความร่าเริงแจ่มใส										
54. ความมีจิตใจที่มั่นคง										
55. ความสนใจต่อดนตรีและเสียงเพลง										
56. การมีความสุขกับชีวิตในปัจจุบัน										
57. ความรักสวຍรักงาม										
58. การมองชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย										
59. ความรักและศรัทธาต่ออาชีพการ										
60. การแสวงหาลสิ่งที่ดีขึ้นให้กับชีวิต										

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมือ

ภาคผนวก ก.

ผลรวมของคะแนนและผลรวมของคะแนนยกกำลังสองของข้อมูล

ตารางแสดงค่าของข้อมูล ความคาดหวัง สภาพที่เป็นจริง ความต้องการพัฒนา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

ชั้นปี เพศ	ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		รวม	
	1	2	3	4	5	6	รวม	1	2	3	4	5	6	รวม
	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²
1	ช	84		94		88		84		88		87		525
		61		68		55		65		57		65		371
		23	269	26	410	33	629	19	265	31	514	22	260	154
	ญ	398		435		417		415		448		439		2552
327			306		257		325		356		379		1950	
71		621	129	1749	160	2736	90	984	92	1160	60	456	602	38764
2	ช	125		137		132		138		138		136		608
		97		103		96		111		112		107		626
		28	286	34	406	36	432	27	269	26	226	29	281	1180
	ญ	351		383		369		359		378		380		2220
271			264		246		283		302		330		1696	
80		834	119	1657	123	1855	76	772	76	828	50	404	524	33022
3	ช	457		487		488		488		492		497		2909
		390		368		335		401		415		441		2350
		67	483	119	1513	153	2289	87	767	77	639	56	400	559
	ญ	959		1024		1006		949		1008		985		5931
771			716		688		777		834		851		4637	
188		2074	308	4866	318	4898	172	1660	174	1912	134	1282	1294	83256
4	ช	575		642		620		616		634		607		3694
		500		486		455		528		541		580		3090
		75	535	156	1904	165	2055	88	702	93	797	27	1349	604
	ญ	1078		1144		1111		1083		1115		1104		6635
882			868		843		894		957		965		5409	
196		2038	276	4292	268	4344	189	2203	158	1578	139	1519	1226	83104
รวม	ช	1241		1360		1328		1326		1352		1327		7934
		1048		1025		941		1105		1125		1193		6437
		193	1573	335	4233	387	5405	221	2003	227	2203	134	2290	1497
	ญ	2786		2986		2903		2806		2949		2908		17338
2251			2154		2034		2279		2449		2525		13692	
535		5567	832	12564	869	13833	527	5619	500	5478	383	3661	3646	238146
รวมทั้งสิ้น	4027		4346		4231		4132		4301		4235		25272	
	3299		3179		2975		3384		3574		3718		20129	
	728	7140	1167	16797	1256	19238	748	7622	727	7681	517	5951	5147	327915

ตารางแสดงค่าของข้อมูล ความคาดหวัง สภาพที่เป็นจริง ความต้องการพัฒนา ของมหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ลำดับ ชั้นปี	ค่าสถิติ เลข	1		2		3		4		5		6		รวม	
		ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2
1	ช	204		216		224		227		220		227		1317	
		170		165		161		188		170		188		1032	
		34	916	50	1254	73	1755	39	707	50	1140	39	443	285	34151
	ญ	589		697		672		659		667		656		3942	
		501		504		458		527		555		583		3128	
		88	792	193	2799	214	3480	132	1374	112	1060	76	533	814	46008
2	ช	252		276		259		246		248		244		1525	
		219		222		201		212		216		211		1281	
		33	241	54	542	58	674	34	286	32	256	33	353	244	11964
	ญ	528		581		576		545		567		538		3335	
		396		358		332		402		412		436		2336	
		132	1620	223	4017	244	5094	143	1923	155	2123	102	1036	999	82375
3	ช	827		822		838		849		840		846		5022	
		692		648		653		711		718		743		4165	
		135	1379	174	2150	185	2509	138	1406	122	1214	103	967	857	52835
	ญ	1050		1142		1134		1170		1172		1231		6899	
		886		928		898		982		1011		1094		5799	
		164	1902	214	3006	236	2872	188	2154	161	1655	137	1201	1100	66180
4	ช	818		872		871		848		851		876		5127	
		724		703		673		698		715		750		2463	
		94	788	169	2093	198	2862	150	1544	136	1424	117	981	864	51290
	ญ	1203		1299		1296		1262		1271		1253		7584	
		986		998		948		1055		1114		1081		6182	
		217	2241	301	3871	348	5894	207	2117	157	1685	172	1662	1402	84358
รวม	ช	2101		2185		2192		2170		2159		2184		12991	
		1805		1738		1678		1809		1819		1892		10741	
		296	3324	447	6039	514	7800	361	3943	340	4034	292	2744	2250	150240
	ญ	3370		3719		3678		3636		3677		3680		21760	
		2769		2788		2636		2966		3092		3194		17445	
		601	6555	931	13693	1042	17140	670	7568	585	6533	486	4432	4315	278921
รวมทั้งสิ้น	6471		5904		5870		5806		5836		5864		34751		
	4574		4826		4314		4775		4911		5086		28186		
	897	9879	1378	19732	1556	24940	1031	11511	925	10567	778	7176	6565	429161	

ตารางแสดงค่าของข้อมูล ความคาดหวัง สภาพที่เป็นจริง ความต้องการพัฒนา ของวิทยาลัยครู
ภูเก็ต

ชั้นปีที่ เปิด	ค่าเฉลี่ย ค่าสถิติ	1		2		3		4		5		6		รวม	
		EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²
1	ช	226		230		228		220		229		229		1362	
		156		151		136		160		172		177		952	
	70	1022	79	1361	92	1764	60	746	57	717	52	600	410	35162	
	ช ญ	374		407		389		384		393		395		2342	
	294		277		266		309		331		339		1816		
	80	790	130	2040	123	1839	75	729	62	494	56	508	526	33580	
2	ช	131		131		131		129		126		139		787	
		89		84		73		91		94		97		528	
	42	590	47	737	58	1124	38	516	32	362	42	590	259	22449	
	ช ญ	262		274		262		252		261		269		1580	
	186		188		164		190		215		234		1177		
	76	1032	86	1262	98	1656	62	668	46	390	35	229	403	27601	
3	ช	315		319		309		306		323		324		1896	
		270		240		238		259		278		293		1578	
	45	383	79	1093	71	911	47	413	45	415	31	227	318	17792	
	ช ญ	412		440		440		447		458		462		2659	
	345		315		313		356		378		406		2113		
	67	597	125	1797	127	1923	91	1143	80	802	56	442	546	35666	
4	ช	449		459		467		456		467		473		2771	
		362		349		324		358		374		390		2157	
	87	911	110	1256	143	2097	98	1344	93	1347	83	897	614	42734	
	ช ญ	449		483		456		468		466		466		2788	
	383		360		345		399		414		436		2337		
	66	722	123	1495	11	1553	69	471	52	394	30	284	451	23135	
รวม	ช	1121		1139		1135		1111		1145		1165		6816	
		877		824		771		868		918		957		5215	
	244	2906	315	4447	364	5896	243	3019	227	2841	208	2314	1601	118173	
	ช ญ	1497		1604		1547		1515		1578		1592		9369	
	1208		1140		1089		1254		1338		1415		7443		
	289	3141	464	6594	459	6971	297	3011	240	2080	177	1463	1926	119982	
รวมทั้งสิ้น		2618		2743		2682		2662		2723		2751		16185	
		2085		1964		1859		2122		2256		2372		12658	
		533	6047	779	11041	823	12867	540	6030	487	4921	385	3777	3527	238119

ตารางแสดงค่าของข้อมูล ความคาดหวัง สภาที่เป็นจริง ความคงการพัฒนามาตร ของวิทยาลัยครู
สุราษฎร์ธานี

ลำดับ ชั้นปีที่ เปิด	ค่าสถิติ		1		2		3		4		5		6		รวม	
	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2
1	ช		43		45		42		45		41		44		260	
			32		33		29		34		37		39		204	
			11	121	12	144	13	169	11	121	4	16	5	25	56	3136
ญ			367		371		348		404		401		417		2308	
			318		292		287		322		326		383		1928	
			49	417	79	1123	61	2251	82	930	75	829	34	300	390	24120
2	ช		78		96		93		92		89		92		504	
			63		64		62		76		76		78		419	
			15	125	32	520	31	661	16	180	13	109	14	106	121	8425
ญ			349		374		349		382		370		399		2223	
			317		299		273		333		328		371		1921	
			32	388	75	1295	76	1464	49	621	42	356	28	240	302	20062
3	ช		470		461		466		469		472		482		2820	
			403		392		366		421		427		441		2450	
			67	601	69	617	100	1212	48	378	45	301	41	361	370	17438
ญ			734		789		766		739		738		758		4524	
			585		552		538		576		593		628		3472	
			139	1531	237	3865	228	3544	183	2303	145	1819	130	1290	1052	75342
4	ช		818		892		897		901		885		918		5311	
			715		704		653		781		754		813		4420	
			103	1025	188	2590	244	3506	120	1428	131	1445	105	1253	891	50085
ญ			1089		1131		1092		1070		1100		1143		6625	
			913		839		742		878		940		1011		5323	
			176	1790	292	4352	350	6156	192	2104	160	1650	132	1210	1302	64038
รวม	ช		1409		1494		1498		1507		1487		1536		8931	
			1213		1193		1110		1312		1294		1371		7493	
			196	1872	301	3871	388	5548	195	2087	193	1871	165	1745	1438	97084
ญ			2539		2665		2555		2595		2609		2717		15680	
			2133		1982		1840		2109		2187		2393		12644	
			406	4126	683	10635	715	13415	486	6958	422	4454	324	3040	3036	203562
รวมทั้งสิ้น	ช		3948		4159		4053		4102		4096		4253		24611	
			3346		3175		2950		3421		3481		3764		20137	
			602	5998	984	14506	1103	18963	681	8045	615	6325	489	4785	4474	282646

ตารางแสดงค่าของข้อมูล ความคาดหวัง สภาพที่เป็นจริง ความต้องการพัฒนา ของวิทยาลัยครู

นครศรีธรรมราช

ลำดับ ชั้นปีที่ เข้าศึกษา ปีที่	1		2		3		4		5		6		รวม	
	ΣX	ΣX ²	ΣX	ΣX ²	ΣX	ΣX ²	ΣX	ΣX ²	ΣX	ΣX ²	ΣX	ΣX ²	ΣX	ΣX ²
1	ช	117		138		139		138		130		134		796
		85		89		88		101		97		107		567
		32	346	49	861	51	891	37	481	33	449	27	267	229
	ญ	291		311		289		280		310		311		1792
		208		200		177		222		231		267		1303
		85	1653	111	1847	112	1994	58	512	79	971	44	302	489
2	ช	255		271		267		268		261		266		1588
		224		220		196		224		221		235		1320
		31	285	51	903	71	1099	44	662	40	444	31	295	268
	ญ	418		434		439		441		445		461		2638
		343		326		316		375		367		408		2135
		75	699	108	1478	123	1833	66	670	78	694	53	341	503
3	ช	276		296		291		303		288		295		1747
		234		227		215		248		249		251		1424
		42	338	69	1149	76	1156	55	751	37	433	44	480	323
	ญ	668		729		702		683		726		737		4245
		557		517		482		562		623		629		3370
		111	1101	212	3382	220	3562	121	1183	103	899	108	942	875
4	ช	552		598		567		594		587		586		3484
		458		462		425		502		493		525		2867
		94	820	136	1694	142	1990	90	780	94	894	61	531	617
	ญ	1131		1226		1200		1226		1225		1258		7266
		984		985		906		1010		1080		1119		6084
		147	1265	241	2805	294	4176	216	2396	145	1067	139	1075	1182
รวม	ช	1200		1303		1264		1303		1264		1281		7615
		1001		98		924		1077		1060		1118		6178
		199	1789	305	4607	340	5136	226	2654	204	2220	163	1573	1437
	ญ	2508		2700		2630		2630		2706		2767		15941
		2090		2028		1881		2169		2301		2423		12892
		418	4718	672	9512	749	11565	461	4761	405	3631	344	2660	3049
รวมทั้งสิ้น	3708		4003		3894		3933		3970		4048		23556	
	3091		3026		2805		3246		3361		3541		19070	
	617	6507	977	14119	1089	16701	687	7415	609	5851	507	4233	4486	279336

ตารางแสดงค่าของข้อมูล ความคาดหวัง สภาพที่เป็นจริง ความต้องการพัฒนา ของวิทยาลัยครู

สงขลา

ระดับ ชั้นปีที่ เรียน	ค่าสถิติ		1		2		3		4		5		6		รวม	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²	EX	EX ²
1	ช		156		176		165		162		167		169		995	
	ญ		119		125		127		132		139		135		795	
			37	393	51	765	38	476	30	242	28	282	16	104	200	11370
			283		306		295		286		294		290		1754	
			226		202		216		234		240		251		1371	
			57	583	104	1576	77	1017	52	560	54	554	39	261	383	24899
2	ช		172		190		178		203		208		214		1165	
	ญ		168		145		134		160		174		197		978	
			4	174	45	429	44	624	43	515	34	256	17	95	187	7485
			528		535		509		516		552		554		3194	
			463		416		379		450		493		511		2712	
			65	501	119	1737	130	2124	66	782	59	625	43	517	482	32226
3	ช		227		232		244		244		249		249		1445	
	ญ		213		192		200		220		222		231		1278	
			14	44	40	340	44	482	24	158	27	185	18	82	167	5973
			919		1008		982		992		986		969		5856	
			789		732		700		779		832		843		4655	
			150	1230	276	3754	282	3782	213	2289	154	1420	126	850	1201	68843
4	ช		543		580		585		548		583		579		3418	
	ญ		432		442		432		459		488		493		2746	
			11	1179	138	1994	153	2391	89	899	95	859	86	764	672	42064
			1196		1290		1293		1255		1295		1338		7667	
			1041		985		947		1022		1127		1176		8298	
			155	1073	305	3863	346	4724	233	2347	168	1396	162	1604	1369	74835
รวม	ช		1098		1178		1172		1157		1207		1211		7023	
	ญ		932		904		893		971		1023		1074		5797	
			166	1790	274	3528	279	393	186	1814	184	1582	137	1045	1226	66892
			2926		3139		3079		3049		3137		3151		18471	
			2499		2335		2244		2485		2692		2781		15036	
			427	3387	804	10930	835	11647	564	5978	435	3995	370	3232	3435	200603
รวมทั้งสิ้น	ช		4024		4317		4251		4206		4334		4362		25494	
	ญ		3431		3239		3137		3456		3715		3855		20833	
			593	5177	1078	14458	1114	15620	750	7792	619	5577	507	4277	4661	267495

ตารางแสดงค่าของข้อมูล ความคาดหวัง สภาพที่เป็นจริง ความคงการพัฒนามน ของวิทยาลัยครู

ยะลา

ระดับ ชั้นปีที่ เรียน	1		2		3		4		5		6		รวม	
	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2	ΣX	ΣX^2
1	ช	45		45		39		45		49		41		264
		36		26		26		33		39		37		197
		9	81	19	361	13	169	12	144	10	100	4	16	67 4489
	ญ	127		136		136		133		135		137		804
	105		102		90		107		106		115		625	
	22	172	34	410	46	798	26	266	29	313	22	190	179 11613	
2	ช	250		251		237		246		241		251		1476
		215		205		192		223		211		237		1283
		35	293	46	650	45	919	23	267	30	310	14	94	193 11009
	ญ	377		393		359		369		378		382		2258
	303		302		296		313		308		357		1879	
	74	1262	91	1477	63	839	56	562	70	764	25	241	379 22763	
3	ช	393		432		422		440		436		439		2562
		331		308		290		358		355		385		2027
		62	546	124	1934	132	2082	82	808	81	893	54	356	535 32729
	ญ	816		892		845		811		833		868		5065
	673		641		597		665		717		768		4061	
	143	1371	251	3637	248	3500	146	1512	116	1248	100	1002	1004 58876	
4	ช	587		619		611		595		616		610		3638
		464		448		390		464		480		528		274
		123	1345	171	2917	221	3855	131	1358	136	1474	82	618	864 59648
	ญ	1104		1179		1130		1147		1167		1203		6930
	981		920		862		971		998		1047		5779	
	123	2029	259	4073	268	4164	176	2032	169	1939	156	1440	1151 79431	
รวม	ช	1275		1347		1309		1326		1342		1341		7940
		1046		987		898		1078		1085		1187		6281
		229	2265	360	5862	411	7025	248	2604	257	2777	154	1084	1659 107875
	ญ	2424		2600		2470		2460		2513		1570		15057
	2062		1965		1845		2056		2129		2287		12344	
	362	4834	635	9597	625	9301	404	4372	384	4264	303	2873	2713 172683	
รวมทั้งสิ้น		3699		3947		3779		3786		3855		3931		22997
		3108		2952		2743		3134		3214		3474		18625
		591	7099	995	15459	1036	16326	652	6976	641	7041	457	3957	4372 260559